National Library
Bibliothèque Nationale
DEC 12 1975
Newspaper Section

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 45. SESTDIENA, 1975. GADA 15. NOVEMBRIS 25. GADS
SATURDAY, NOVEMBER 15, 1975

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centu

PAAUDŽU SAPNIS

Elmāra Damberga 18. novembŗa zīmējums

Biruta Senkēviča

18. NOVEMBRA VĒSMAS

Par Latvijas ārēm un klusajām sētām,
Ar rudeņa vējiem, ar sensenām ilgām,
Līdamies pāri naidam un rētām,
Pāršalca jaunās atmodas vēsmas.

Atvērās sirdis, atvērās prāti,
Uzplauka ziedos radošais spēks;
Latvija kļuva par mīļoto māti
Visiem, kas vienības dižumā tvīka.

Latvija — sapņu un censoņu zeme,
Mūžam lai šalko tavs ziedošais vārds
Latviešu krūtīs un diženos darbos,
Kā ziedoņa vēsmas, kā gaviļu dārds!

Archib. A. Lūsis Eiropā un Afrikā

Archibīskaps Arnolds Lūsis 14. novembrī no Toronto izlidoja uz Londonu, lai no turienes 21. novembrī dotos uz Neirobiju, Kenijā, kur no 23. novembŗa līdz 10. decembrim notiks Pasaules baznīcu apvienības 5. asambleja. Atceļā no Neirobi archibīskaps vienu nedēļu pavadīs Zviedrijā, kur uzņems mūsu baznīcā mācītājus Juri Ozoliņu un Brigitu Vēveri-Anderbergu. Paredzēts arī apmeklējums pie Zviedrijas karaļa un turienes archibīskapa. Jau 15. novembrī archibīskaps teiks sprediķi Londonas Sv. Annas baznīcā, kur prāvestam Ringoldam Mužikam pasniegs arī Baznīcas virsvaldes piešķirto Nopelnu krustu. 18. novembrī archibīskaps piedalīsies Latvijas neatkarības svētku dievkalpojumā. Paredzēta arī Anglijas latviešu draudžu pārvaldes sēde, kā arī tikšanās ar draudžu pārstāvjiem un organizāciju vadītājiem. Uz Nairobi archibīskapu A. Lūsi pavadīs prāvests R. Mužiks, kas brauks arī kā Lielbritanijas luterāņu preses pārstāvis.

Par savu ceļojumu archibīskaps pirms izlidošanas Latvija Amerikā līdzstrādniekam izteicās:

Nairobi mēs mēģināsim panākt divu rezolūciju pieņemšanu. Pirmā rezolūcija aicina Pasaules baznīcu apvienību solidārizēties ar apspiestiem kristiešiem un griezties pie Pad. savienības ar prasību, lai tā atceļ noteikumus, kas aizliedz baznīcām Pad. savienībā vai tās kontrolētās territorijās, īpaši Baltijas valstīs, saņemt palīdzību no ekumēniskām organizācijām; tāpat, lai atļauj bībeles un teoloģisko literātūru ievešanu un sūtīšanu uz Pad. savienību.

Otra rezolūcija ir politiska rakstura. Tajā mēs prasām, lai Pasaules baznīcu apvienībai piederošo baznīcu vadītāji neaizmirst Baltijas valstis, lai asambleja prasa Igaunijas, Latvijas un Lietuvas neatkarības un pašnoteikšanās atjaunošanu un lai asambleja aicina Pad. savienību atturēties no jebkādas rīcības, kas varētu samazināt igauņu, latviešu un lietuviešu skaitu viņu zemēs.

Vai šīs rezolūcijas tiks pieņemtas, vai arī apgulsies kādā no apakškomitejām, lielā mērā atkarāsies no tā, vai mums atradīsies atbalstītāji kādā no „lielajām" baznīcām. Es jau savā laikā esmu izsūtījis apmēram 80 vēstules to baznīcu delegātiem, kas manuprāt izprot mūsu tautas un baznīcas problēmas un varbūtēji būtu ar mieru atbalstīt mūsu rezolūcijas, ko pievienoju vēstulēm. Daži ir solījušies to darīt, bet vai viņi šo solījumu turēs, rādīs nākotne. Galvenais pašreizējā situācijā ir, lai pasaule neaizmirstu, ka Baltijas valstis joprojām ir pakļautas okupācijas varai un ka mēs nedo-

(Turpinājums 20. lp.)

Sveicam latviešus mūsu valsts svētkos 18. novembrī!

Latviešu (Toronto) kreditsabiedriba

maksā vislabākos procentus — 9,5%

par viena gada noguldījumu, ne mazāk kā $5.000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma).

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1975. G. 15. NOVEMBRIS, 45. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, izmāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu. Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

Vērsis, kas negrib padoties valdības lēmumiem — Dadža zīmējums

Pēteris Priede

Lāčplēšu dienā

Atkal pienācis 11. novembris, diena, kad atceramies latviešu karavīru. Šinī dienā savām gara acīm, blakus lāčplēšiem, redzam soļojam senlatviešu cīnītājus, leģendāros latviešu strēlniekus, kopsolī ejam mūsu leģionārus. Laikmetu maiņās esam atcerējušies Lāčplēšu dienu dažādos apstākļos — gan brašās parādēs un spožās ballēs mūsu valsts neatkarības laikā, gan pieticīgos piemiņas aktos un dziļas pateicības apgarotos dievkalpojumos trimdā. Visam tam pamatā bijusi viena doma — izteikt pateicību mūsu tautas dēliem, kas cīnījušies un uzupurējušies par savu tautu un valsti. Mēs atceramies un suminām mūžīgo latviešu karavīru, kas visos laikos, pāri gadiem un gadu simtiem, izauklējis tēvzemes mīlestību.

Apmeklējot Lāčplēšu dienas svinīgos sarīkojumus, mēs it kā sajūtam asos sniega puteņus skaudrajās janvāra dienās, kas virpuļoja ap Ložmetēju kalnu, kur Zvaigžņu pulkos cīnījās latviešu strēlnieki, atceramies Latvijas atbrīvošanas cīņas, varonīgās Ziemsvētku kaujas Kurzemes cietoksnī, kur pret lielu ienaidnieka pārspēku cīnījās mūsu leģionāri un palika neuzvarēti. Nav tāda laika latviešu tautas dažādos vēstures posmos, kad mūsu tautas dēli nebūtu valkājuši karavīra tērpu. Kaut arī brīžiem tas bija svešas armijas tērps, zem tā pukstēja latviska sirds, kuŗā dega ilgas pēc savas tautas brīvības.

Latviešu karavīra slavas vainagā ievīts arī daudz asu traģisma ērkšķu. Svešu tautu vēsturnieki pauduši nepareizu uzskatu, ka latvietis gadu simtus bijis tikai pasīvs objekts, nevis aktīvs vēstures līdzveidotājs. Kad Livonijas bruņotie spēki nebija spējīgi vieni cīnīties pret krieviem, kas uzmācās no austrumiem, bet dienvidos arī lietuvieši bija visai sparīgi, cīņās iesaistīja arī latviešus, kas viesa cerības, ka Livonijas valdnieki to attiecīgi novērtēs latviešu tautas labā, bet pretēji tam, latvieši arvien vairāk zaudēja savas tiesības. Tas pats atkārtojās 1941./45. gados, kad vāciešiem atkal bija nepieciešama latviešu palīdzība, taču nesolot latviešu tautas labā nekā konkrēta.

Pieminami arī tie latviešu vīri, kas dienējuši Zviedrijas karaļa Kārļa XII pulkos un devušies tālās kaŗa gaitās. Tie palīdzēja nostiprināt Zviedrijas karalisti, bet ko mēs redzējām pāris gadsimtus vēlāk? Zviedrijas valdība izdeva latviešu karavīrus Pad. savienībai, lai gan labi zināja, kāds liktenis tos sagaidīja. Leģendāro latviešu strēlnieku pulki Pirmā pasaules kaŗa laikā, pretēji krievu armijas vadības nemākulībai un nodevībai, ilgu laiku nosargāja fronti pret vācu uzbrukumiem pie Rīgas, paši ciešot lielus zaudējumus.

Redzot vēlāk visapkārt jukas un nodevību, viena daļa latviešu strēlnieku apmainīja cara ērgli pret sarkano zvaigzni, palīdzot nostiprināt uz troņa to asiņaino sarkano varu, kas pārdesmit gadus vēlāk aprija mūsu valsti. Augstos amatos iekļuvušie latviešu cīnītāji Staļina tīrīšanas akcijā beidzot kā atalgojumu saņēma lodi pakausī.

Lasītājs varētu jautāt, kāda jēga to visu atcerēties tagad, 11. novembrī? Tas būtu pieminams, lai mūsu vecā paaudze un mūsu jaunā audze saprastu, ka latviešu karavīrs, vienalga, kādu formas tērpu tas valkāja, varonīgi cīnījies tikai par vienu mērķi — savas tautas un valsts brīvību. Nekādi sveši karogi to tomēr nav spējuši aplaimot kā vienīgi mūsu sarkanbaltsarkanais karogs, ejot cīņā ar saulīti pie cepures.

Latviešu karavīra traģisko skrējienu cauri gadu simtiem lai nobeidzam ar dažām Annas Riekstes rindām dzejolī Varoņdēlam:

Ar gruvešiem aizbira saulainais ceļš tev uz mājām,
Un vientulis, izstumts kļuvi pats.
Ap zemi tik mīlēto saslēdzas draudmelnas sienas,
Gul drupās, kas mūžam bija celts.

Lasītāju vēstules

LATVIJĀ VALSTS IERĒDŅIEM BIJA ALGAS KATĒGORIJAS

Kanadas pasta darbinieki ar saviem biežajiem streikiem jau iegājuši „vēsturē". Te jau vairs nevar runāt par materiālā stāvokļa un darba apstākļu uzlabošanas prasībām, bet gan par nolūku radīt chaosu vienā no valsts svarīgākajām funkcijām — pasta satiksmē un vēršanos pret visas sabiedrības interesēm. Nav saprotama pasta resora vadības nevarība pret arodbiedrības pārspīlētajām prasībām. Pret ieilgušo streiku nostājusies pat zināma daļa pasta darbinieku. Latvijā valsts ierēdņi bija sadalīti algas kategorijās: katrs saņēma atalgojumu pēc veiktā darba rakstura un izdienas ilguma. Algas paaugstinājumus saņēma automatiski. Ja šāda sistēma būtu arī Kanadas pasta resorā, streiku nebūtu.

Laikraksta abonents Toronto

VAI TAS BIJA VAJADZĪGS?

Visi nesenie kokļu svētku sarīkojumi Toronto bija labi izdevušies. Sevišķi iespaidīgs bija visu kokļu ansambļu kopkoncerts Bikforda vidusskolas zālē. Lieliski izcēlās dalībnieku tautas tērpi, kad ap 100 koklētāju un dziedātāju sapulcējās uz skatuves. Labo kopiespaidu pēkšņi traucēja koŗa solista Imanta Baruša parādīšanās uz skatuves ar kupli noaugušiem matiem, bārdu un „hipija uniformā', ar salāpīto bikšu dibenu. Tāds viņš nostājās grezna-jos tautas tērpos ģērbto koklētāju un dziedātāju priekšā, prožektoru apgaismotajā skatuvē dziedot savu solo partiju. Bagātīgie aplausi, kuŗi visu priekšnesumu laikā bija pāršalkuši zāli, pēkšņi kļuva visai trūcīgi, kas liecināja, ka publika jutusies nepatīkami pārsteigta.

Jājautā,kādēļ kokļu svētku rīkotāji bija izšķīrušies par šādu disonanci? Vai tas nebija izaicinājums pārējiem kokļu svētku dalībniekiem un visai publikai, kas tik kuplā skaitā bija ieradušies šajos latviskajos svētkos? Nebūtu iebildumu pret īpaši sastādīto „hipiju" ansambli, ja tāda vajadzība kādiem jauniešiem rastos, bet gan citā vietā un laikā. Kādēļ mūsu skaistā tautas tērpa vietā šoreiz bija jāuzģērbj ubaga skrandas?

Apmeklētājs Toronto

CIEMA KUKULIS AR 30 GADU VECU TORTI

Diezin ko būtu teikuši mājasmāte vai mājastēvs, ja kāds tālu braucis cieminš būtu nolicis ciema kukulim galdā 30 gadu vecu torti? Tādu „torti" no Amerikas bija atvedis rakstnieks Nikolajs Kalniņš, nolasīdams Toronto kokļu svētku rakstnieku cēlienā vairākas savas Bajāru dziesmas no laika zoba stipri saēstās grāmatas, kas iznākusi pirms 30 gadiem. Ar to nav teikts, ka šīs dziesmas būtu sliktas, bet tālajiem cieminiem, kuŗu dēļ šis sarīkojums bija kuplāk apmeklēts nekā citi literārie sarīkojumi tikai ar vietējiem spēkiem, gan rūpīgāk vajadzēja padomāt par savu priekšnesumu izvēli un nākt ar jauniem darbiem, lai to neiztulkotu par nevērību pret šejienes literāro sarīkojumu apmeklētājiem. Arī vairāki citi autori bija apmierinājušies ar lasījumiem, kas nesen jau nolasīti citur vai sniegti no negatavas tulkotas grāmatas lapām. Rakstnieku sarīkojumiem tikai tad būtu īsta vērtība, ja autori nāktu ar jauniem oriģināldarbiem, nekā sniegtu kaut ko pēdējā brīdī steigā sameklētu. Izvilkumus no savas topošās grāmatas lasīja arī otrs pārnovada cieminš Jānis Širmanis no Sirakūzām, bet no oriģināldarbiem, piedevām vēl nolasot savu feļetonu. Lai viņam paldies par šo svaigo ciema kukuli.

Klausītājs Hamiltonā

Redakcijas piezīme: Kā paskaidro šī rakstnieku cēliena vadītājs Osvalds Liepa, Bajāru dziesmas izraudzītas, lai priekšnesumu labāk saskaņotu ar kokļu pavadījumu.

BŪTU JĀPADOMĀ ARĪ PAR MŪZIKU

Toronto latviešu pensionāru saietos agrāk varējām noklausīties mūzikas atskaņojumus. Daži vēlējās arī padejot. Tagad jau labu laiku atskaņotājs „atpūšas". Turpmāk būtu vēlams atkal padomāt par mūzikas atskaņojumiem, lai nebūtu tikai jāsēž pie galdiem un jāmielojas ar kafiju un cepumiem. Gribētos arī kādreiz „izlocīt kājas", jo ne jau visi esam tik veci, ka pie galdiem vien būtu jāsēž. Tuvojoties Ziemsvētkiem, vajadzētu padomāt arī par kādiem jautrākiem sarīkojumiem ar saviesīgu dzīvi.

Pensionārs Toronto

„ZIEMA" TEĀTRA ZĀLĒ

Iepriecināja Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansambļa sniegtā Blaumaņu lugas Indrāni izrāde Toronto. Laba aktieŗu spēle, skaista latviešu valoda. Iepriecināja mūsu jaunā aktieŗu audze. Mūsu teātrim aug jauna paaudze. Spēlētāju būs, bet jāšaubās, vai pēc desmit vai vairāk gadiem būs skatītāju? Dienas izrādi neredzēju, nezinu, kāda tur bija publika. Vakara izrādē no balkona pārlaidu skatienu pāri zālei. Tur bija ienākusi „ziema" — vairums sirmu galvu... Kādēļ neaug mūsu jaunā teātŗa publika? Kādēļ neņem līdz savus bērnus un mazbērnus, lai tie iemīļotu latviešu teātri, paši uz to lauztos? Vai mūsu latviešu skolām šeit nekas nebūtu sakāms? Latvijā lauku skolu jaunatni veda tālus ceļus uz pilsētu, lai tā noskatītos labu teātri. Pāc tam bija jāraksta domraksti, labākos lasīja klasei priekšā. Pilsētā bija īpašas izrādes skolēniem par pazeminātu maksu. Gādāsim, lai arī svešumā ziema neienāktu mūsu teātŗa zālē un nesastindzinātu latviešu teātri!

Bij. skolotāja Skarboro, Ont.

„APSĒSTĪBA"

Bostonietis Juris Kaža savā vēstulē Latv. Amerikā brīdina, ka mēs pārējai pasaulei varētu likties „apsēsti tikai ar cīņu pret komūnismu". Gribētos pajautāt mūsu izglītotajam tautietim, pret ko viņš cīnītos, ja kāds būtu iebrucis viņa mājā, to izpostījis un iekārtojies uz dzīvi, varbūt pat noslepkavojis viņa tēvu un māti un pašu izdzinis svešumā vai pats tur aizbēdzis, lai nekļūtu iebrucējam par upuri? Pašam drošībā dzīvojot, Jurim Kažam ir viegli filozofēt par Afrikas ciltīm vai Čīles komūnistiem un meklēt „apsēstības". Kaut mums vairāk būtu šādu „apsēsto", kas saskata patiesās briesmas mūsu apspiestajai tautai. Tiešām jābrīnās par dažu mūsu jaunās paaudzes pārstāvju „apsēsto" domāšanu! A. K. Tornhillā, Ont.

Čikagas viešņas gleznotājas Lilitas darbu skati Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu zālē bija izkārtojušas korporācijas Spīdola Toronto kopas locekles. Izstādi atklāja Dr. Gaida Roce. Attēlā izstādes rīkotājas ar gleznotāju vidū. No kreisās: Judīte Vāgnere (seniore), Guna Plūmane, Anda Kukse, gleznotāja Lilita Spure, Astra Roze, Dr. Gaida Roce, Dr. Ņina Černavska, Vija Bembere un Silvija Rūtīte. Foto: J. Liģers

Lilitas gleznu skatē

Nedēļas nogalē no 24. līdz 26. oktobrim Toronto redzējām čikagietes Lilitas gleznu skati. Interesanti, ka, lai gan māksliniece dzīvo Sav. Valstīs, ierosmes savai mākslai galvenokārt gūst Kanadas ziemeļnieciskajā dabā, kur parasti tiek vadītas vasaras. Lai gan dabas viedoli ir Lilitas daiļrades kodols, izstādītie 36 gleznojumi, ar visai maz izņēmumiem, neiekļaujas tradicionālās ainavu gleznlecības jomā, bet reprezentē īpatu dabas traktējumu savdabiskā skatījumā.

Saista mākslinieces varēšana saskatīt skaistumu mikrokosma pasaules klusumā un atrast formu īpatnības un krāsu saskaņas visai necilos dabas elementos. Zari, saknes, stumbri, vētras izskaloti vai izlauzti koki ieņem centrālu vietu Lilitas gleznlecībā.

Skates labākajā daļā sižetiskais harmoniski sakļaujas ar rāmi klusināto, saderīgi saliedēto krāsu skālu. Viļa Veldres brūnā zeme un zaļā zāle te sasaistīta ar vēl brūnākām saknēm un pelēkiem stumbriem, tikai vietumis ieskanoties pa skaļākai krāsai.

Viengabalainākā un mākslinieciski pārliecinošākā daļa skatē šķita pamazā formāta klusajās zemes krāsās ieturēto gleznojumu grupa — Maskoka, Meža gariem, Tumsas sardzē u. c. Šajos darbos izjūtam Lilitas savdabisko krāsu un dabas vērojumu saliedējumu. Mazāk te nomanāms pārdomāts kompozicionālo elementu izkārtojums. Varētu šos darbus (kā arī dažus lielākā formāta dabas elementu tuvskatu gleznojumus) iedomāties kā dabas tēlus — darbi skatāmi un uz skatītāju iedarbojas visā savā kopumā un ne daļēji pa apgleznotās virsmas kompozicijas elementiem. Spēja radīt glezniecīski saliedētus dabas tēlus, liekas, pašreiz ir Lilitas mākslas stingrākais elements.

Gleznojums visumā raksturīgs ar uzmanīgi plānu uzlicienu un tomēr nomanāmu otas rakstu. Otas rakstam, šķiet, pietrūkst stingras drošības, vietumis pat tāds kā samocīts.

Izstādīta bija arī grupa akvareļu, kas galvenokārt gleznoti plēnārā Maskokas gleznainajā apvidū. Prasmīga rīkošanās akvareļa tehnikā ar tai raksturīgo brīvo piegājienu atkal saistīta ar savdabisku situ izvēli darbos, kā: Lāča siena, Saknes sapnis, Cauri un aiz u. c. Šajos darbos nomanāma zināma sasaukšanās ar Miezāja akvareļu gleznlecību. No Lilitas individuālā skatījuma aizmaldījušies un mākslinieciski pabāli likās izteikti ainaviskie akvareļi: Tā — Vēl knapi dzīvība — patiesi rādīja visai maz mākslinieciskas vitālitātes, un Pienenītes II jau, šķiet, ieslīdēja trafarētās mazmākslas jomā.

Vispār — skates kopiespaidā būtu jūtāms pacēlums, ja būtu ievērota stingrāka darbu atlase. Ja par vienu otru no izstādītājiem darbiem mākslinieciskās kvalitātes ziņā domas varētu dalīties, tad visai maz šaubu, ka darbi, kā Zemnulles un Pirms pavasara nepacēla skates kvalitātīvo līmeni.

Interesants, bet vientuļš šķita darbs Arī tu esi šeit, kur izmantoti spoguļa un krāsainu stiklu fragmenti. Tā iekļaušanai skatē it kā pietrūka sākuma un beigu mērķtiecīgākiem meklējumiem šai virzienā.

Ja visumā Lilitai raksturīgs dabā sakņojies reālisms, kas reizēm iesniedzas turpat vai augstā reālisma mikroskopiski asajā vērojumā, tad grupā darbu pavīd sirreālisma elementi — maigi sapņojošas gaismas un gandrīz vai rēgaini tverti dabas viedoli.

Lūgšanā pret debesīm impozanti paceltas koka saknes, gleznotas uz plašas, it kā ar gaismu pielijušas, ainavas panorāmas. Laiks aizrit — baļķa šķērsgriezums piepildījis audeklu vai līdz malām, un rāda skatītājam tādu kā smīnoša baļķa muti.

Sinamlubs

Bostonas un Klīvlandes viesu koncerts

Tas notika Toronto kokļu svētkos 24. oktobrī Bikforda vidusskolas plašajā zālē. Piedalījās Klīvlandes meiteņu ansamblis Aija (I. Grava, L. Lagzdiņa, I. Pičukane, K. Edelberga, I. Grīna, A. Grīna, M. Strauta un I. Vaska) ar diriģenti A. Pirktiņu un koklētāju grupu (N. Grīna, A. Kalniņa, S. Kronīte, G. Krūmiņa, M. Kukainis, R. Pence, I. Sūbere un M. Ziedaine). Koklētāju grupu papildināja Toronto koklētāji V. Freimanis un I. Valdmanis.

Kā otra vienība programmu bagātināja instrumentāli vokāls ansamblis Putnu piens (L. Aldiņa, M. Aldiņš, P. Aldiņš, L. Saliņa un Z. Sila). Koncertu ievadīja meiteņu ansamblis Aija, nodziedot J. Cīruļa Tīšām gāju mežmalā, J. Kalnieša Noriet saule vakarā, un Arājiņi ecētāji, Ald. Kalniņa Balta eju, balta teku, Jēkaba Mediņa spīdēj' manis vainadziņis un J. Cimzes Ar brālīti dancot gāju. Ja pirmajās dziesmās vēl bija nojaušams mazs biklums, tad pārējās dziesmas parādījās drošā, pilnīgā izskaņā.

Instrumentāli vokālais ansamblis Putnu piens savā priekšnesumā ienesa senatnes noskaņojumu. Viņi izpildīja P. Aldiņa Latgales līgotne — (triju dažādu kokļu saistošs skandējums), P. Aldiņa Metenīti — (divas kokles, trīsstūris, dziedāšana ar plaukstu sišanu un trīsstūra sidraba skaņu noslēgumā), P. Aldiņa Lokatiesi mežu gali (ar klarnetes ievadu (M. Aldiņš) un tālāku dziedāšanas pavadījumu), L. Saliņas, M. un P. Aldiņa Darbs ira — (kokles un dziedātāji), P. Aldiņa Četru pāru deja — (pievilcīgi skanīgā izpildījumā), L. Apkalna Ganiņš gana ceļmalā — (stabule, dziedone un kokle), Z. Silas Gavilēšana — (ar stabuļu ievadu un divām dziedātājām, dziedot pārmaiņus un kopā stabuļu pavadījumā) un beidzot pirmo koncerta daļu ar M. Aldiņa Es bij' puika, pašam autoram labskanīgi izpildot solo triju kokļu pavadījumā.

Otru koncerta daļu iesāka ansamblis Putnu piens ar P. Aldiņa Ganiņu lūgšana — (ar dziedātāju un kokli), L. Apkalna Cel, māmiņa, govju ganu, D. Cimzes Pie niedrītes laivu sēju — (četri dziedoņi vijīgā labi saliedētā izskaņā), A. Jansona Noriet saule vakarā (ar kokli, stabuli un M. Aldiņa labi izpildīto solo dziedājumu), M. Aldiņa Spēlmaņu dancis — (ar klarneti, stabulēm un sietiņu), M. Aldiņa Sidrabiņa lietiņš lija (ar stabuli, divām koklēm, divām dziedonēm un trīsstūri), L. Apkalna Jersikas dancis — (ar āžragu, divām koklēm un sietiņu) un noslēdza ar no folkloras ņemto Ganu balsis — (ar dziedātājām un stabulēm. Piedevām ansamblis kokļu pavadījumā meistarīgi noskandināja P. Aldiņa Malni muni kumeleni.

Putnu piens savā priekšnesumā parādīja daudz interesanta un saistoša no semās latviešu mūzikas un liecināja par iedziļināšanos mūsu tautas kultūras pagātnē. Priekšnesums viscaur bija interesants.

Koncerta beigās meiteņu ansamblis Aija labā izpildījumā dziedāja V. Ozoliņa Smalki zelta lietiņš lija un J. Graubiņa Maza biju, neredzēju ar Ineses Gravas solo, kas parādīja brīvu, skaisti līdzenu, dzidru balss plūdumu un labu teksta izteiksmi. Tālāk ansamblis, koklētāju grupai pavadot, dziedāja A. Jansona Visi vēji mani pūta, V. Višteļa Velc, pelīte, saldu miegu un Visi gani mājās dzina, beidzot ar T. Ķeniņa Lakstīgala kroni pina.

Diriģente A. Pirktiņa vada savas dziedātājas mērķtiecīgi ar izteiktu izvilinošu un atturošu žestu un smalku dziesmu veidojumu, kam viņas paklausīgi seko.

Klīvlandes koklētāju — dziedātāju grupa Aija savā sastāvā uz skatuves šai beigu daļā bija skaista savu tērpu krāsu un kokļu mirdzumā. Priekšnesums — dzidri skanīgs un labi veidots, jo pilnīgi parādot dziesmu autoru radīto nošu rakstu. Bija vēlēšanās šai interesantajā koncertā redzēt kuplāku apmeklētāju skaitu.

Viktors Rundāns

Kokļu svētku koncerts

Toronto kokļu svētku atklāšanas koncertā Sv. Jāņa baznīcā 23. oktobrī mācītājs I. Gaide, kas pats ir dedzīgs dziesmu un mūzikas draugs, uzrunājot klausītājus, par vadmotīvu bija izvēlējies uzticīgo apliecinājumu — „Kungs, es dziedāšu par Tevi slavas dziesmu . . .” Sirds degsme, ticība un Dieva svētība bija svētku vēlmes. K. Staško pieminēja latviešu koklētāju kustības sākumu šai kontinentā, izteica prieku par koklēšanas augšanu, gūtajām sekmēm un pasludināja 10. kokļu svētkus par atklātiem.

Koncertu ievadīja TLB kokļu grupa Auseklītis (I. Bērziņa, D. Brumele, N. Gubiņa, I. Morgenšterna un K. Staško), sieviešu sekstets (M. Baruša, I. Beitāne, M. Bērziņa, A. Liepiņa, V. Maksiņa un Z. Vītola) ar Anitu Rundāni pie ērģelēm, saistoši nodziedot — Teici to Kungu. Te parādījās izskaņa, kāda rodas, kad ērģeles piedalās pavadījumā kopā ar kokļiem un kad to nav. Kokļu stīgu skaņas, šķiet, ieaužas ciešāk dziedoņu balsīs. Brāļi Mārtiņš un Pēteris Aldiņi (stabules) kopā ar ērģelnieci A. Rundāni atskaņoja Arangelo Corelli sonātu F mažorā. Spēle raisījās dzīvi vijīgā izskaņā un visu triju instrumentu labā sadarbībā. Tālāk sekoja J. B. Loeilleta sonāta C maž. ar A. Jansona (oboja) un A. Rundānes (ērģeles) piedalīšanos. A. Jansons, tāpat kā A. Rundāne, labi pārvalda savu instrumentu un viscaur parādīja izkoptu spēles techniku ar kuplu, plūstošu instrumenta toni. Largo cantabile šo toņa skaistumu un plūdumu labi apliecināja. Allegro izskanēja obojas un ērģeļu meistarīgā saspēlē. Largo espressivo skaisti veidojās, abiem instrumentiem pārmaiņus pārņemot mūzikas plūsmu un atkal iespaidīgi savijoties kopējā izskaņā. Otrs Allegro raisījās gavilējošā plūdumā. Sonāta viscauri saistīja klausītāju.

L. Aldiņa, L. Saliņa, M. Aldiņš un P. Aldiņš dziedāja J. P. Sveclinska (1562.—1621.) Deviņdesmito psalmu. Z. Sila, M. Aldiņš un P. Aldiņš uz stabulēm atskaņoja Mondejara Un Solo Fin De Mis Males. L. Aldiņa, L. Saliņa, M. Aldiņš, Z. Silai spēlējot stabuli, dziedāja Guillaume De Machant Triple Ballade. L. Saliņa (soprāns), L. Aldiņa (alts), Z. Sila, M. Aldiņš (stabules) un P. Aldiņš (ģitara) izpildīja F. Andrieu Deploration De Machant Visos minētajos vokālajos priekšnesumos skanēja senā franču valoda. Tie liecināja par senāka laika mūziku un savā izskaņā mazāk saistīja. Interesantāks darbs bija F. Andrieu Deploration De Machant un Mondejara īsais Un Solo Fin de Mis Males stabulēm.

Jauks bija P. Aldiņa Cīrulīti, mazputniņ. Te nošu rakstā galvenie bija instrumenti — Z. Sila (kokle), M. un P. Aldiņi (stabules). Labi savā īsajā lomā ieskanējās soprāns L. Saliņa. Koncerta turpinājumā ar skaistu spēli atkal pārliecināja A. Jansons un A. Rundāne. G. F. Hendela Koncerta Nr. 3 G min. Grave — ar mierīgu, skaisti plūstošu ērģeļu ievadījumu, līdzenu, dziedošu obojas ievīšanos un jauku ērģeļu nobeigumu, vijīgais Allegro, Largo ar melodisku ērģeļu ievadu un otrs Allegro ar saistošu kāpinājumu parādīja abu instrumentu lielisku saspēli.

Tālāk sekoja V. Baštika Kade pārnāksi, bālelīn ar A. Vītolu (solo), P. Aldiņu (stabule), sieviešu sekstetu un kokļu kvartetu. V. Baštika mūzikas pavediens te labi raisījās, dziedoņiem skaisti veicot savu uzdevumu. Labi iederējās P. Aldiņa stabule un kokļu kvartets. Jauki izskanēja arī A. Jansona Gaismiņa ausa ar M. Aldiņu (klarnete), P. Aldiņu (stabule) un kokļu kvartetu. Te koklēm mūzikas ritumā sekoja stabule, pievienojās klarnete, un visi instrumenti savijās kopā pievilcīgā izskaņā, nobeigumā izceļoties stabulei.

Koncerts beidzās ar Gotfrīda Kellera Kvintetu D min., kurā piedalījās M. Aldiņš (stabule), P. Aldiņš (stabule), A. Jansons (oboja), Artūrs Jansons (vijole) un A. Rundāne (ērģeles). Priekšnesums patīkami saistīja savā izskaņā, sevišķi beigu Allegro ar vijīgu saspēli un iespaidīgu kāpinājumu.

Pēc koncerta baznīcas sarīkojumu zālē A. Jansons referēja par latviešu tautasdziesmu īpatnībām, skaņot dziesmu rituma struktūru un salīdzinot dažādu tautu dziesmas; ar mūzikāliem paraugiem viņš izcēla latviešu dziesmu īpatnības, kā arī pieminēja 5 latviešu tautasdziesmu centrus Latvijā un dziesmu ceļošanu. Nobeigumā interesants bija apgaismojums dziesmu vecuma noteikšanā. Priekšlasījums bija interesants savā sniegumā.

Viktors Rundāns

R. Lielmanes koncerts - 19. nov.

Toronto latviešu koncertapvienības šīs sezonas otrā koncertā trešdien, 19. novembrī, pl. 8 vak. koncertēs vijolniece Rasma Lielmane no Meksikas, pie klavierēm Leo Barkins. Rasma Lielmane ir viena no izcilām latviešu vijolniecēm, kas pēc Otrā pasaules kara izaugusi Latvijā. Precējusies ar meksikāņu čellistu Viktoru Kortezu. Lielmane ir V. Stūrstepa un pasaulslavenā krievu vijolnieka Dāvida Oistracha skolniece. Maskavas konservātorijā ieguvusi doktora grādu. Bijusi filharmonijas soliste un paidagoģe valsts konservātorijā Rīgā. Tagad ir vijoles klases profesore Meksikas nacionālā konservātorijā, un kopā ar vīru uzstājas klavieru trio ansamblī Piedalījusies daudzos internacionālos vijolnieku konkursos: 1968. gadā Sofijā iegūstot 1. vietu, 1974. g. Paganīni konkursā Italijā starp 45 dalībniekiem — 3. vietu, Barselonā — 2. vietu, un 1975. g. jūnijā Montrealā bija viena no finālistēm. Viņas spēli ar Montrealas simfonisko orķestri pārraidīja CBC radio. Šogad koncertējusi Parīzē, Londonā un Šveices radiofonā. Rasma Lielmane koncertēs arī Latvijas valsts dibināšanas aktā un koncertā 15. novembrī Montrealā. Toronto koncertapvienības ietvaros viņa koncertēs jau otru reizi.

Elmāra Damberga darbu izstādē. Pa kreisi konsuls Dr. E. Upenieks iepazīstas ar izstādītiem darbiem un īpašo zīmējumu albumu. Labajā pusē darbu autors E. Dambergs ar dzīvesbiedri Railiju.
Foto: V. Cinis

Daudzveidīga izstāde

Toronto Sv. Jāņa baznīcas telpās 1. novembrī atklāja Elmāra Damberga gleznu izstādi. E. Dambergs ar saviem darbiem ieguvis ievērību arī kanadiešu mākslas aprindās un ir biedrs Kanadas akvarelistu apvienībā, kā arī darbojas par līdzstrādnieku — mākslas kritiķi Perisaunda laikrakstā North Star.

Izstāde kā tematikā, tā tehniskā apdarē ir plaša un daudzveidīga. Vienlīdz labi Dambergam padodas akvareļa, akrilika un eļļas apdares, sevišķi lietpratīgi tās izlietojot savos ainavu gleznojumos.

Kā karikatūrists Dadzis pazīstams jau no zīmējumiem laikrakstā Latvija Amerikā. No šī cikla izstādīti, piem., Kad vētra plosās (51), Pulvera šana (34), še kur līgo priežu meži (47). Tam būtībā pieslēdzas arī daži lielāka formāta figurāli gleznojumi, kā Miera meklētāji (16) un vēl citi.

Šķita, ka akvareļa ainava Sudbury (30) bija viens no izcilākiem darbiem šinī skatē, sasniedzot lielu krāsu vibrāciju noturīgā koptonī. Akrilika ainavā Georgian līcis (10) lapidārā apdarē, drošā krāsu uzlicienā, prasmīgi rasts ūdens plūsmas efekts.

Šo pašu ainavu tematus pārnesot abstraktā tulkojumā, Dambergs vēl nav īsti atradis sev īpatnēju interpretācijas veidu. Glezniecisķā risinājumā visai padevusies Ziemas ainava (31), ar ūdens ielauzumiem, granīta masām un koku vienkāršotām kontūrām gleznas kompozicijā. Saulainā krastmalā (6) pastoziem pigmenta uzlicieniem gleznots gaismas atspulgu starojums velgā līmenī. Melni pelēcīgās plastiskās masās noveidojas Pārplūdusi ieleja (14). Piesātinātās atvasaras krāsās, veiksmīgi sapludinot mēļos un dzeltenos laukumus, veidota ainava Rudens (35). Ekspresīvi, izmantojot baltā papīra laukumus ziemas koptoņa radīšanā, gleznota Ziemas ainava (45). Jau abstrakcijai tuvojas Ainava (42), horizontālām zemes joslām kontrastējot ar kustīgo mākoņu ritmiem.

Ne visai E. Dambergam padevies glezniecisķos veidolos ietvert nacionālos simbolus. Šo daudzprasīgo tematiku gan tikai retam gleznotājam izdodas mākslinieciski īstenot.

Izstāde turpinājās līdz 9. novembrim.

Guna Ikona

Klīvlandes saietā

Nākošā gada dziesmu svētku un pasaules latviešu dienu laikā Toronto, kā zināms, paredzēta arī brīvās pasaules latviešu kultūras un skolu dzīves vadītāju sanāksme, lai vienotos par kopīgu un mērķtiecīgu trimdas kultūras dzīves plānu nākošajiem 2, 4 vai 10 gadiem. Šie skaitļi gan, jādomā, minēti tikai piemēra dēļ, bet ierosinājumu apzināšanai un sagatavošanai šādam plānam ALA kultūras biroja un pirms gadiem nodibinātā latviešu institūta vadītājs Margers Grīns, kopā ar Pasaules brīvo latviešu apvienības Kultūras fonda valdes priekšsēdi prof. Dr. Visvaldi Klīvi bija iecerējuši un izziņojuši 18. un 19. oktobrī Klīvlandes kultūras un skolu darbinieku saietu. Aicinājumiem bija paklausījuši pāri par 60 interesentu.

Saieta programma bija izstrādāta saskaņā ar pastāvošo PBLA KF iedalījumu nodaļās un sekcijās un nodota pulksteņa varā — un tā arī noritēja. Tā sākās 18. oktobrī pl. 1 pēcpusd., pēc iepriekšējā vakarā un tās pašas dienas rītā notikušās PBLA KF gadskārtējās sēdes. Ar uzrunu to atklāja M. Grīns. Sekoja LNAK padomes priekšsēža V. Upeslāča uzruna. Apsveikumu bija atsūtījis no amata aizejošais PBLA valdes priekšsēdis Uldis Grava.

Pusstundu garā ievadreferātā uz jautājumu, „Ko nozīmē latviešu kultūras darba plāns", centās atbildēt ALA valdes priekšsēdis Ādolfs Lejiņš. Jebkādu kultūras darba plānu pašreizējos apstākļos viņš atzina par riskantu, aicināja ievērot reālitātes, bet reizē arī pasvītrāja, ka šāds plāns nepieciešams katrai organizācijai, lielai vai mazai, lokālai vai centrālai — vismaz vienam gadam, un ka jāparedz tā financēšana.

Sekoja 4 referāti, katrs pa 20 minūtēm. J. Mežaks, runādams par „Latviešu kultūras darba saskaņošanu brīvajā pasaulē", atzina, ka „direktīvas kult. darbiniekiem nav pieņemamas — jārada apstākļi, lai ieceres un darbi rastos paši. Pilnīga kultūras darba centrālizēšana tāpēc nav vēlama — nav arī iespējama." V. Klīve, izvērtēdams „PBLA KF darbību un nākotnes izredzes", nolasīja dažas fondam adresētās tautiešu vēstules: „Cienījamā publika! Tā kā kultūras fonds manus darbus nav godalgojis, to noraidu" un „Tā kā latvieši nepērk manus podus, es no šīs sabiedrības aizeju." Viņš pasvītrāja apstākli, ka dažādo kultūrālo interešu grupu un to pārstāvju vēlmes pēc materiāla atbalsta vienmēr tālu pārsniegušas un pārsniedz KF iespējas un ka KF tāpēc vienmēr vairāk bijis, ir un būs „ātrā palīdzība", ne līdzekļu krātuve. M. Grīns savā referātā par Latviešu institūtu atkārtoja jau agrāk publicēto LI uzbūvi un rašanās vēsturi, pieminēdams arī, ka LI jau tagad saņem līdzekļus gan no PLA KF, gan no Latviešu fonda, bet ka visu iecerju īstenošanai to joprojām maz. Z. Reineks, apcerēdams kultūras darba financēšanu, atzina, ka modernizējami līdzekļu vākšanas veidi, bet pati vākšana nododama profesionāļiem. Nepieciešamo līdzekļu kopsummu viņš lēsa vairākos miljonos dolaru.

Pēc 15 minūšu kafijas pārtraukuma, pl. 3.30 pēcp. sekoja programmas interesantākā daļa — kultūras nozaru vadītāju 10 minūšu īsreferāti, skaitā 10. Izskanēja daža laba jau agrāk dzirdēta atziņa vai vēlme, bet netrūka arī jaunu. Par latviešu valodu un tās kopšanu runāja V. Baltiņa-Bērziņa, par izglītības un audzināšanas problēmām — J. Riekstiņš, bet par literatūru H. Puriņš. Pēdējais atzina, ka, ja latviešu rakstnieki pēkšņi varētu justies brīvi, šodien viņi gan izteiktos pret krievu virskundzību, bet neizteiktos pret komūnistisko iekārtu. Tāpat viņš atzina, ka trimdas literatūrai nākamajos 20 gados draud iznīcība. „Mums jāpalīdz attīstīties jauniem autoriem", bija secinājums. J. Bičolis, runādams par presi, likās optimistiskāks. Viņš pat neizslēdza iespēju, ka pēc 10 gadiem trimdas latviešu avīzēm varētu būt arī savas „Rīgas redakcijas" vai, vismaz, „kantori". Tēlotājas mākslas problēmas atplaiksnījās A. Sildega pārdomās, ko, nespēdams ierasties personīgi, tas bija atsūtījis pa pastu. Par lietiskās mākslas turpmāko attīstību runāja A. Graudiņa: jārīko kursi, vakarēšanas, jāpiesaista jaunieši . . . Tā kā iepriekšējie runātāji bija nedaudz „pārkāpuši pulksteni"— Inta Purva par trimdas teātri izteicās īsi: „Mums jāņem priekšzīme no īriem!" V. Rušēvics, referēdams par mūziku, domāja, ka no koncertapvienību programmām gan varētu prasīt vismaz pusi latviešu skaņražu kompoziciju un sūdzējās, ka pa dziesmu svētku līdzekļiem vēl nav iespiests neviens instrumentāls skaņdarbs — izdotas tikai dziesmu notis koriem. Plašāk par sociālo un humanitāro zinātņu problēmām referēja F. Norvilis, nonākdams laika trūkumā un nespēdams visu pateikt, bet pēdējo īsreferātu — par folkloru un etnografiju — diemžēl neizdevās noklausīties.

Pusotras stundas programmas sastādītāji bija atļāvuši vakariņām, bet pl. 7 vakarā sākās nozaru pārstāvju grupu atsevišķas pārrunas, nolūkā izstrādāt 3 lasīšanas minūšu iesniegumus rakstveidā, kas vispirms bija paredzēti nolasīšanai atkal kopējā sanāksmē nākamajā rītā. Dažas grupas savu darbu veica ātri, citas vēl ap pusnakti cīnījās ap formulējumiem, pat diezgan skaļi. Pastaigājoties pa visiem 5 stāvu viesnīcas gaiteņiem, likās, ka vismaz ducī istabu vēl skanēja latviešu valoda.

Otrās dienas rītā, pēc formulējumu nolasīšanas un nodošanas saieta iniciātoru izvērtēšanai un iekļaušanai kopējā plānā, sākās paneldiskusijas par vairākiem, gan jau pārrunātiem, bet tomēr strīdīgiem, gan pavisam aizmirstiem jautājumiem. Pārrunu stāvoklī šie jautājumi arī palika. Varbūt ka katrs no dalībniekiem mājās aiznesa atšķirīgas atziņas, bet ka nākamajos 20 gados draudētu kāda „iznīcība", gan nelikās. Izmainīsies, varbūt, tikai dažas sejas. Bez tam — visiem „iznīkšanas" terminiem līdz šim pievienojušies pagarinājumi. Arī šis pēdējais, droši vien, beigsies ar „turpmāk vēl".

O. L.

Jānis Klīdzējs

Ar septiņiem latiem uz Rīgu

ATMIŅU SKICE PAR DR. HERONĪMU TICHOVSKI

Kopā ar skolas direktoru Aleksandru Silovu mūsu klasē ienāca jauns, slaids, gara auguma vīrs. Mēs visi 43 Rēzeknes komercskolas trešās klases 17 un 18 gadīgie jaunskungi braši piecēlāmies, kā vienmēr to bijām darījuši skolotājiem ienākot. Direktors ar rokas mājienu atļāva mums sēsties un teica:

„Atvedu jums jaunu latviešu valodas skolotāju."

Mūsu visu pārsteigtās acis vaicāja, taustīja, vēroja, mērīja cilvēku, kas stāvēja direktoram blakus. Nemaz negribējās ticēt, ka viņš varētu būt mums skolotājs, jo viņš likās pārāk jauns skolotājam vidusskolā. Mēs bijām paraduši savās klasēs redzēt skolotājus, kas bija smagāki, apaļīgāki, sirmāki. Šis varēja būt tikai gadus 5 vai 6 vecāks par mums. Daži no mūsējiem jau bija tik pat gari augumā kā viņš.

„Ko un kā ar jums viņš strādās, to jums pastāstīs pats Heronīms Tichovska kungs," vēl teica direktors un izgāja.

Jaunais skolotājs kādu laiku mierīgi laida skatu pa mūsu rindām un sejām. Likās, ka ap viņa lūpām taustītos tāds kā savaldīts smiekls, bet viņš centās būt nopietns.

„Gribu ar jums visiem iepazīties", viņš beidzot ierunājās.

Mēs cēlāmies pēc kārtas un nosaucām savu vārdu. Priekšējos solos sēdēja augumā mazākie vīriņi, aizmugurē — garie slīmesti, kā mūs bieži dēvēja mazākie klases biedri.

„Zeltiņš, Kaza, Lončs, Visockis, Česlis, Cipručs, Stuklis, Bratuškins, Kaire, Čačs, Ģēģiris, Ludāns, Drozdovs, Aizkalns, Babris, Žīgurs, Lifšics, Balodis, Punāns, Jakubāns, Vugulis, Klīdzējs." Tā mēs turpinājām celties un sēsties.

„Viņš, šis Heronīms Tichovskis, ir tas, kas raksta visās avīzēs," atgriezies pačukstēja Jakubāns.

„Mēs zinām bez tavas pastāstīšanas," atcirta Vagulis.

„Kā tu tā visu zini?" vaicāja Punāns.

„Vai tu neatceries bildi žurnālā Straume no tā rakstnieku vakara?"

„Pāris gadus atpakaļ. Tepat mūsu Rēzeknē. Kad bijām pirmā klasē. Es pats tur biju," čukstēdams steidzīgi skaidroja Vagulis.

Arī man negribējās izlikties tādam, kas nekā nezina no rakstiem un literatūras, jo mēs visi četri — Punāns, Jakubāns, Vugulis un es pats, bijām mūsu slavenā skolas žurnāla „Myusu Centīni" redakcijas locekļi.

„Tanī žurnāla bildē ir visi tā rakstnieku vakara dalībnieki. Apeļs, Putāns, Tichovskis, Cakuls, Latkovskis, Rupaiņs un Sprūdžs," papildināju steidzīgo sarunu ar savu zināšanu.

Nākamajās dienās un nedēļās, citā Heronima Tichovska stundā, kādi no mūsējiem sāka klasē svilpot kāda šlāgera melodiju.

Jaunais skolotājs paskatījās mūsos visai nopietni un teica:

„Es ceru, ka man nevajadzēs ar jums sākt apieties kā ar pamatskolas bērniem: likt pie sienas stāvēt, sūtīt no klases ārā vai arī pieteikties pie jūsu

(Turpinājums 6. lp.)

Uzvarētāji ALA nopelnu stipendiju pārbaudijumos

PAMATSKOLU GRUPĀ ASV SKOLU APGABALOS

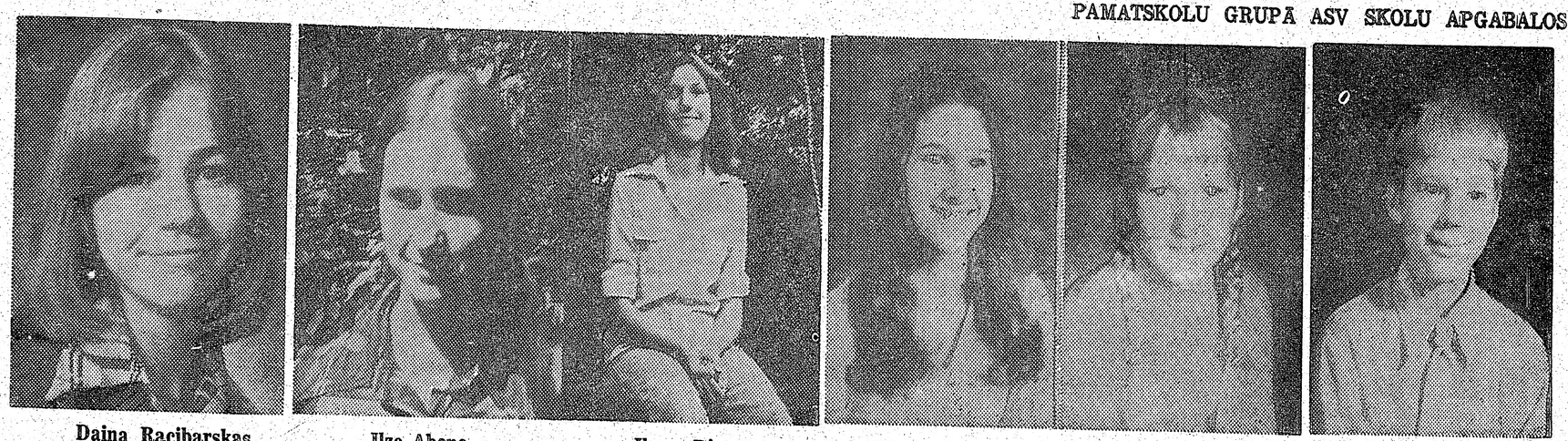

Daina Racibarskas | Ilze Abene | Ilona Dimanta | Laura Zommere | Māra Apsīte | Ēriks Taube

Kokļu svētku lieluzvedums

Toronto kokļu svētku noslēguma koncerts notika 26. oktobrī Bikforda vidusskolas klausītavā, kuplajam klausītāju pulkam ieņemot zāles visas 600 vietas. Koncerts bija īsta koklētāju parāde. Dzirdējām iesācējus koklēšanas un stabulēšanas mākā, dažādas pakāpes sasniegušus, jau pavisam veiklus kokļu stīgu skandinātājus un grandiozo kokļu kopspēli.

Koncertu ievadīja paši jaunākie koklētāji un stabulētāji — TLB sestdienas skolas grupa, kas K. Staško vadībā nospēlēja K. Staško Jandāliņu un Caur sidraba birzi gāju, drošsirdīgi apliecinot, ka te aug jauni latviešu koklētāji un stabulētāji. Toronto Dainas kokles ar vadītāju A. Liepiņu izpildīja A. Liepiņas Noriet saule vakarā un A. Jansona Dziedot tautu tīrumā ar A. Liepiņas labskanīgo, labi izturēto solo.

Bostonas koklētāju grupa ar vad. B. Liepiņu triju kokļu saspēlē izpildīja P. Aldiņa Ziedi, ziedi rudzu vārpa un Pusrītā saule lēca. (P. Aldiņš šiem kokļu svētkiem daudz devis gan kā programmas izpildītājs, gan kā talantīgs nošu raksta veidotājs daudziem priekšnesumu darbiem. Pēteris Aldiņš tagad nopietni studē mūziku Bostonā.)

Otavas koklētāju grupa Atbalss, ko vada A. Sprūdža, bija pārstāvēta ar divām dalībniecēm. A. Sprūdžai dziedot vadošo balsi, abas dziedātājas un koklētājas izpelnījās dzīvu klausītāju atsaucību, kokļu pavadībā nodziedot — Stāvēju, dziedāju un Kade pārnāksi, bāleliņ.

TLB koklētāju grupa ar vad. Ingr. Bērziņu raiti nospēlēja A. Jansona Aiz kalniņa mēnestiņis un Kamoldeju. Labā izpildījumā tālāk izskanēja Klīvlandes koklētāju grupa A. Pirktiņas vadībā ar solisti I. Gravu, kas ar savu skaidro, uz labu elpu pamatoto balsi apliecināja, ka mums aug spēcīga jauna dziedātāja. Kokļu spēle piekļāvīgi, smalki atbalstīja solisti.

TLB koklētāju grupa Vaidelotis ar vadītāju V. Freimani, skaitā septiņi, izpildīja V. Freimaņa Maziņš biju, neredzēju (ar flautas ievadu — S. Kurse), Bāriņu dziesmu (2 kokles) un Saulītes asaras ar sopr. D. Šmites un alta I. Beitānes piedalīšanos. Priekšnesums savā īpatnējā mūzikas meklējumā saistīja interesi.

Pirmās daļas beigās mūsu divas ievērojamās vienības — Montrealas koklētāji un dziedātāji un Toronto Diždancis ar Montrealas vadītājām R. Strautiņu, D. Štauveri un B. Dindzāni un Diždanča vad. Z. Miczīti, kas bija choreografējis — Taču Jāņu deja, skaisti parādīja koklētāju, dziedātāju un dejotāju sadarbību, izpildot D. Štauveres Jautro pāri un Salaka/Jansona Pērkons veda vedekliņu. Precīzi ritēja dziedājums (Laba vīru grupa) un ritmiski noteikta bija koklēšana, kuŗas izteiksmīgā iespaidā skaisti mainījās dancotāju pāŗu sastats dejas ritumā, ko dejotāji atjautīgi izbeidza ailēs starp klausītājiem un skatītājiem.

Otrā koncerta daļā dzirdējām lielo koklētāju pulku kopspēlē. Skaisti izskatījās lielais koklētāju pulks, kas atstāja simta iespaidu labi novietotā sastatā uz skatuves. A. Jansona vadībā koklētāji atskaņoja viņa paša Ačkupu un Áun, meitiņa, balti kājas, kur duetu izteiksmīgi labā izskaņā nodziedāja Zenija un Alberts Vītoli ar labi piekļāvīgu koklētāju pulka skandējumu.

K. Staško Kaladu un D. Štauveres speciāli šai dienai rakstītu Ar vilciņu Rīgā braucu diriģēja D. Štauvere. Viņas darbā ievērojama vieta dota zemiem toņiem. J. Norvila Mazs bij tēva novadiņis ar tenora I. Baruša solo un Br. Skultes Danci Nr. 1 diriģēja K. Staško. Patika labi veidotais Br. Skultes darbs. M. Aldiņa Velc, pelīte, saldu miegu un P. Aldiņa Malni muni kumelenī vadīja A. Pirktiņa. Nobeigumā sekoja A. Jansona Kam, liepiņa, tu nolūzi autora vadībā ar I. Gravas skaistu solo, K. Lietiņa Kur tu jāsi, ciema puisi, D. Štauveres vadībā, H. Berino Vai priedīte, vai eglīte, A. Pirktiņas vadībā un Br. Skultes Nāc nākdama, vasariņa, K. Staško vadībā ar labi izturētu, koši skanīgu A. Liepiņas dziedājumu.

Pēdējās trīs dziesmas skaisti atbalstīja sieviešu koris. Koklētāju kopspēle bija visaur iespaidīga un komponistiem varēja dot daudz ierosinājumu, kā rakstāma kokļu mūzika. Iespaidīgi bija atsevišķu kokļu grupu iekritumi mūzikas pavedienā gaitās.

Koncerta ievadā svētku runu teica Leonīds Linauts. Koncerta gaitu atjautīgi vadīja Baiba Rubesa.

Viktors Rundāns

Pieteikušies jau 1572 dziedātāji

Kā noskaidrojās 6. Latviešu dziesmu svētku pēdējā rīcības komitejas sēdē 30. oktobrī, vēl pieteicies Čikagas vīru ansamblis diriģenta Jāņa Gaiķa vadībā ar 14 dziedātājiem un vīru ansamblis Kalvis ar 12 dalībniekiem Juŗa Dzeguzes mūzikālā vadībā. Līdz šim kopā pieteikušās 45 dziedātāju vienības ar 1569 dalībniekiem un 3 atsevišķi dziedātāji, kopā pavisam 1572 balsis.

No Sietlas ar jaunu programmu vēlas piedalīties Dzintars, kas nesen ar labiem panākumiem viesojās Toronto; ieinteresēti ir arī Dunduri no Zviedrijas un flaminko ģitarists Andris Kārkliņš (El Letton). Rīcības komiteja par viņu aicināšanu vēl nav lēmusi lielo dzīves vietu attālumu dēļ, kas saistās ar lielākiem ceļa izdevumiem. Ja izdosies ar šīm vienībām panākt vienošanos dziesmu svētku budžeta robežās, iespējama arī viņu piedalīšanās.

Garīgajam koncertam līdz šim pieteikušās jau 12 vienības ar 314 dziedātājiem. Garīgajam koncertam pavairotas notis, ieskaitot dziesmu svētkiem speciāli rakstīto Viktora Baštika kompoziciju Dievam slava. Tikko Kanadas pasta darbība atjaunosies, notis piesūtīs visām vienībām. Rīcības komitejas sekretāres Ingrīdas Būlmanes adrese: 23 Markland Dr., Etobicoke, Ont. M9C 1M8, tālr. (416) 621-0898. Mūzikas komiteja par garīgā koncerta diriģentiem ieteikusi Viktoru Baštiku no Filadelfijas, V. Ciemiņu no Klīvlandes un Arv. Purvu no Toronto. Rīcības komiteja apstiprinājusi visus trīs diriģentus.

Komitejas priekšsēdis Ž. Šmits iepazīstināja sēdi ar Dziesmu svētku vadoņa darbiniekiem. Galvenā redaktora pienākumus veiks Guntis Suksе, techniskais redaktors Alberts Upeslācis. Redakcijā darbosies līdz arī Zaiga Luidmane un vēl pieaicinātā Maija Velme. Mākslinieks Ilgvars Šteins apņēmies uzzīmēt metu Dziesmu svētku atzinības rakstiem.

Rīcības komitejas sēdē bija ieradusies Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā valdes locekle Gunta Laura, sakarā ar ieceri dziesmu svētku laikā rīkot jaunatnes rakstnieku cēlienu. Viņa aicināta arī nākošā sēdē, lai ziņotu par citiem iecerētiem jaunatnes sarīkojumiem dziesmu svētku laikā. Paredzētais rakstnieku cēliens Dievs, daba darbs 4. jūlijā sāksies pusstundu agrāk — pl. 9.30 no rīta, nevis pl. 10 kā programmas lapiņās iespiests. Egils Fogels uzņēmies vieglās mūzikas sarīkojuma organizēšanu, pieaicinot palīgus. I. Alksnis ziņoja par notikušo Latviešu dienu sēdi, kuŗā piedalījušies arī divi locekļi no dziesmu svētku rīcības komitejas — viņš un Ž. Šmits. Latviešu dienas organizē Pasaules brīvo latviešu apvienība (PBLA) ar referātiem, paneldiskusijām, darba sēdēm un sanāksmēm politikas, kultūras un mākslas jautājumos.

Latviešu daiļamatnieku savienības Kanadā valdes priekšsēdis A. Gugāns ziņoja par lietiskās mākslas izstādes budžetu, kur izdevumos paredzēts 5450 dol., ko paredz daļēji līdzsvarot ar ieņēmumiem no izstādes kataloga un tirdziņā pārdoto mantu komisijām. A. Gugāns būs arī tirdziņa atbildīgais vadītājs, bet vadītāja Velga Jansone, kasieris Gunārs Bušs, daiļamatnieku apzināšanas un sarakstes kārtotāja Anna Saksone. Transporta, izstādes materiālu un eksponātu kārtošanu pārzinās Lilija Treimane un Silvija Ozola, kataloga sakārtošanu — Manfreds Zichmanis, jaunatnes sacensības — Emma Dzeguze. PBLA kultūras fonda sacensības paredzētas jauniešiem līdz 18 g. v.: latviski rak-

(Turpinājums 6. lp.)

Klīvlandes koklētāju grupa ar solisti I. Gravu kreisajā pusē. Foto: J. Liģers

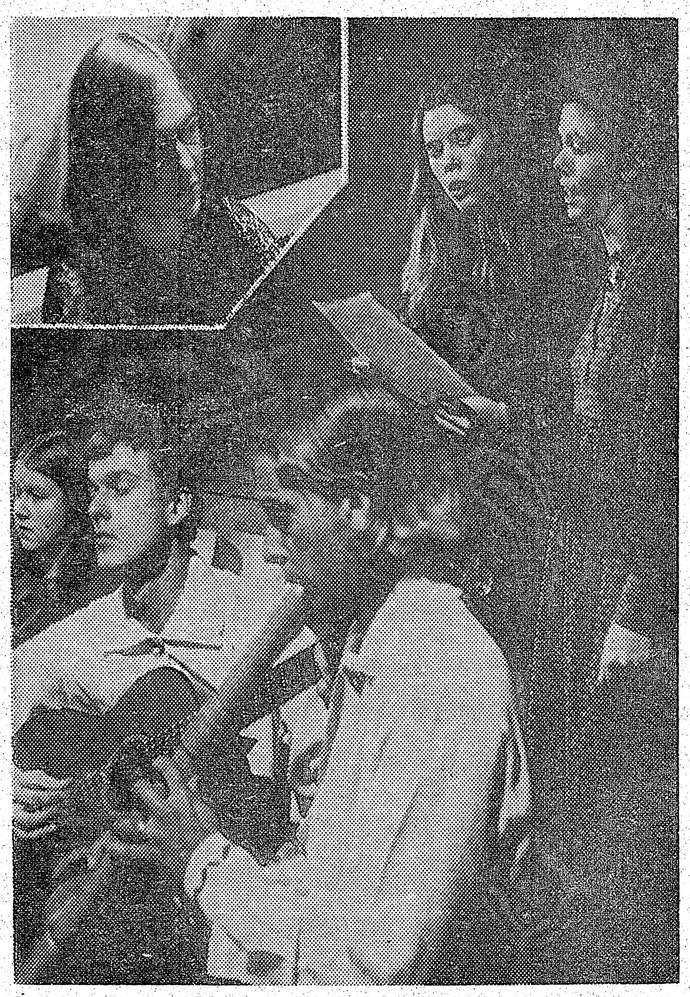

Toronto kokļu svētku atklāšanas koncertā Sv. Jāņa baznīcā bija latviešu tautas dziesmas un klasiskā mūzika. Attēlā programmas veicēji: augšējā stūrī A. Rundāne (ērģeles), Z. Sila (stabule), P. Aldiņš (baritons, stabule, ģitara), M. Aldiņš (tenors, klarnete, stabule); aizmugurē — L. Saliņa (alts) un L. Aldiņa (soprāns). Foto: J. Liģers

Toronto sestdienas skola 26. mācību gadā

Toronto latviešu sestdienas skolas skolotāju un vecāku gadasapulci 29. oktobrī Latviešu namā reprezentēja 61 ģimene. Skolas pārzine A. Martinsone ievadīja sapulci ar klusuma brīdi, pieminot mirušo ilggadējo TLB pārstāvi sestdienas skolā A. Gribustu. TLB izraudzītais jaunais pārstāvis V. Pakalns savā uzrunā paziņoja, ka Latviešu biedrība nodibinājusi Andreja Gribusta piemiņas fondu, un procentus no šī fonda izlietos labāko skolēnu atbalstīšanai. V. Pakalns pasniedza skolas pārzinei TLB ziedojumu skolai — čeku par 500 dol.

Sapulci vadīja G. Liepiņš ar sekretāriem G. Suksi un A. Rozi. Skolas pārzine nolasīja pārskatus par iepriekšējo un jauno mācības gadu. Skola šoruden iesāka 26. māc. gadu ar 235 skolēniem, tanī strādā 19 skolotāju un 4 palīgskolotāji, darbvede/kasiere un bibliotēkāre. Skolu paredz šogad beigt 31 skolēns. No jauna skolā par skolotāju sāka strādāt Mirdza Rengarte, bet par palīgskolotājām Biruta Niedra, Silvija Nāgele un Dace Prauliņa. Pirmskolas skolotājai S. Pogulei par palīdzi strādā M. Stabiņa. Darba apstākļu dēļ no skolas aizgājusi skolotāja Ilga Liepiņa un Atis Ozoliņš, tāpat darbvede Mirdza Lejiņa, kuŗas darbu veic Skaidrīte Brence. Skolēnu kori vada V. Maksiņa, koklēšanu K. Staško, tautas deju grupu R. Brencis un J. Vāgnere. Paredz, ka šī grupa uzstāsies ar priekšnesumiem dziesmu svētkos Toronto. Skolēnu žurnālu Auseklītis vada Z. Ozola. No skolas labvēles M. Muižarājas saņemts 50 dol ziedojums skolēnu vēstures darbu sacensībā labāko vietu ieguvējiem. Skolas 8. klasē oktobrī viesojās LNAK padomes priekšsēdis V. Upeslācis, kas stāstīja — Kādēļ mēs neesam Latvijā, kā arī par turienes dzīvi un darbu. Skolas pārzine paziņoja izraudzīto klašu pārstāvju vārdus: bērnu dārzā G. Sukse un R. Cālīte, pirmskolā — S. Miezīte un Eislers, 1. kl. V. Gustava un Skomba, 2. kl. L. Gaide un D. Luksa, 3. kl. P. Broks un M. Plone, 4.a kl. Z. Ābele un Z. Zichmane, 4.b. kl. I. Kukse un E. Rudzīte, 5. kl. Pāvelsone un L. Tauriņa, 6. kl. V. Gulēns un R. Krastiņa, 7.a kl. S. Birkhāne un L. Ķelle, 8.a kl. M. Ķuze un A. Briede, 8.b kl. G. Liepiņš un U. Matīss, speciālā klasē R. Bourne un V. Drains.

Kasiere S. Brence ziņoja par iepriekšējā gada budžetu un nolasīja jauno budžetu, kas sabalansēts par 19.663 dol. Ieņēmumos paredzēts gūt no 160 ģimeņu skolas naudām 8.000 dol., bet 3.950 dol. no sarīkojumiem un dāvinājumiem. Kopš 1970. gada skolas maksa 50 dol. no ģimenes nav paaugstināta. Sakarā ar dzīves dārdzības palielināšanos un lai neizdotu skolas ietaupījumus, kopsapulce vienojās pacelt skolas naudu. To vispirms izlems skolas padome un vēlāk iesniegs pilnsapulcei nobalsošanai. Atlikums no pērnā gada 6.463 dol. Lielākie izdevumi ir skolas darbinieku algām — 17.188 dol.

Revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja priekšsēdis I. Alksnis, konstatējot, ka ienākumi un izdevumi saskan ar ierakstiem kases grāmatā, un izteica pateicību par labi veikto darbu bijušai darbvedei M. Lejiņai un tagadējai S. Brencei. Komisija ieteica nodot skolas rīcībā Dominion veikalu iepirkšanās rēķinus, ko skola var pārvērst naudā un segt kādu maksājumu. I. Alksnis atgādināja par skolas bibliotēkas fondu un lūdza to atbalstīt ar ziedojumiem naudā vai grāmatām. Par TLB revīzijas komisijas papildlocekļiem skolas revidēšanai ievēlēja R. Preisbergu un E. Baumani. Sestdienas skolas vecāku komitejas priekšsēdis V. Gulēns informēja par izveidotām darba grupām un apakškomitejām, lai vecāku komiteja varētu aktīvi piedalīties skolas attīstībā. No 13 darba grupām un apakškomitejām darbību iesākušas četras darba grupas: vecāku apzināšanu skolas darbā — referente Aniţa Liepiņa, sarīkojumu apakškomiteja Līgas Gaides vadībā, Jaunu skolotāju apzināšana un skolēnu projektu apakškomiteja — abas grupas vada S. Miezīte, kas ieteica vairāk bērnu programmu dziesmu svētkos. Bez jau minētām paredzētas vēl citas apakškomitejas: sabiedrības un financiālā atbalsta grupa, bijušo skolēnu apzināšana, skolotāju izglītības turpināšana, disciplīnas kārtošana u. c. V. S.

Pieteikušies . .

(Turpinājums no 5. lp.)

staino cimdu un zeķu adīšana, koka karošu un pavārnīcu grebšana. Labākos darbus pēc izstādīšanas godalgos. PBLA kultūras fonds godalgām paredzējis 100 dol. un tikpat daudz arī Latv. daiļamatnieku savienība Kanadā, bet trešo simtnieku dos Dziesmu svētku rīcības komiteja. Paredzētas četras godalgas, katra 75 dol.

Jau tagad noskaidrojies, ka no Anglijas uz dziesmu svētkiem Toronto izlidos divas lidmašīnas, abas vienā dienā — 26. jūnijā, viena no Londonas, otra no Mančestras. Svētku apmeklētāji no Anglijas uzturēsies šeit 2 līdz 3 nedēļas.

—ls—

Ar septiņiem latiem . .

(Turpinājums no 4. lp.)

klases audzinātāja. Jūs esat jau tādā vecumā, kuŗus var uzskatīt jau gandrīz par pieaugušiem. Sagaidu no jums, ka jūs uzvedīsities kā tādi. Ja mēs viens otru sapratīsim pareizi, tad sadzīvosim labi. Tagad turpināsim stundu . . ."

Mācības stundu laikā, blakus stāstījumiem par latviešu literātūru, gramatiku, politiku, rakstnieku dzīvēm un darbiem, skolotājs kopā ar mums bieži vien pavadīja dažu labu brīdi dzīves un sadzīves mācības pārrunās. Runāja par to, kas mums un visai mūsu dzimtajai pusei vajadzīgs, lai tā redzētu gaišākas un labākas dienas. Vairums mūsu klasē bijām nākuši no Rēzeknes apkārtnes pagastiem, un mūsu tēvu zemītēs un mājās nebija nekādas bagātības, atskaitot maizi un pavalgu iztikai līdz jaunai ražai.

„Tāpat kā jūs, arī es šo to zinu par mūsu tēvu grūtībām," jaunais skolotājs teica. „Pēc Ludzas valsts ģimnazijas beigšanas gribējās doties studēt uz Rīgu. Līdzekļu nebija. Ar māsas palīdzību tuvējā stacijā piekrāvu malkas vagonu. Par to man samaksāja septiņi lati. Pusi samaksāju par dzelzceļa biļeti līdz Rīgai un izturēju iestāju eksāmenus Latvijas universitātes filoloģijas fakultātē. Ar atlikušajiem latiem iesāku studēt. Pašlaik esmu pēdējā kursa students. Aptrūka līdzekļu un būs kādu laiku jāpastrādā par skolotāju."

Mācības stunda turpinājās, bet mūsos visos auga jauns cieņas un apbrīna saviļņojums pret mūsu jauno skolotāju. Viņš bija ne vien rakstnieks, kuŗa vārds bieži bija avīzēs un žurnālos, bet arī tāds cilvēks, ar kuŗu varēja runāt par visu ko, un viņš zināja — kas un kā mūsu dzīvē ir.

Nedēļām un mēnešiem tālāk ejot, viņš mums bija kļuvis par tādu kā „paraugmodeli" — kā uzvesties, kādā gaitā iet un staigāt, kā ģērbties un kā sarunāties. Viņa slaidais augums vienmēr bija taisns un seja mierīgas apziņas un uzmanības pilna pret citiem cilvēkiem. Apģērbi nebija no dārgajiem. Kaut kādā veidā krāsu saskaņa viņa uzvalkus padarīja par elegantiem. Viņa jaunā, glītā, bieži vien domās iegrimušā seja mūsu acīs bija pilnīgās vīrišķības apvienojums. Drīz vien viņš dabūja jaunu, mūsu doto vārdu — Aristokrats. Aristokrats — nāk. Aristokrats — teica to un to. Būs — Aristokrata stunda. Un tā tālāk. Mums, augošiem puikām, gribējās būt tādam kā viņš. Gribējās atdarināt viņu. Līdz tam mēs bijām paraduši redzēt un domāt, ka kaut kāds elegants, iznesīgas cieņas pilns cilvēks var nākt tikai no kaut kādiem „kungiem", no kaut kādas „citurienes", bet nevis no mūsu pašu apkārtnes, no — Latgales. Šeit nu viņš bija. No tādām pašām mājām kā mēs visi, kas sēdējām klasē. Mēs ar viņu lepojāmies, viņu apbrīnojām, jo viņš bija mūsējais un mūsu.

Mēs bijām pamatīgi ietrenējušies spiegi par savu skolotāju mīlestības gaitām un notikumiem. Zinājām jo drīz, kuŗš no skolotājiem veltī kaut cik vairāk uzmanības tai vai citai skolotājai, kuŗš ar kuŗu „iet", un vai kādam ir sava sirds dāma kaut vai Rēzeknes otrā malā. Varbūt mūsu ziņkārīgā spiegošana šinī laukā bija tik izsmalcināti attīstījusies tāpēc, ka mums pašiem nebija atļauts pēc stundām „iet" pat ar mūsu parallēlklases meitenēm. Par citiem skolotājiem mēs zinājām visus sīkumus — dienas, stundas un vietas, kur tie satikušies un kā izskatījušies. Spiegu tīkls nebija organizēts. Tas darbojās pats no sevis. Ap mūsu Aristokratu lai kā pūlējāmies šinī ziņā, nevarējām uzost un atrast it nekā. Tad nospriedām, ka viņš, kā jau Aristokrats, ir nāvīgi slīpēts arī šinī ziņā.

Tā kā ar Heronīmu Tichovski varējām „runāt par visu", ieskaitot jautājumus un mūsu pašu rūpes par meitenēm, mēs nolēmām, ka viņam jāpavaicā par viņa tik noslēpumainajām sirds lietām. Neatceros īsti — kuŗam no mūsējiem tika uzticēts to laiku Vilibalda Drosmiņa uzdevums, bet beidzot pie vaicāšanas tikām. Protams, stostoties. Tā un tā. Un apkārt un visādi. Beidzot nāca ārā skaidrā latviešu valoda: Sak', mēs esam galīgā tumsā par vienu lietu un tā ir tāda — kā jums sastāv ar tām meitu būšanām?

Aristokrats brīdi stāvēja mūsu klases priekšā tā kā pārsteigts un apmulsis. Tad sāka smaidīt un beidzot smieties.

„Jūs esat kļuvuši ļoti ziņkārīgi. Saprotu, jūs sākat jau pieaugt un jums gribas zināt visu, kas notiek pieaugušo dzīvē. Redziet, ir tomēr lietas, kas katram cilvēkam ir ļoti personiskas. Šo intimo personiskumu jāmācās cienīt un par to nav jāpalaiž mute katrā pulkā vai tirgus laukumā. Nekad neesmu priecājies par vīriešiem, kuŗi balmutē par savām draudzenēm, ar ko tie satiekas . . . Kas bija jums uzdots šodien?"

Palikām bez atbildes. Mācības stunda turpinājās. Vēlāk pārrunājuši, atzinām, ka tā bija Aristokrata aristokratiska atbilde.

Arī vēlākos gados Rīgā, kad bieži gadījās būt kopā ar Heronīmu Tichovski Latgales literātu pulkā, varēja manīt, ka viņa uzvedība un runas veids atšķīrās no citu dažkārt ēverģēlīgajiem noskaņojumiem, sarunām vai uzvedības. Dzīvei, cilvēku sabiedrībai un valodai viņš likās pieejam ar kādu izkoptāku cieņu. Mūsu sanākšanās bija klāt Konstantīns Raudive, Alberts Sprūdžs, Aleksandrs Ancāns un pats Heronīms Tichovskis. Reizēm no Rēzeknes iebrauca arī Augusts Eglājs, Meikuls Apeļs un Antons Rupainis. Reizēm pagadījās arī Jānis Šķirmants, Vitālijs Kalvāns un Stepons Seiļs. Tad gāja jautri, reizēm „augsti", kā saka. Heronīms Tichovskis, mums likās, it kā mūs visus vērotu un mērītu ar tādu kā mazliet sērīgu un reizē draudzīgu izbrīnu.

„Tas jau mūsu — Aristokrats," kādā reizē komentēja Aleksandrs Ancāns. Kas to lai sazina — varbūt šis Aristokrata vārds bija atnācis viņam līdz uz Rīgu no skolotāja dienām Rēzeknē?

(Nobeigums nākošā numurā)

CBC intervē jaunos teātriniekus

Latviešu studentu teātŗa Algirdas Landsberga lugas Pieci stabi (Five Posts) mēģinājuma laikā 2. novembrī Latviešu namā Toronto ieradās CBC pārstāvis un uzņēma skaņu lentē interviju ar lugas režisoru Dzintaru Pūpēdi, teātŗa vadītāju Imantu Purvu un jaunajiem lomu tēlotājiem — Andri Leju, Arni Budrēvicu, Sandru Kursi, Silviju Rūtīti un Mārtiņu Zilveru. Intervija notika sakarā ar 4. Daudzkultūru teātŗu festivālu, kas sākās 25. oktobrī un ilgs līdz 24. novembrim ar 19 izrādēm. Studentu teātris Pieci stabus angļu valodā izrādīs Lorensa mākslas centrā 21. novembrī. Intervija bija saskaņota ar daudzkultūru notikumiem. To noraidīja pagājušās nedēļas nogalē CBC radio „Off Stage Voice" programmā. —ls—

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKA
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.
kā arī LA spiestuvē
125 Broadview Ave.

MEKLĒ
Birutu ĒRGLIS, dzim Aplociņš
Pēdējā zināmā dzīves vieta Kalgarijā, Albertas provincē, Bowness tuvumā. Rakstiet FELICIJAI ĒRGLIS, 271 Victoria park Ave., Toronto, Ont. M4E 3S6.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.
L8R 2T8

MAKSĀ

9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

9,5 % par 1 gada termiņa noguldījumiem ne mazāk par $5,000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma). Noguldījumu var izņemt tikai pēc gada.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00, māju obligācijas līdz $75.000

Toronto BIROJS atvērts:
no pirmdienas — ceturtd.
no 10 rītā — 7.30 vakarā,
piektdienās no 10 rītā — 8.00 vakarā. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp.. Vasaras brīvlaikā no 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs sestdienās slēgts.

TĀLRUNIS
Tel. 922-2551

Hamiltonas birojs
atvērts otrd. un ceturtdien no 6.30 vak. — 9 vakarā.
Tālrunis 529-7939

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJI

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4512 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

(27. turpinājums)

— Varbūt mazliet nogaidīsim, pirms sakrēšļo — domā tēvs.

— Baznīca reiz mūs svētīja kopīgai dzīvei. Lūgsim, lai tā mūs pasarga arī turpmāk, — saka Atis.

— Dieva nams ir svēts nams un ticībā drošākais sargs. Ja laicīgais grūst, pārlaicīgais pastāv, — piekrīt tēvs.

— Arī baznīca, bērni, ir cilvēku roku celta. Tur tikai biezāki mūri un varbūt tāpēc drošāk. Taču kaŗu laikos sagrauj ne tikai baznīcas vien, — piezīmē māte.

— Nemirstīgā gars tur tuvāks, āmen! — nosaka tēvs, paņemot pāris segas no istabas. Dacīte ieliek mazā koferītī gabaliņu ziepju, odekolona pudelīti un gabalu baltas drēbes, gadījumā, ja gaidītais atnāktu nelaikā. Ancīte iet Atim pie rokas ar ūdens glāzi rokā. Tā viņi šķērso ielu, ieejot tukšajā dievnamā.

Ejot pāri ielai, redzamas policijas un aizsargu patruļas. Pa retam vācu kaŗavīram. Daža piedurkne rāda vairodziņa zīmi. Redz baltā pārsejā apsietu galvu ar svaigu asins zvaigzni uz tā. Rokā tam šautene. Kāds cits klibodams velk stīvo kāju. Patālāk redzams pulciņš latviešu virsnieka pavadībā. Privāto gājēju neredz vairs neviena. Jūlija nakts zilganums tapis pelēks.

Gaiss pilns dūmu un kvēpu. Matos sijājas pelēkas plēnes, pārklājot ietves ar melniem kvēpiem.

— Mūsu veseļošanās rotas zēni, — par kaŗavīriem zina teikt Atis. — Būs karsta nakts. Man būtu jābūt starp viņiem, bet pašreizējā stāvoklī nevaru tevi pamest vienu. Divējādi pienākumi — Tu — mans adjutant, — mēģina jokot Atis.

— Kur palikuši visi braucēji un gājēji, vai tos sevī iesūkusi nakts? — jautā Dacīte, nesaņemot atbildes.

Vakara krēslā ieejot baznīcā, mātes soļi pa mīksto grīdsegu tuvojas altārim. Viņa nenoliecas, nesakļauj rokas, bet stāv tur kā debesu izdzīts, sērojošs eņģelis. Nav vārdu, ar kādiem zemoties. Sirds ir izmocīta tukša.

Pamazām cits pēc cita baznīcā salasās vairāki patvēruma meklētāji, cilvēku divdesmit. Starp tiem ir arī viņu mājas īrniece krieviete ar pusaugu meiteni. Pilsētā arvien vēl nepārtraukti šaudās. Tuvinieki raujas pulciņā, lai paliktu kopā. Nakts velkas smaga un gara.

Tikai dienai austot, vīrieši mēģina pavērt baznīcas durvis, lai izpētītu, kas notiek ārpusē. Jelgava liekas tukša. Kas vien spējis kustēt, ir aizkustējis. Kādam brīnumam vēl ticēja viņi? Žēl bija šķirties? Bet šīs nav žēlojamās dienas. Nāve ir visapkārt, un tikai brīnums spēj no neizbēgamā glābt. Kādā klusākā brīdī vīri pārmanījās pāri ielai uz mājām paķert kaut ko ēdamu. Varēja just, ka tuvējo māju īrnieki slēpās kur kuŗais pagrabos, vārtu mūŗa ailēs. Ejot pāri sētvidum, Dacītes tēvam gar ausi svilpodama aizdžinkst lode. Cita, pakš! nokrīt viņam turpat pie kājām. Pēc brīža baznīcā ienāk kurpnieks Podiņš ar ziņu, ka krievi jau uz Dambja pie kazarmām. Prom ejot, tas noteic banālo frazi: kad jāmirst, tad ar smaidu. Palicējos tas modina drebuļus, nedodot smaidam vietas. Un atkal gaŗa, moku pilna nakts.

Neziņa, bailes un šaubas jau divas dienas tos noturējušas baznīcā. Svētrītā sāk apšaudīt baznīcu. Kāds kaut kur iedomājies, ka baznīcā novietojusies ložmetēju lizda. Un kad ārpusē ar šautenēm sāk dauzīt durvis, divdesmit bālas sejas skatās likteņa spēlē. Glūnēdami ik kaktā, šautenes pacēluši, krievi virzās uz altāŗa pusi.

—Visiem kaŗavīriem nākt ārā! — glūnīgi vērodami ik krēslaino kaktu, izstieptos stobrus bāzdami sev pa priekšu, komandē durkļainie.

Baznīcā neviena kaŗavīra nav; vismaz neviens tāds neatsaucas, jo katrs laikā bija pratis kārtot, kas kārtojams. Dacīte ciešāk saspiež vīra roku. Mokpilnajā klusumā ir skaidri sadzirdama viņu abu sirds dunēšana.

— Kur fašisti?! — stobrs baksta sievietes krūtis. Valodu nesaprotot, tās atbilde ir klusēšana. Seko vesela virkne jautājumu, ar plecu paraustīšanu atbildei. Krieveļi vēl pavisam jauni, agresīvi zeņķi. Nesagaidīdami pretestības, tie pagriežas uz altāŗa pusi, pa ģērbtuves durvīm iziedami ārā. Tā staigāšana iekšā un ārā atkārtojas vairākas reizes.

Uz sola gala piestiprināta dreb sīka, izbijusies sveces liesmiņa.

Vai klāt esošā īrniece — krieviete bija tiem kaut ko pateikusi, vai tas bija pēc rituāla, baznīcā pēkšņi iedrāžas čekisti, sparīgi rīkojoties pratināt un tiesāt plīvojošās sveces gaismā. Tiem līdz ievests Pēteŗielas Podiņš, ar neseno ieteikumu iet nāvē ar smaidu. Tā bālais vaigs smaidīgs neizskatījās. Cilvēks bija skrējis no degošas mājas un aizturēts. Viņa sejā bija kvēpu zīmes.

— Spiegs! kliedz čekists. Nevienā mutē nav krievu valodas. Tad par tulku tiek aicināta krievietes pusaugu meitene, mātei stāvot blakus un trīcot. Noskaidrojas, ka apsūdzētais bēdzis ārā no degošas mājas, nezinādams kur palikt. Kas būtu noticis tālāk bez mazās Vaļas, grūti pateikt. Savas tautības cilvēkiem tie uzticējās. Kāds ienākot ātri čukstēdams kaut ko stāsta čekistiem. Žigliem soļiem tie atstāj baznīcu, atstājot ārpusē bruņotu sardzi.

Tā vairākkārt krievi nāk un iet cauri baznīcai paceltām šautenēm, arvien pa ģērbtuvi ārā. Ārpusē dzirdams kaujas troksnis, kāpurķēžu žvadzēšana, ložmetēju rējieni. Ieliesmojas baznīcas logi. Gaišums plešas dzintaraini zvilains, piegaismodams ik kaktu, līdz baznīcas telpa top gaišāka par dienu. Ārpusē sprakst, sīc un rūc uguns.

— Mūsu mājas deg! — sauc Atis mezdamies uz durvīm. Tās atraujot, pretim rēgojas pacelti durkļi.

— Atpakaļ!

Visa pretējā ielas puse ir nepārtraukta liesmu jūŗa. Ja arī mēģinātu, cilvēka rokas tur nekā vairs nespētu glābt. Tur arī norisinājās cīņas par katru namu, katru zemes pēdu. Atim pirksti žņaudzas plaukstās. Liesmas strauji apņem saules izkaltētos, sausos koka namus. Ūdens pilsētā noslēgts vai uzlidojumos bojāti vadi.

Tēva bālajā sejā pēkšņi mainās krāsa. Tumšs sārtums pārklāj pieri, deniņus, kāpdams pa vaigiem lejup, satekot kakla bedrītē. Izbijusies Dacīte vēro tumšo asiņu pieplūdumu tēva deniņu dzīslās, kas kļūst resnas un gandrīz melnas. Cieši sažņaudzot tēva roku, tā saka: — Neskaties, tēt! — Kā karstais vilnis nācis, tikpat pēkšņi tēva seju pārklāj bālums, kļūdams pavisam palagu bālumā, pieri rasinot lielām sviedru lāsēm.

— Ati! Dace meklē vīra atbalstu. Odekolona pudelīte viņai jau rokā un noliekusies tā berzē tēva pieri. — Ati! Jaunā vīrieša roka aptver tēva plecus un otra apvijas sievas viduklim.

— Esi mierīga, Dacīt, — viņš čukst klabošiem zobiem. — Esi mierīga, mīļā, esi... krāj spēkus, kuŗu tev ļoti vajadzēs. Saņemies, mīļā.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Latviešu nama 11. pastāvēšanas gadu 1. novembrī atzīmēja ar koncertu un balli, kuŗā bija ieradušies pāri par 100 apmeklētāju. Sarīkojumu vadīja Miervaldis Pavasars. Koncertā dziedāja vīru ansamblis Kalvis J. Dzeguzes vadībā un soliste Skaidrīte Leja (soprāns) Gundegas Melli klavieŗu pavadījumā. Vairākas dziesmas nodziedāja arī Miervaldis Pavasars, pašam pavadot ar ģitaru. Nama valdes sekretārs E. Nāgels pateicās programmas izpildītājiem, kuŗi saņēma ziedu veltes. Deju mūziku spēlēja E. Bones kapella. Dāmu komiteja priekšnieces Sofijas Zaķes vadībā bija rūpējusies par bufeti, bet bāru pārzināja valdes loceklis E. Koks. Nākošais Latviešu nama sarīkojums — Jaungada sagaidīšana pašu telpās.

● Latviešu nama dāmu komitejas rīkotajā mūzikālā pēcpusdienā 2. novembrī piedalījās soliste A. Railkovska-Sapale (soprāns) ar vairākām Emīla un Volfganga Dārziņa dziesmām, pavadot pianistam Pēterim Zariņam; viņš atskaņoja arī divus solo gabalus. Dāmu komitejas gadskārtējā ceļojumu izlozē šogad bija 6 laimesti. Galveno 100 dol. laimestu ceļa naudai uz 1976. g. olimpiādu Montrealā laimēja L. Ķelle (loze 1143), divus 50 dol. laimestus — E. Strēlnieks (2233) un R. Gabers (755), trīs 25 dol. laimestus — G. Blūma (505), D. Gustavs (778) un S. Čukuls (548). Laimesti izņemami līdz 2. decembrim Latviešu namā pie pārvaldnieces L. Neimanes, uzrādot biļetes numuru. Dāmu komiteja bija rīkojusi kafijas galdu ar uzkodām. Loterijas atlikums, ap 1000 dol., paredzēts nama izdaiļošanai. Nākošais dāmu komitejas sarīkojums — tradicionālā pankūku balle 14. februārī Latviešu namā.

● Toronto latviešu tautas augstskolas latvisko zināšanu semināru 28. oktobrī Latviešu namā ar politiskām pārrunām ievadīja LNAK politiskās informācijas nozares vadītājs Dr. L. Lukss par pašreizējo politisko situāciju un Rietumu nostāju šinī situācijā. Klausītāji piedalījās ar pārrunām un jautājumiem. Latvisko zināšanu semināru vada dzejniece Guna Ikona.

● Sv. Andreja draudzes pēcpusdienas dievkalpojums, ko vadīja draudzes mācītājs J. Cālītis, bija labi apmeklēts. Draudzes koŗa dziedātās četras dziesmas diriģenta A. Purva vadībā, draudzes pirmā ērģelnieka prof. T. Ķeniņa ērģeļu pavadījumi, priekšspēle, pēcspēle un ērģeļu solo — T. Ķeniņa variācijas par temu Ej, saulīte... bija veltījums ilggadējam draudzes mācītājam Ā. Čopam 70 gadu dzimšanas dienā, pateicībā par Dievam un baznīcai veltīto mūžu. Dievkalpojuma nobeigumā draudzes dāmu komitejas priekšniece I. Vaivare pasniedza jubilāram rozes. Draudze kājās piecēlusies godināja savu ilggadējo mācītāju, kas īsā uzrunā pateicās gan koŗim ar diriģentu A. Purvu, gan prof. T. Ķeniņam un atskatījās uz aizvadītajiem gadiem draudzē.

● Sv. Jāņa draudzes darbinieku pēcpusdienā 26. oktobrī kopā ar ģimenes locekļiem piedalījās 80 personu. Kopējās pārrunas par draudzes dzīves tālāku aktīvizēšanu ievadīja māc. I. Gaide un draudzes priekšnieks J. Koncis, piedaloties arī vairākiem draudzes locekļiem. Draudzes darbinieki K. Radziņš un G. Reinfelds izstrādās īpašu Toronto un apkārtnes karti, apzīmējot draudzes locekļu dzīves vietas, kas dod pārskatu par to ģeografisko novietojumu un būs liels palīgs apmeklējumos.

● Tenora Jāņa Baruša un ērģelnieces Maijas Barušas garīgo koncertu par labu ērģeļu fondam, 2. novembrī Sv. Jāņa baznīcā noklausījās turpat 200 apmeklētāju. J. Barušs dziedāja ārijas no Hendeļa un Guno orātorijām un vairākas paša komponētas dziesmas Maijas Barušas ērģeļu pavadījumā, kas atskaņoja arī divus ērģeļu solo. Dāmu komiteja pateicās abiem māksliniekiem ar ziediem. Koncerts dod ērģeļu fondam pāri par 400 dol.

● Pēc Austrumu draudzes māc. A. Brieža vadītā Reformācijas svētku dievkalpojuma, kas bija pulcinājis 250 apmeklētāju, Sv. Barnaba baznīcas zālē notika dāmu komitejas rīkotais bazārs. Mantu loterijai laimestus bija saziedojuši draudzes locekļi, tāpat bija arī kafijas un grāmatu galds ar Lūcijas un Jāzepa Pavlovska dāvātām grāmatām. Bērniem bija laimes aka. Ar izstrādājumiem novietnēs piedalījās daiļamatnieki: A. Gugāns (rotas), V. Jansone (keramika), E. Bebris (metalla izstrādājumi), I. Enģele (tautiskie audumi) un Langenfelda (cimdiņi). Bazāru apmeklēja vairāk nekā 200 apmeklētāju un sagādāja 2187 dol. lielu atlikumu. Dāmu komiteja katru gadu pusi no bazāra atlikuma parasti nodod draudzes rezerves fondam.

● Uzsākot Laikmetīgo pārdomu vakaru ciklu 30. oktobrī, referātu par tematu — Ticība un neiespējamais noklausījās 50 apmeklētāju. Ilze Ābele pavadīja kopīgi dziedātos korāļus. Nākošais — māc. J. Cālīša referāts: Skats uz pasauli no šķirsta 27. nov. pl. 7.30 vak. Latviešu namā. Decembrī referāta nebūs, bet nākošā gadā paredzēti vēl pieci referāti, kuŗos piedalīsies arī māc. I. Gaide un Ā. Čops.

● Pensionāru apvienības 30. oktobŗa sanāksmē 159 apvienības biedri noskatījās Almas Liepiņas iestudēto skeču no Janševska romāna Dzimtene. Tēlotājos: A. Mamis, M. Grīnbauma, M. Kociņa, M. Priedulīna, V. Villere, H. Zvirgzdiņa un A. Liepiņa. Pēc izrādes Alma Liepiņa nodziedāja J. Vītola Dievišķais mirdzums. Sekoja parastās grupu nodarbības. Apvienība atzīmēs 18. novembŗa atceri 20. novembŗa saietā ar priekšnesumiem, un piedaloties Lonijai Vasariņai, tenoram Žanim Zariņam, pianistam Pēterim Zariņam un Lijai Ponei. Apvienības Ziemsvētku eglītes sarīkojums 18. decembrī ar mantu izlozi. Priekšnesumu daļā dziedās Marta Ādama ar pavadītāju Rutu Āzi.

● Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš notiks 6. un 7. decembrī DV namā, pirmo dienu no pl. 10 līdz 9 vak., bet otru dienu no pl. 10 — 4 pēcp. Tirdziņā būs 16 novietņu ar grāmatām, gleznām, skaņu platēm, kosmētiku, daiļamatniecības izstrādājumiem un daudzām citām mantām. Darbosies bagātīga ziedoto mantu loterija ar daudz vērtīgiem laimestiem. Tirdziņa apmeklētāju rīcībā būs arī ērtais DV klubs ar siltām pusdienām. Vanadzes būs sacepušas piparkūkas, izlietojot ap 500 mārc. piparkūku mīklas. Ziemsvētku vecītis un fotografs sagaidīs mazos bērnus sestdien, no pl. 2 — 4 pēcp., bet svētdien no pl. 12 — 2 pēcp. Tirdziņu organizē rīcības komiteja A. Šterna vadībā.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas Ziemsvētku tirdziņš 29. novembrī no pl. 9 līdz 4 pēcp. draudzes telpās. Tirdziņā būs iekārtotas daiļamatnieku un citas novietnes ar svētku dāvanu mantām, bufeti un loteriju. Nākamais sarīkojums — koncerts Ziemsvētku ieskaņai 13. decembrī pl. 7 vak. dievnamā, piedaloties Torildam Barbinam (baritons), Valdim Ūsim (bass) un Norai Būmanei (arpa).

● Gleznotājas Valijas Mērnieces un mākslas audējas Ņinas Jurševskas kopēji rīkoto gleznu un audumu izstādi no 15. līdz 31. oktobrim Sv. Lorensa mākslas centrā bez latviešu apmeklētājiem noskatījās arī kanadiešu teātŗa izrāžu publika. No V. Mērnieces izstādītiem 25 darbiem, 10 no tiem īpati Arktikas gleznojumi, apmeklētāji savā īpašumā ieguva 6, tikpat daudz arī no Ņ. Jurševskas sienas segām, kas darinātas galvenokārt ar figurāliem kompozicijām.

● Elmāra Damberga darbu skati Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās 1. novembrī atklāja konsuls Drī E. Upenieks, piedaloties ap 70 viņa mākslas cienītājiem. Māksliniekа dzīvesbiedre Railija pateicās konsulam ar puķēm. Skatē, kas ilga līdz 9. novembrim, bija izstādīti 60 darbi; no tiem apmeklētāji 8 ieguva savā īpašumā jau pirmajā vakarā. Skati organizēja Edgars Plūme.

● Mācītājs J. Cālītis kristījis Aivu Lilitu Vitāli, Miervalža un Valdas meitu.

● Velesleja slimnīcā 29. oktobrī ar laundabīgu audzēju miris 56 g. vecais Pēteris Voldemārs Auziņš. Viņš strādāja par inženieri Ontario Hydro sabiedrībā. Sācis inženierzinātņu studijas Latvijas universitātē un pabeidzis Toronto universitātē. Nelaikis piederēja pie korporācijas Fraternitas Academica. Aizgājēju 1. novembrī no Rosāra apbedīšanas nama kur pie šķirsta stāvēja Fraternitas Academica goda stardze, uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. A. Briedis. Kapos no aizgājēja atvadījās Fr. Academica seniors U. Amoliņš, noliekot vainagu; no korporācijas Tervetia ar vainagu atvadījās Šverns u. c.

● Sv. Lorensa centrā 8. novembrī DV teātŗa pirmizrādi, Jāņa Vesiena (Zviedrijā dzīvojošā autora) drāmu Jānis Reiters G. Vērenieka režijā noskatījās 300 apmeklētāju. Izrāde notika 4. Daudzkultūru festivāla ietvaros. Tēlotāji: Vija Vare, Alfreds Spricenieks, Jānis Puriņš, Ernests Jurševskis, Valija Lāma un Ziedonis Upīte. Dekorātīvo ietērpu bija devis Valdis Vare, apgaismotājs Valdis Turķis, skatuves meistars Ēvalds Kalviņš. Kostīmus pārzināja Ērika Reinfelda, bet skaņu efektus Irēne Kalviņa. Pirmizrādē bija ieradies arī režisors Gunārs Vērenieks no Montrealas un bij. DV teātŗa aktieris Kārlis Taure no Sanfrancisko. DV teātris Kanadā paredzējis viesizrāžu turneju: 15. nov. Bafalo, 16. nov. Hamiltonā un 28. nov. Mineapolē. Toronto lugas atkārtojums paredzēts februārī.

● CBC radio 8. un 9. novembŗa raidījumā „Off stage voice" programmā bija 5 minūtes ilgs raidījums par lietuviešu autora lugas Pieci stabi mēģinājumu Latviešu namā. Skaņu lentē bija ieskaņotas vairāku jauno latviešu tēlotāju balsis, kā arī intervija ar lugas režisoru Dzintaru Pūpēdi un Studentu teātŗa vadītāju Imantu Purvu. Režisors Dz. Pūpēdis intervijā minēja, ka lietuviešu autora luga izraudzīta tāpēc, ka abām tautām ir cieša kopība, vēsture un liktenģaitas, bet Imants Purvs intervētājam pastāstīja par Studentu teātŗa mērķiem. Uz intervētāja jautājumu, kāda valoda jauniešiem ir pirmā vietā, visi jaunie latviešu tēlotāji atbildēja, ka tā ir viņu tēvu — latviešu valoda.

● Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansambļa viesizrādē 1. novembrī Bikforda vidusskolā noskatījās 700 apmeklētāju. Vairāki mūsu vecie aktieŗi mūsu vecākajai teātŗa publikai bija jau pazīstami no Mērbekas teātŗa laika bēgļu gados Vācijā. Skatītāji izrādi silti uzņēma un veltīja tēlotājiem daudz aplausu. Vašingtonas ansamblis savu turneju ar šo klasisko lugu pabeidza 9. novembrī Ņujorkā, apceļojot 16 ASV un Kanadas latviešu centrus.

● TLTA sestdienas ģimnazijas padomes sēdē 4. novembrī

Kokles joprojām vēl turpina gatavot 83 g. vecais Jūlijs Bruniņš no Orilijas. Viņš bija ieradies arī Toronto kokļu svētkos. Augšējā attēlā vecais kokļu meistars (pa kreisi) sasveicinājas ar Kokļu dienu rīcības komitejas priekšsēdi Kārli Staško.

Latviešu namā piedalījās Tautas augstskolas prezidija locekļi — kasieris un grāmatvedis K. Priedītis un sekretārs O. Sils, ģimnazijas skolotāji un vecāku padomes locekļi, kas amatus sadalīja šādi: padomes priekšsēdis E. Nāgels, viņa palīgs V. Eglītis, sekretāre I. Kukse, palīdze L. Klepere. Padome jau sāk gatavoties Draudzīgā aicinājuma sarīkojumam 24. un 25. janvārī, kad izrādīs ģimnazijas drāmas kopas iestudēto R. Blaumaņa lugu Pazudušais dēls (divās izrādēs) režisora H. Miķelsona vadībā; režisora palīgs — ģimnazijas absovents Juris Brammanis. Draudzīgā aicinājuma ziedojumu sarakstus kārtos V. Vāgners un O. Cērps, loteriju vadīs A. Tauriņa un L. Pavasara, informāciju — St. Vasarājs, saimniece L. Pauzere ar palīdzi M. Cielavu, sarīkojumā dežūrējošā māsa L. Aveniņa. Draudzīgā aicinājuma ziedojumu vākšanas akcija sāksies 18. novembrī un turpināsies līdz 1. februārim. Latviešu sabiedrība un organizācijas ģimnazijai bijušas vienmēr atsaucīgas. Pādējos gados ziedojumos arvien ienācis ap 2000 dol. gadā. Vecāku padome vienprātīgi nolēma, ka gimnazijai jādarbojas patstāvīgi un jāturpina latviešu ideoloģijas izkopšana, veicinot ieaugšanu latviskajā kultūrā, tradicijās un literātūrā. Skolas padomē ievēlētie klašu pārstāvji: 1. a. kl. St. Vasarājs un K. Rēvalds (kandidāti N. Kunavs un L. Pavasara), 1. b. kl. L. Aveniņa un M. Blūms (A. Augulis), 2. a. kl. L. Galejs, 2. b. kl. L. Pauzere un M. Cielava (A. Villers), 3. a. kl. E. Nāgels un A. Tauriņa (I. Miķelsone), 3. b. kl. V. Eglīte, 4. a. kl. L. Klepere un O. Cērps (J. Bārs) un 4. b. kl. I. Kukse.

● Sv. Jāņa draudzes svētdienas skola A. Kurses vadībā atsāka darbību ar 55 bērniem. Paredz, ka vēl pienāks klāt ap 10 bērnu. Bērnu dārzā mācās bērni vecumā no 3 līdz 4 gadiem, bijušo svētdienas skolas audzēkņu bērni — tās paaudzes, kas dzimusi jau ārpus Latvijas. Mazajiem bērniem latviešu valoda ir laba. Svētdienas skolā ir 6 klases, pie tam apvienotas ir 2. un 3. klase un 4. un 5. klase. Draudzes bērnu eglītes sarīkojums 21. decembrī pēc dievkalpojuma ar Ziemsvētku uzvedumu. Viens no Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas sarakstītiem uzvedumiem aizsūtīts Montrealas skolai.

● Latviešu pensionāru apvienības 6. novembŗa sanāksmē Latviešu namā 132 apvienības biedri noklausījās rakstnieces Birutas Senkēvičas referātu Pie mūžības vārtiem, varoņus pieminot, kā arī viņas dzejoli Brāļu kapi. Piemērotus dzejoļus Lāčplēšu dienai skandēja arī A. Bencone. Samāksmes dalībnieki atzīmēja B. Šleseres 75 mūža gadus, nodziedot Daudz baltu dieniņu, un godināja plkv. A. Liepiņu, kam tajā pašā dienā piepildījās 82 mūža gadi.

● Kanadas mākslas žurnālā Onion bija ievietota mākslas kritiķes Valerijas Danas 130 rindiņu gara recenzija par gleznotājas Valijas Mērnieces un mākslas audējas Ņinas Jurševskas kopīgi rīkoto izstādi Sv. Lorensa mākslas centrā no 15. līdz 31. oktobrim, kā arī sienas segas Māte un bērns attēls.

● Māc Ā. Čops Hamiltonā salaulājis Kārli Juri Bražus ar Ingu Sandru Ilonu Bramani.

● Toronto latviešu kreditsabiedrības bilance oktobrī pieaugusi par 407.421 dol., sasniedzot 7,73 milj. dol. Aizdevumos uz 1. nov. izsniegts 6 milj. dol. Biedru paju un dažādu citu veidu noguldījumu kopsumma bija 6,92 milj. dol. Oktobrī banka pelnījusi 8009 dol., saimniecības gada sešos mēnešos pelnīts 40.389 dol.

● Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības Mārtiņvakarā 8. novembrī Latviešu namā piedalījās 130 personas. Pēc dāmu komitejas priekšnieces A. Bumbures uzrunas, to atklāja apvien. valdes priekšsēdis A. Budrēvics un aicināja ar klusuma brīdi pieminēt nesen mirušo apvienības biedru A. Gribustu. Bija arī loterija.

● DV namā atrastas atslēgas ar iniciāļiem E.T.N., nr. 31. Saņemamas LA spiestuvē.

● Rietumslimnīcā 8. novembrī ar trombozi miris 72 g. vecais Teodors Jansons. Viņš Rīgā bijis bērnu ratiņu rūpnieks. Nelaiķi uz Jorkas latviešu kapiem 8. novembrī izvadīja māc. A. Briedis. Aizgājējam paliek dzīvesbiedre Vera un dēls Gvīdo.

● Sanibrūka slimnīcā ar laundabīgu audzēju 4. novembrī miris 72 g. v. Roberts Saulenkalns, ko 8. novembrī uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. A. Briedis. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri Austru un dēlu Gunti ar ģimeni Teksasā. Tajā pašā slimnīcā 6. novembrī ar sirdstrieku miris 83 g. vecais Pēteris Graudiņš. Viņš 1. pasaules karā cīnījies krievu armijā, vēlāk latviešu strēlniekos. Latvijā bijis mežzinis Līvānu virsmežniecībā. Nelaiķi pēdējā gaitā 10. novembrī uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. A. Briedis. Pēdējās ardievas no latviešu mežu darbiniekiem kapsētā teica N. Austriņš, no vecajiem strēlniekiem O. Dzērvītis un no Austrumu draudzes lauku īpašuma Tālava — A. Freimanis. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri Īdu, dēlu Jāni ar vedeklu Andželu, meitas Mirdzu, Zentu un Dzidru ar ģimenēm un 5 mazbērnus, māsu Emmu Pavloviču Linkolnā un divus brāļus — Augustu Vācijā un Jūliju Latvijā.

Desmit mušu doktrīna

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Radiķāļu, revolūcionāru, arodbiedrību vadību kliķes Kanadai uzspiestam pastnieku streikam vēl joprojām nav saredzams atrisinājums. Šis streiks ir radījis gandrīz nepārvaramas grūtības daudziem periodiskiem izdevumiem, nogriezti sakari ar korespondentiem un paralizēta pasta piegāde lasītājiem. Šī laikraksta apgāds mēģina atrast ceļus, kā vismaz daļēji pārvarēt pastnieku streika radītās problēmas. Laikraksts iespēju robežās mēģina sasniegt lasītājus — abonenti to var saņemt spiestuvē un vairākās parastās laikraksta izdalīšanas vietās Toronto. Jācer, ka, streikam ieilgstot, izdosies kaut kādā veidā atrisināt sakarus ar visā kontinentā izkaisīto līdzstrādnieku tīklu. Nav šaubu, ka šis laikraksts baudīs lasītāju — abonentu atbalstu šajā pārejošā, bet nopietnā sarežģījumu pilnajā periodā, kurā mūsu laikrakstam bez vainas jācieš tāpat kā visiem Kanadas pilsoņiem.

Neatbildīgi, pret valsti melojāli arodbiedrību vadītāji noraidījuši līdz šim visas kompromisa propozicijas. Mēs varētu iedomāties, kas notiktu, ja, piemēram pēc, pastnieki pilnīgi dibinātu prasību dēļ uzsāktu streiku Pad. savienībā. Cietumos un koncentrāciju nometnēs streikotāji droši vien varētu vairākus gadus pārdomāt to, kādēļ tie, „paklausot buržuju un imperiālistu propagandai", iedrošinājušies ielaisties padomju pasta sabotāžas īstenošanā. Pašreizējā pastnieku streikā Kanadā streikotāju vairākums varbūt būtu ar mieru pieņemt valdības piedāvāto algas paaugstinājumu un citus uzlabojumus, bet arodbiedrības vadība vēl nepiekāpjas.

Protams, ka Kanadas pasta streika dēļ notikumi starptautiskā arēnā nebūt nav apstājušies. Novembŗa pirmajās dienās Vašingtonā notika negaidīta, bet zīmīga deklarāciju maiņa Forda administrācijā. Tikai laiks pierādīs, kas īsti bija šo deklarāciju maiņas autors — vai tas patiesi bija pats prezidents Fords vai arī, kā daudzi domā, ārlietu ministrs Kisingers. Aizsardzības ministra atlaišana, vēl jo sevišķi, ja viņš ir izteikts Vašingtonas un Maskavas sadarbības kritiķis, nav tikai iekšpolītiska problēma, kuŗā viena atbildīga amatpersona nomainīta ar citu. Aizsardzības ministrs Džēms Šlesingers bija vienīgais Forda valdības loceklis, kas vairākkārt brīdināja amerikāņu tautu un amerikāņu likumdevējus no bīstamām konsekvencēm, kas var rasties illūzorās Vašingtonas un Maskavas sadarbības rezultātā. Viņš nepārprotami brīdināja kongresu neapcirpt ASV militāro budžetu. Šlesingers apšaubīja arī tā dēvēto SALT'a sarunu nepieciešamību. Manuprāt pats svarīgākais bija tas, ka viņš atklāti pateica, ka ASV nekavējoties jāreaģē, ja nepieciešams, pat ar taktiskiem atomieročiem, ja Pad. savienība iedrošinātos uzsākt kādu liela vai maza apmēra agresiju Eiropā.

Kad ziņa par Šlesingera upurēšanu nonāca līdz amerikāņu preses ausīm, prezidentam Fordam neatlika nekas cits kā pašam izskaidrot amerikāņu tautai, kādēļ tieši tagad notikušas svarīgas pārmaiņas viņa kabinetā. Un tā Fords televīzijas raidījumā pateica, ka viņš atbrīvojis no amata līdzšinējo aizsardzības ministru Šlesingeru un par jauno aizsardzības ministru iecēlis līdzšinēja prezidenta kancelejas šefu Rumsfeldu. No amata atbrīvots arī līdzšinējais CIA šefs Kolbijs un viņa vietā stāsies līdzšinējais amerikāņu sūtnis Pekingā Bušs. Jāpiezīmē, ka Bušam ir labs vārds republikāņu partijā, bet grūti atrast jebkādu kvalifikāciju atbildīgam postenim.

Reizē no valsts drošības padomes priekšsēža amata pārsteidzošā kārtā atbrīvots Dr. Kisingers. Ņemot vērā, ka viņa vietā šajā amatā stājas ģenerālis Berts Skovkrofts, pārsteigums nav tik liels. Jāievēro, ka ģenerālis Skovkrofts ir tuvs Kisingera līdzstrādnieks un viņu pamatoti var uzskatit par Kisingera ielikteni amatā. Preses konferencē Fords vairākkārt uzsvēra, ka tikai viņš un neviens cits ir notikušo pārmaiņu autors. Piecpadsmit mēnešu esot pietiekami ilgs laiks, lai viņš tagad izvēlētos savus tuvākos līdzstrādniekus pēc paša prāta. Fords notikušās pārmaiņas raksturoja kā „sava personīgā gaņga radīšanu".

Bija jāpalet tikai vienai nedēļai, lai citā preses konferencē Fords atzītos, ka Šlesingeru viņš no amata atbrīvojis tādēļ, ka pretišķības aizsardzības ministra un ārlietu ministra Kisingera starpā pieņēmušās un viņš, nevarēdams paciest tādu sasprindzinājumu, esot izšķīries par mierīgākas, ērtākas atmosfairas radīšanu kabinetā. Par pirmās šķiras politisku sensāciju jāuzskata arī viceprezidenta Rokefellera paziņojums, ka viņš nekandidēs kopā ar Fordu nākamā gada vēlēšanās. Var pieņemt, ka paaugstinot Rumsfeldu aizsardzības ministra amatā, Fords sagatavojis viņam ceļu uz eventuālu nominēšanu viceprezidenta amatam.

Jāpiemin arī vēl viena svarīga administrātīva pārmaiņa. Līdzšinējais ASV sūtnis Lielbritanijā Eliots Ričardsons atsaukts atpakaļ uz Vašingtonu un viņam uzticēta Saimniecības ministrijas vadība. Kā zināms, Ričardsons demonstrātīvi pats aizgāja no Niksona kabineta. Ričardsons ir neatkarīgs, apdāvināts un tautā populārs politiķis. Daži politiskie komentātori jau tagad izteikuši varbūtību, ka Kisingers būšot savu lomu izspēlējis un Ričardsonam piedāvāšot atbildīgo ārlietu ministrijas resoru. Saliekot divi un divi kopā, pagaidām būtu jāpieņem, ka Kisingers un nevis pats prezidents ir notikušo personālo pārmaiņu iniciātors.

Interesanti atzīmēt, ka sarunās Ķīnas diktātors Mao sarunā ar Bonnas kancleru Helmutu Šmitu izteicies, ka Kisingers viņa uztverē esot politiķis, kas ar desmit pirkstiem cenšoties vienā laikā nospiest desmit mušas. Kaut arī prezidenta Forda brauciens uz Pekingu vēl nav galīgi izlemts, domājams, ka Mao vēl šogad satiksies ar ASV prezidentu un arī Fordam atgādinās desmit pirkstu un desmit mušu doktrīnu, kas patiesībā nav nekas cits kā Kisingera spēju nonievāšana. Pekingas prese Šlesingera atlaišanai veltīja neparasti lielu uzmanību. Apklusināta esot balss, kas drosmīgi brīdinājusi amerikāņus no vienīgajām patiesajām briesmām — Pad. savienības agresijas. Vašingtonas un Maskavas sadarbība esot nepārkāpjams slieksnis amerikāņu un ķīniešu attieksmju izveidošanai. Šiesingers to apzinājies, Kisingers to vēl vienmēr ignorējot.

Šlesingers, atstājot aizsardzības ministra posteni, atvadrunā no Pentagona ierēdņiem apstiprināja domu pretišķību ar Kisingeru. Tāpat viņš vēlreiz brīdināja kongresu no militārā budžeta samazināšanas. Turpmāka budžeta līdzekļu samazināšana laikā, kad Pad. savienība drudžaini bruņojas, var izrādīties liktenīga. Pad. savienība var aizsteigties priekšā ASV un tās rietumu sabiedrotiem. Politiku nedrīkstot stādīt augstāk par valsts drošības interesēm.

Arī desmit mušu sitējs Kisingers preses konferencē atzinās, ka starp viņu un aizsardzības ministru Šlesingeru pastāvējušas domstarpības. Par pārsteigumu jāuzskata Kisingera deklarējums, ka Pad. savienības stūrgalvības rezultātā SALT otrās pakāpes sarunas no jauna nonākušas strupceļā. Vēl tikai pirms dažām nedēļām tas pats Kisingers kādā intervijā izteicās, ka nolīguma parakstīšanai ceļā esot vēl tikai daži nenozīmīgi sīkumi. Tagad Kisingers atzīst, ka amerikāņi iesnieguši propoziciju, cik tālu tie ar mieru piekāpties un kādus kompromisa priekšlikumus tie sagaida no Maskavas puses. Kas ir šīs mistiskās koncesijas? Liekas, ka Brežņevs ir pārliecināts, ka detantes ietvaros Kisingers ievedīs ASV vēl dziļāk mežā. Vai tas tiešām tā notiks? Jāšaubās. Šlesingera pēctecis Rumsfelds var izrādīties par Forda labo roku, kas, līdzīgi Šlesingeram, valsts drošību vērtē augstāk par politisku popularitāti. Kisingera pesimistiskais SALT sarunu norises vērtējums liek secināt, ka Brežņeva satikšanās ar Fordu var arī nenotikt. Varbūt ka nokrītot no acīm detantes zvīņām, pats Kisingers ar savas kreisās rokas devīto pirkstu kādā dienā nospiež paša radīto sadarbības mušiņu.

Var gadīties, ka līdzšinējiem republikāņu partijas kandidātiem nākošā gada prezidenta vēlēšanās Fordam un gubernātoram Regānam pievienojas trešais — ne jau Kisingers, bet Džēms Šlesingers, kas, tāpat kā Čērčils savā laikā, brīdina, lai pasaules vēstures lapās neiekļūtu nodaļa ar virsrakstu: „Kamēr ASV bija aizmigušas". Iespējams arī, ka Džēms Šlesingers ir pašas Laimas sūtīts prezidenta kandidāts demokratu partijai. Tādā gadījumā jāšaubās, vai Fords paliks Baltajā namā.

Aleksandrs Ķegumnieks

Konstruējusies LNJAK jaunā valde

Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā jaunā valde pēc 21. kongresa Otavā sanāca pirmajā sēdē pēc ievēlēšanas 1. novembrī valdes priekšsēža Imanta Purva mājā Toronto. Jaunievēlētā valde konstruējās šādi: valdes priekšsēdis — līdzšinējais Imants Purvs, vicepriekšsēži Mārtiņš Zilvers un Jānis Dzenītis, kasieris Mārtiņš Pētersons, sekretāres Daina Brumele un Edīte Ozola, pulciņu nozares vadītāji — Gunta Laure un Ēriks Eglītis, informācijas vad. — Arnis Puķītis un Juris Brammanis, speciāliem uzdevumiem — Venta Rudovica no Rietumprovincēm un Vincents Dindzāns no Montrealas.

Dziesmu svētku rīcības komitejā LNJAK pārstāvēs Gunta Laure. Dziesmu svētku laikā iecerēts jauniešu rakstnieku cēliens, kā arī teātŗa izrāde un jauniešu balle, ko organizēs M. Zilvers. Bez tam vēl jaunieši dziesmu svētku laikā vadītu bērnu dārzu. Latvijas neatkarības dienā, otrdien, 18. novembrī, pl. 8.30 vak. Latviešu namā LNJAK rīko Latvijas vakaru ar diskusijām par tematu Nacionālā apziņa mūsdienu ietvaros, ko vadīs Alberts Upeslācis, piedaloties LNJAK priekšsēdim Imantam Purvam un četriem agrākiem LNJAK priekšsēžiem: Tālivaldim Kronbergam, Baibai Rubesai, Andai Liberei un Modrim Zandbergam.

LNJAK valde izteica pateicību Otavas rīcības komitejai par 21. LNJAK kongresa noorganizēšanu Otavā.

—ls—

BESTLINE PRODUCTS

Visiem lietojami, neindīgi, nedegoši, ķermenim nekaitīgi un dabu nepiesārņojoši tīrāmie un mazgājamie produkti — pašiem, mājām, automašīnām, birojiem, fabrikām.

JŪSU LATVIEŠU PĀRSTĀVJI:
Vera un Arnis ĶEKSIS, telefons 1-416-233-8688
8 Lomond Dr. Apt. 2006, Toronto, Ont. M8X 2W3

Velta RUBLIS, telefons 1-416-622-4442
114 Martingrove Rd., Islington, Ont. M9B 4K5

Steidzīgi vajadzīgi latviešu pārstāvji Toronto pilsētā un tās apkārtnē, kā arī visā Ontario provincē un Kanadā. Ievērojamas peļņas iespējas jūsu brīvajā laikā, kā arī pilna laika nodarbībā. Varam piegādāt produktus arī tikai pašu vajadzībām.

Pateicība

Sirsnīga pateicība visiem, kas piedalījās ar ziediem un sirsnīgiem vārdiem

JĀŅA VANAGA

izvadīšanā pēdējā dusā.

Sevišķa pateicība mācītājam A. Briedim un stud. korp. „Selonija" saimei.

Sieva, bērni, mazbērni.

18. novembŗa sarīkojums Hamiltonā

notiks sestdien, 22. novembrī, plkst. 6.00 vakarā
ROYAL CONAUGHT HOTELĪ, BALLROOM ZĀLĒ.

Aktā runās Dr. Vaira Freiberga no Montrealas.
Koncertā dziedās DV sieviešu koris Zīle dir. A. Purva vadībā

BALLE — Deju mūziku spēlēs RUNČI

Uz aktu un koncertu ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Ballei ieeja 6 dol. no personas. Pensionāriem un studentiem puscena.

Organizēti sarīkojumā piedalās latviešu gaidas, skauti un latv. skola.

Rīkotāji HLB, DV un Ham. jaunatnes pulciņš

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

1975./76. gada

TORONTO KONCERT-APVIENĪBAS KONCERTI

19. novembrī vijolniece Rasma Lielmane. Pie klavierēm Leo Barkins.

31. janvārī pianists H. Godess.

6. maijā soprāns Irma Kurme, pie klavierēm Verena Stelpe-Dambrāne.

Visi koncerti notiek Sv. Laurenca Taunhallē.

15. novembrī pl. 7 vakarā Ītona auditorijā 18. novembra valsts svētku atcere.

22. novembrī pl. 7.30 vakarā DV namā Toronto nodaļas 25 gadu jubilejas izskaņa.

22. novembrī pl. 8 vak. Latviešu namā Latviešu katoļu vienības gadskārtējais sarīkojums ar loteriju.

24. nov. pl. 8 vak. Latviešu namā PPP vakars par Imanta Baruša jaunāko dzejoļu krājumu. Referēs Guna Ikona un Dzintars Mežulis.

27. novembrī pl. 7.30 Latviešu namā Pārdomu vakars. Māc. J. Cālītis runās par tematu „Skats uz pasauli no zārka".

30. nov. Antoņinas Valvodes garīgs koncerts.

6. un 7. decembrī — DV Tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš — 125 Broadview Ave., Toronto. Atvērts sestdien no pl. 10—9 vak., svētdien no pl. 10—4 pēcp.

1976. gadā

1. februārī pl. 5. pēcp. Sv. Andreja baznīcas zālē Marisa Vētras 10 gadu nāves atceres koncerts. Piedalās: M. Makvikare (soprāns), I. Birne-Veinberga, J. Cirulis (baritons), pavadītājs A. Štrombergs.

21. febr., 1976. g. vīru koŗa Viesturs koncerts — Lietuviešu kultūras namā, 1573 Blor St. West.

20. martā pl. 7.30 vak. DV Toronto vanadžu koŗa Zīle koncerts, 1573 Bloor St. W. Diriģents Arvīds Purvs.

10. aprīlī Sv. Andreja draudzes koŗa koncerts.

SV. KATRĪNAS

22. novembrī pl. 7 vak. DV Sv. Katrīnu nodaļas 25 gadu darbības atceres svētki ar vanadžu kopas ansambļa Senatne koncertu, 101 Garnet St., St. Catharines (franču zālē).

30. novembrī pl. 3 pēcp. DV Sv. Katrīnu nodaļas vanadžu kopas gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš, 101 Garnet St., St. Catharines (franču zālē).

HAMILTONA

22. nov. pl. 6 vak. 18. novembra sarīkojums Royal Connought hotelī. Runču dejas mūzika.

31. decembrī pl. 7 Jaungada sagaidīšanas balle. Runču deju mūzika. Vakariņas. Rīko Hamiltonas DV.

BĒRZAINE

23. nov. pl. 12 dienā Bērzainē TLMM kluba tītaru šaušanas sacensības.

Sabiedrība sveic virspulkvedi A. Silgaili

Sakarā ar virspulkveža A. Silgaiļa 80 mūža gadiem, kas aprit 13. novembrī, DV saime kopā ar pārējiem latviešu sabiedrības pārstāvjiem 8. novembŗa vakarā pulcējās DV namā Toronto, lai sveiktu viņu lielajā goda dienā, klātesot ap 100 apsveicējiem, iepriekš parakstot kopēju adresi. Jubilāram ierodoties, viesi, starp tiem lielākā daļa bijušo karavīru, sastājās divās rindās, caur kuŗām uz goda galdu devās virspulkvedis ar dzīvesbiedri Helenu, dēliem Igoru un Viktoru un pārējiem ģimenes locekļiem. Jubilāru ar baltu neļķes ziedu sveica namamāte DV Toronto nodaļas vanadžu kopas priekšniece M. Dumpe, bet viņa dzīvesbiedri — ar puķu sakārtojumu. Tonija Krūka gavilnieku sveica ar dzejoļa skandējumu.

DV Kanadas valdes priekšsēža vietnieks un kultūras daļas vadītājs J. Gailītis īsā pārskatā iepazīstināja klātesošos ar virspulkveža A. Silgaiļa dzīves un karavīra gaitām, kuŗām veltījis 40 gadus no sava mūža. Pēc tam glāzēs uzdzirktīja sarkanvīns, paceļot tās uz jubilāra veselību. Pēc vakara norises vadītāja Elmāra Krūkas aicinājuma visi nodziedāja Dievs, dod tautas darbiniekiem.

Pirmais jubilāru sveicināja konsuls Dr. E. Upenieks, PBLA un LNAK vārdā sveicināja T. Kronbergs, runājot arī visas mūsu apspiestās tautas vārdā. No DV darbiniekiem un DV Kanadas valdes, tāpat valdes priekšsēža G. Brikmaņa, kas citu amata pienākumu dēļ nevarēja būt klāt, sveicināja viņa vietnieks un kultūras daļas vadītājs J. Gailītis, pasniedzot aploksni. Latviešu virsnieku apvienības Kanadā un šīs apvienības valdes priekšsēža E. Ziplāna vārdā sveicienus nodeva kapt. J. Šmits, aicinot nodziedāt Ozoli vēl Latvijā, ko sacerējis Jēkabs Pilsātnieks, kas dzīvojis no 1838. līdz 1879. gadam, bet komponējis A. Celners. DV Centrālās valdes priekšsēža J. Frišvalda un CV sveicienus nodeva Baiba Šmita-Kalēja. Toronto korporāciju kopas vārdā sveicināja G. Sukse, no Toronto Latviešu biedrības — J. Grodnis, no Toronto latviešu katoļiem — A. Vuciņš. Vēl sveicināja Auguste Rutule un Biruta Senkēviča ar savu dzejoli: Zemgales bajāram un karavīram.

Rakstveida apsveikumus bija sūtījuši: archibīskaps A. Lūsis, Latviešu kara veterānu strēlnieku biedrības Kanadā valdes priekšsēža vietnieks A. Budže, no Austrālijas DV — J. Masulāns, Virsnieku apvienības prezidija priekšsēdis Fr. Lucis ASV, DV Manitobas nodaļas valdes priekšsēdis T. Puisāns, DV priekšnieks Vācijā J. Leitītis, Fraternitas Imantica t/l seniors G. Pulmanis Ņujorkā, DV Austrālijā valde, Eduards un Dorina Bergi Kalifornijā, majors V. Kukainis u. c.

Visiem apsveicējiem un klātesošajiem suminātājiem aizkustinošā runā pateicās virspulkvedis A. Silgailis, pauzdams dziļu ticību Latvijas brīvībai, runu nobeigdams angļu valodā, griežoties pie jaunatnes.

Sarīkojumu jauki kuplināja meiteņu ansamblis Ausma (Sandra un Anna Broka, Silvija Aveniņa un Laura Zariņa), pavadījumus spēlējot Andrim un Pēterim Zariņam (klavieres un vijole). Pēdējais bija veicis arī dziesmu aranžējumu. DV vīru koŗa dziedonis Alberts Korsaks un Jānis Barušs, pašam spēlējot arī klavierpavadījumu, iepriecināja ar skaistu duetu.

Jubilārs savu suminātāju vidū vēl pakavējās vairākas stundas, lai pēc tam atgrieztos savā pastāvīgā dzīves vietā, Kanadas austrumkrastā Halifaksā. —ls—

Kanadas latviešu volejbola meistarsacīkstēs šogad piedalījās vienības ne tikai no Toronto un Hamiltonas, bet tālu ceļu uz meistarsacīkstēm bija mērojuši arī sportisti no Montrealas un Otavas. Attēlā Otavas volejbolistes, priekšā no kreisās Aina Brauna un Ilze Ēdele; aizmugurē — Rita Alberta, Nora Stirāja, Daina Kaķe un Anna Kaufmane.

Foto: J. Liģers

Varoņu pieminā Saulainē

Kritušo karavīru pieminekļa padome, sadarbībā ar citām bijušo karavīru organizācijām, rūpējas, lai zīmīgākās karavīru tradiciju dienas tiktu ievērotas un atzīmētas. Šī brīvprātīgi uzņemtā pienākuma sekā pie Kritušo karavīru pieminekļa Saulainē ik gadus noris trīs piemiņas svētbrīži — Lāčplēšu svētku, Ziemsvētku kauju un Kurzemes krišanas atceres.

Šā gada Lāčplēšu dienas piemiņas zīmē rīkotajam svētbrīdim gatavojoties, bijušie cīnītāji ar dzīvesbiedrēm, skaitā 14, jau 2. novembrī pulcējās Saulainē pieminekļa un apkārtnes apkopšanas darba talkai. Rosīgās dienas darba gaitās nozāģēja vairāk nekā duci sauso un bojāto koku, nogrābts sauso lapu klājiens, izsmalcināta zemaudze, pārstādītas ziemciešu puķes un dekorātīvie krūmāji, iestādīts ducis E. Štelbaumas dāvinātās un pašas no Latvijas atvesto ievu pēcteces, kā arī svētās uguns altārim pārbūvēts gāzes pievads.

Svētdien, 9. novembrī, gandrīz vai vasarīgai temperātūrai pieturoties, varoņu piemiņas svētbrīdī pie pieminekļa pulcējās ap 175 dalībnieki. To ievadīja Toronto Latviešu biedrības sestdienas skolas absolventu klašu audzēkņu karavīru daudzinājums, 8.a klasei skandējot izvilkumus no Andreja Eglīša dzejojuma Audiet mani karogā, bet 8.b klases audzēkņiem tā paša autora — Latviešu karavīriem. Šos priekšnesumus bija sagatavojušas skolotājas Kļaviņa un Miezīte.

Pirms māc. I. Gaides svētrunas un lūgšanas, kritušos cīnītājus ar ziedu veltēm godināja LNAK valde un Kalpaka bataljona bij. dalībnieki (K. Tannis), Sv. Jāņa draudze (J. Koncis), Latviešu virsnieku apvienība (Viktors Dreifelds), DV Toronto nodaļa (A. Putniņš), DV Druvas nodaļa un Latviešu lauksaimnieku biedrība (A. Kalniņš), Latviešu skautu un gaidu Kanadas jenda (J. Treimanis), Rīgas 72. skautu vien. dižskautu pulciņš (V. Kronbergs un R. Vandels), Kurzemes cietokšņa cīnītāji (G. Krustiņš) un dzejniece Biruta Senkēviča, skandējot arī kādu no saviem dzejoļiem.

Latviešu kaŗa invalīdu apvienība un Kaŗa veterānu un veco strēlnieku biedrība pieminekļa padomei nodeva naudas velti apkopšanas izdevumu segšanai.

Bija patīkami vērot krietnu skaitu jauniešu, kā arī Rīgas 72. skautu vienības tradiciju dižšskautus vai roverus piedalāmies formas tērpā un ar pulciņa karogu.

Svētbrīdi beidza ar Latvijas himnu. Apmēram puse no dalībniekiem pakavējās pie kafijas galda bērnu mītnes pagraba telpā, ko aprūpēja bij. cīnītāju dzīvesbiedres M. Tikiņas un V. Krūgeres vadībā, bet jaunieši pulcējās ap ugunskuru.

Sekojošā padomes sēdē nolēma Ziemsvētku kauju atceres svētbrīdi un cīnītāju salidojumu noturēt sestdien, 3. janvārī, pl. 5.30 vakarā. Padomei pieteikti vairāki ziedojumi solu uzstādīšanai pieminekļa laukumā, kā arī sīkākiem izdaiļošanas darbiem. —mo—

Pasta streiks ieilgst

Mūsu šī laikraksta numura iespiešanas laikā Kanadas pasta darbinieki iegāja jau ceturtā streika nedēlā, to uzsākot 21. oktobrī. Pazīmes rāda, ka streiks ievirzījies politiskā plāksnē, ko atzinuši arī vairāki komentātori. Radikālistu grupa, kas pārņēmusi streika galveno iniciātīvu, rūpējas, lai pasta darbinieki neierastos darbā, ko liela daļa vēlas, staigājot ar plakātiem un pa laikam uzdziedot saklausītās revolūcionāru dziesmas, spēlējot „revolūcionārus". Tie galvenokārt ir gados jauni cilvēki, ar bārdām un gaŗiem matiem. Viņi arī rūpējas, lai savu gribu uzspiestu citiem pasta darbiniekiem, kas vēlas atgriezties darbā. Cik liels ir šo darbinieku skaits, nav zināms, jo par streika turpināšanu atklātā balsošanā vienmēr paziņots „vairākums". Sanāksmēs nav ielaisti arī laikrakstu reportieŗi, tā vēršoties arī pret preses brīvību, vienu no demokratijas galvenajiem iestādījumiem, ko marksisti tik ļoti sakās aizstāvam. Arī nobalsošanās, liekas, šie principi tiek ignorēti. Valdība nepiekāpjas arodbiedrības pārmērīgajām prasībām, kādēļ streiks var ieilgt uz nezināmu laiku. Kanada tādā ziņā pasta satiksmē ar ārzemēm ir pilnīgi atgriezta, lai gan mazākās pasta nodaļas vietvietām uzsākušas darboties. Darbojas „privātais pasts", bet arī tas ir pārslogots, sūtījumus no ASV piegādā ļoti vēlu un ar traucējumiem, tos pieņemot tikai firmu vajadzībām. Dažs Ņujorkā par vēstules pārsūtīšanu uz Toronto, piemēram, pieprasījis 40 dolaru. Firmu sūtījumus kā sainīšus pieņem autobusu sabiedrības, bet arī te ir kavējumi un sarežģījumi ar muitu. Pasta streiks sagādā lielas grūtības un financiālus zaudējumus sevišķi mazajiem saimnieciskiem uzņēmumiem. ASV pasta iestādes Kanadas pierobežā ir pārslogotas ar Kanadas pasta sūtījumiem, kuŗus iedzīvotāji un firmas nosūta ar ASV pastu. —ls—

Pane

PAPLAŠI

Visai
ronto ko
rārās ko
rie vaka
pas prezi
ja šo va
vembrī L
rīkojusi
konferenc
V. Upesl
Dr. V. G
I. Purvs
jaunākās
Pārrunas
ru priekš
līdzinot
bas plūsm
kas mum
pārtrūkša
šana no
das sagla
darba lau
biedrībai
Mūsu tau
politiski
konferenc
to korpor
G. Sukse
mēs atr
1945. gadā
Baltijas v

Pirmais
kiem run
informāci
Dr. L. Lu
šanās pa
cips, ka 3
apņēmušā
juma nok
kumu, ka
valsts iekš
vienība ne
virskundzī
veicina pa
Austrumu
— detante
Rietumi
savien. br
mu prasīb
ņošanās
par Pad.
nu rūpēja
savu labīb
ministrs K
kaŗš jāat
vārdā krit
jot līdz a
Tāds pats
ropu.

Dr. V. G
tīja par B
nizēšanu E
laikā. Idej
mičigenas

Nāve a
novietn

Gulf naf
novietošan
saundā 8.
rasts miri
nieks Mier
sniedzot p
mu. Viņš
ņā. Nelaik
ri. Tiju. M
1925. gada
muižā, cīn
ņa laikā L
tu pārciet
metnē, pēc
raktuvēs B
leikā Kana
uz Gulf fi
novembrī
izvadīs uz
kapsētu, jo
loceklis. Pi
Perisaundu
kur pašam
dzīves viet

Panelis par Helsinku konferenci

PAPLAŠINĀTAIS LITERĀRAIS VAKARS PAR POLITISKU TEMATU

Visai populāri kļuvuši Toronto korporāciju kopas literārās komisijas rīkotie literārie vakari. Sadarbībā ar kopas prezidiju, literārā komisija šo vakaru ietvaros 9. novembrī Latviešu namā bija rīkojusi paneli par Helsinku konferenci. Panelī piedalījās V. Upeslācis, Dr. L. Lukss, Dr. V. Gulēns, M. Zilvers un I. Purvs — vecās, vidējās un jaunākās paaudzes pārstāvji. Pārrunas atklāja literāro vakaru priekšnieks J. Rubenis, salīdzinot latviešu tautas dzīvības plūsmu kā slīdošu lenti, kas mums tagad jāsarga no pārtrūkšanas. Tautas pasargāšana no bojāejas ir tās valodas saglabāšana, kas ir plašs darba lauks mūsu trimdas sabiedrībai un latviešu ģimenei. Mūsu tautas nākotni savukārt politiski apdraud Hensinku konferences vienošanās. Toronto korporāciju kopas seniors G. Sukse norādīja, ka pašlaik mēs atrodamies turpat, kur 1945. gadā, kad Jaltā pārdeva Baltijas valstis.

Pirmais no paneļa dalībniekiem runāja LNAK politiskās informācijas nozares vadītājs Dr. L. Lukss: Helsinku vienošanās nav līgums, bet princips, ka 35 dalībnieces valstis apņēmušās pildīt robežu jautājuma nokārtojumu ar noteikumu, ka neiejauksies otras valsts iekšējās lietās. Pad. savienība nekad neatteiksies no virskundzības visā pasaulē, ko veicina pašreizējā Rietumu un Austrumu sadarbības politika — detante. Lai to uzturētu, Rietumi piekāpjas pret Pad. savien. bruņošanās ierobežojumu prasībām, kamēr pati bruņošanās procesu kāpina, bet par Pad. savienības paēdināšanu rūpējas Rietumi, sūtot tai savu labību. Arī ASV ārlietu ministrs Kisingers domāja, ka karš jāatvaira. Tā detantes vārdā krita Vietnama, aizraujot līdz arī tās kaimiņvalstis. Tāds pats liktenis apdraud Eiropu.

Dr. V. Gulēns plašāk pastāstīja par Brīvības sardžu organizēšanu Helsinku konferences laikā. Ideja radusies Rietummičigenas latviešu valodas kursu laikā un Divreiz divi nometnes ietekmē, tāpat Garezerā. Jaunatnes organizāciju — Amerikas un Kanadas latviešu jaunatnes apvienību valdes uzņēmās lielu darbu Brīvības sardžu organizēšanā no Vašingtonas līdz Vankuverai. Šīs darbības rezultātā radās sardzes daudzos ASV un Kanadas centros, no baltiešiem piedaloties galvenokārt latviešiem, ap 95 proc. Šīs sardzes rada plašu atbalsi pasaules presē. Viņš norādīja, ka jauniešos ir degsme un pārliecība, bet trūkst politiskās izglītības un informācijas.

M. Zilvers pakavējās pie protesta rīkošanas Kanadas galvaspilsētā Otavā, plakātu sastādīšanas un parakstu vākšana peticijai. Otavas protests jo sevišķi iespaidīgs izvērties, kad par galveno runātāju uzaicināts agrākais Kanadas ministru prezidents Džons Dīfenbekers; tas parādījies arī televīzijā. Brīvības sardzes notikušas arī vairākās citās Kanadas pilsētās un atbalsojušās arī Rīgā pie Brīvības piemineklja.

Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā valdes priekšsēdis Imants Purvs pastāstīja par jauniešu darbību Helsinkos, kur devies no Rietummičigenas universitātes latviešu valodas kursiem. Helsinkos ieradušies vēl kādi 15 latviešu jaunieši, kas izplānojuši septiņas akcijas. I. Purvs, piekēdējies Helsinkos pie staba, ar plakātu nostāvējis trīs stundas, prasot brīvību Baltijas valstīm. Pie Mannerheima pieminekļa jaunieši nolikuši ziedus ar uzrakstu: „Dievs, sargi Somiju!" Tajā pašā laikā jauniešus ASV un Kanadā mudināja Raimonds Rūtītis un Mārtiņš Zilvers.

Helsinku konferences plašāku novērtējumu sniedza LNAK padomes priekšsēdis Viktors Upeslācis. Viņš norādīja, ka 35 valstu parakstītā vienošanās nav līgums, bet politisks dokuments, kas bīstams, **jo nav juridisks**, tāpēc nevar meklēt taisnību tiesas ceļā; panākumus gūst stiprākais un veiklākais.

Kad etniskos pārstāvjus pirms Helsinku konferences pieņēma ASV prezidents Fords un nolasīja savu iesniegumu, kurā bija viens paragrafs, ka ASV neatzīst Latvijas, Lietuvas un Igaunijas iekļaušanu Pad. savienībā, šī paragrafa Helsinku lasījumā trūka. Baltijas valstis netika pieminētas. Kāpēc šī paragrafa nebija, to nezinājis ne ārlietu ministrs Kisingers, ne prezidents Fords . . .

Pēc Helsinku konferences neviens vēl nav pateicis, ka atzīst Baltijas valstu tiesības uz neatkarību. Jau 25 gadus no vietas Latvijas sūtniecība Vašingtonā saņēmusi no sešiem ASV prezidentiem 18. novembŗa apliecinājumu, ka ASV neatzīst nelikumīgo Pad. savienības okupāciju. — Mums jādabū prezidenta Forda apliecinājums, ka Helsinki nav mainījuši ASV viedokli attieksmē pret Baltijas valstīm, — teica V. Upeslācis. Viņš ieteica arī darboties līdz šejienes politiskajās partijās, lai cīnītos par mūsu valsts brīvības atgūšanu, visu smagumu liekot uz Pad. savienības apsūdzību — par genocīda politiku Baltijas valstīs, krievu iepludināšanu šajās valstīs, intelektuāļu izsūtīšanu uz austrumiem, netaisno dzīvokļu politiku, tajā pašā laikā sagatavojoties ilgstošai nacionālās kultūras eksistencei, lai tauta Latvijā zinātu un justu, ka mēs šeit neesam viņu aizmirsuši.

Pēc paneļa risinājās diskusijas, kurās piedalījās vairāki runātāji. Vakara nobeigumā J. Rubenis pateicās vairāk nekā 100 klausītājiem par dzīvo interesi un panelistiem par interesanto izklāstu un stāvokļa izgaismojumu. A. Joma novadīja kopīgi dziedāto sākuma dziesmu — Daugaviņa māmuliņa un beigu dziesmu — Šie kauli, šī miesa. V. S.

Nāve auto novietnes laukumā

Gulf naftas sabiedrības auto novietošanas laukumā Perisaundā 8. novembŗa rītā atrasts miris šīs firmas darbinieks Miervaldis Briedis, nesasniedzot pilnu 50 gadu vecumu. Viņš strādājis nakts maiņā. Nelaikis atstāj dzīvesbiedri. Tiju. M. Briedis bija dzimis 1925. gada 23. novembrī Nurmuižā, cīnījies 2. Pasaules kara laikā Latviešu leģionā, gūstu pārcietis Cedelgēmas nometnē, pēc tam strādājis ogļraktuvēs Beļģijā un Kirklandleikā Kanadā, vēlāk pārnākot uz Gulf firmu. Aizgājēju 15. novembrī mācītājs A. Briedis izvadīs uz vietējo McKeller kapsētu, jo bija viņa draudzes loceklis. Pirms pārcelšanās uz Perisaundu dzīvojis Toronto, kur pašam bijusi māja, ko, dzīves vietu mainot, pārdevis. —ls—

Jauniešu saiets

Iesvētāmo jauniešu saietā 8. un 9. oktobrī Saulainē piedalījās 55 jaunieši no trim draudzēm — Sv. Jāņa, Sv. Andreja un Hamiltonas Kristus draudzes. Saieta atbildīgie vadītāji bija mācītāji J. Cālītis un I. Gaide. Programmas tematika: iepazīšanās ar bībeles vielu, pasaules dažādās reliģijas salīdzinājumā ar kristietību, diskusijas ticības jautājumos un jauniešu pašdarbība. Bez tam vēl izrādīja divas reliģiska satura filmas. Meditācijas vakaru vadīja paši jaunieši: Arnis Budrēvics, Sandra Bāra, Rita Treigūte, Inga Vikmane un Raimonds Cinovskis. Vakars beidzās ar svecīšu gājienu un pakavēšanos pie mītnes ugunskura. Svētdienas rīta svētbrīdi svētrunu teica Edgars Liepiņš, bet lūgšanu Ruta Āze un Ruta Grāvleja. Visas sanāksmes notika nometnes kamīna telpā. Par jauniešu pacienāšanu rūpējās Erna Baruša un Saulaines saimniece Ozola. —ls—

A. Pelše pret ideoloģisko samierināšanos

Pad. savienība 7. novembrī atzīmēja boļševiku revolūcijas 58. gada atceri ar parādi Maskavas Sarkanajā laukumā. Laikam, lai rādītu pasaulei, ka rīkojas Helsinku konferences garā, parādē šogad atklāti nebija uzsvērts Pad. savienības militārais spēks. Pretēji tam, pazīstamais latviešu komūnistu varasvīrs un politbiroja loceklis Arvids Pelše savā skarbajā runā izteicies, ka komūnistu partija neatzīstot ideoloģisko samierināšanos. „Es ticu, ka šķiru pretišķības nenovēršami izraisīs cīņu starp dažādiem pasaules uzskatiem," izteicies A. Pelše, kas pazīstams kā Kremļa cietās līnijas aizstāvis. Maršals Grečko savukārt izteicies, ka pretēji sadarbības politikai, Pad. savienība turpinās stiprināt savu militāro varu.

LATVISKA JAUNATNE

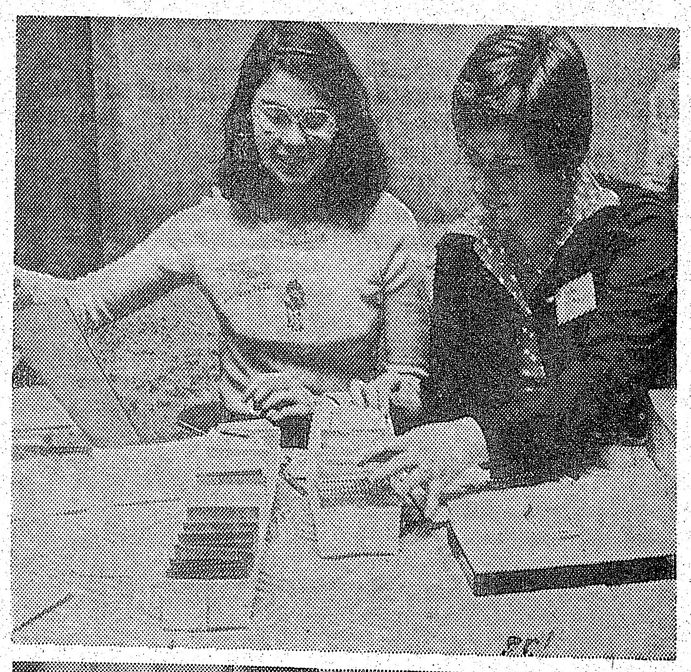

Augšā: Nora Gubiņa (pa kreisi) un Ilze Morgenšterna no Toronto, veicot latviešu sabiedrisko darbu. Vidū: Anda Sprūdža (pa labi) un I. Purviņa no Otavas. Viņas spēlē koklētāju grupā Atbalss, kas koklējusi arī Kanadas parlamentā un televīzijā. Apakšā: Bostonas koklētāju grupa.

Visi J. Liģera uzņēmumi

Vitlams atstādināts no amata

Austrālijas ģenerālgubernātors sērs Dfons Kerrs izbeidza mēnesi ilgo politisko krizi Austrālijā, atlaižot kreiso ministru prezidentu Vitlamu un viņa vietā nozīmējot opozicijas vadītāju Malkomu Frēzeru līdz jaunu vēlēšanu izsludināšanai 13. decembrī. Austrālijas valdības krize sākās, kad senāta opozicijas vairākums atteicās apstiprināt Vitlama valdības jauno budžetu. Vitlams nāca pie varas 1972. gadā un otrreiz to ievēlēja pagājušā gadā. Viņa valdība oficiāli atzina Baltijas valstu inkorporēšanu Pad. savienībā, kas radīja plašas baltiešu protesta demonstrācijas visā pasaulē. Pēc Vitlama atlaišanas viņa partijas piekritēji rīkoja protesta demonstrācijas visās lielākās Austrālijas pilsētās, bet saimnieciskās aprindas apsveic kreisās valdības gāšanu, un Sidnejas biržā valūtas kurss cēlās par 17,32 punktiem, kas ir augsākais gadā.

KLĪVLANDE

● Izbraukumā uz Vašingtonu, no Klīvlandes tautiešu saimes pēkšņi šķīries 71. g.v. Jūlijs Andersons, dzimis Laudonā. Aizlūgumā dziedāja Klīvlandes Apvienotās draudzes koris Dr. V. Ciemiņa vadībā; šinī korī dziedāja arī nelaikis. Aizgājēju uz Riversaides kapiem izvadīja māc. L. Grendze.

Neļaujiet trimdas kokam palikt bez zariem

Šo vēlējumu izteica LNAK pārstāvis J. Grodnis, sveicinot Kičeneras-Vaterlū latviešu biedrību 25 gadu darbības atceres sarīkojumā 1. novembrī Kičenerā. Gaumīgi uzpostajā Volpera viesnīcas zālē bija pulcējušies ap 100 viesu. Sarīkojuma ievadījumā ar klusuma brīdi godināja mūžībā aizsauktos agrākos biedrības priekšniekus — A. Rudusānu, K. Šēru un biedrības biedrus.

Ilggadējā priekšniece Valija Karnupe uzrunā minēja biedrības veikumus un īsumā atskatījās uz tās veidošanos. Biedrības dibināšanas sanāksme notikusi pirms 25 gadiem, septembŗa mēneša beigās, pulcinot ap 60 dalībnieku, kāds biedru skaits biedrībā ir arī pašreiz. Tā ir vecākā organizācija šinī latviešu centrā, kur dzīvo ap 200 latviešu, ieskaitot arī tuvējo apkārtni. Darbojas arī ev. lut. draudzes kopa un DV nodaļa. Par biedrības priekšniekiem vēl darbojušies: J. Cers, Stefanija Beinaroviča, G. Šubiņš, K. Tominš, Dr. J. Krūmiņš. Runātāja klātesošos agrākos priekšniekus un mirušo priekšnieku atraitnes apveltīja ar sarkanu rozes ziedu. Tāpat arī biedrības dibinātāju un pirmo revīzijas komisijas priekšsēdi K. Skuju no Vindzoras un pārējo organizāciju pārstāvjus. Latvijas himnai klavieŗu mūzikas pavadījumu spēlēja kompononists J. Norvilis.

Uzrunā J. Grodnis atcerējās latviešu pulcēšanos mūsu trimdas sākuma gados šeit un citur, bet turībai pieaugot tie kļuvuši atturīgāki, jo „bēdas un trūkums tuvina, bet labklājība attālina". Viņš aicināja lūgt Dievu latviešu baznīcā un rūpēties, lai mūsu bērni ietu latviešu skolā, jo tie ir „mūsu trimdas koka zaļie zari", kas nedrīkst nokalst.

Ev. lut. draudzes kopas vecākais J. Cers uzsvēra labo sadarbību ar Latviešu biedrību un minēja vīrus, kas jau pirms biedrības nodibināšanas rosinājuši latviešu pulcēšanos, kā māc. E. Ķerģis, P. Ulmanis, V. Krustāns, B. Čevers u.c. Tālākais viesis, DV Manitobas nodaļas priekšsēdis T. Puisāns nesa sveicienus no latviešiem Vinipegā.

Kičeneras DV nodaļas priekšsēdis A. Simsons pasniedza Latviešu biedrībai latvisku albumu. Vakara programmu ar dziesmām kuplināja P. Ulmanis (baritons) komp. J. Norviļa klavieŗu pavadījumā un meiteņu ansambļa Ausma no Toronto (Laura Zariņa, Silvija Aveniņa, Anna Broka un Sandra Broka) dziesmas P. Zariņa vadībā un klavieŗu pavadījumā. Programmas izpildītāji saņēma ziedu veltes. Ziedus par savu atsaucību kultūras darba laukā Kičenerā saņēma arī komp. J. Norvilis. Deju mūziku spēlēja Jaunie Runči no Hamiltonas. J. Popeļa dāvāto gleznu izlozē ieguva V. Karnupe, bet J. Cers — Kičenerā dzīvojošā A. Gestes dāvāto 5 žuburu svečturi.

Biedrības valdē darbojas Valija Karnupe, Stefanija Beinaroviča, Ņina Rudusāne, Emma Šēra, Irma Kalniņa un Ilga Ulmane. O. K.

Katoļu svinības Indianapolē

„Daugav's abas malas, mūžam nesadaļas," šos dziesminieka vārdus citēja Indianas latviešu katoļu biedrības bijušais priekšnieks Francis Zeps atskatē par biedrības dzīves veidošanos un veikumiem aizvadītos 25 gados. Jubilejas sarīkojums pulcināja vairāk nekā 200 dalībniekus. To 11. oktobŗa vakarā Indianapoles latviešu sabiedriskā centra zālē ievadīja tenora Pēteŗa Lielzuikas dziedātā ASV himna brīvmākslinieka Valdemāra Meļķa klavieŗu pavadījumā.

Biedrības tagadējais priekšnieks J. Gžibovskis, kas šo amatu veic jau 12 gadu, aprādija, ka pirms 25 gadiem, kad likti biedrības pamati, vienkopus pulcējās tikai kādas desmit latviešu ģimenes. Tagad biedrība apvieno ap 400 latviešu katoļu.

Garīgās dzīves aprūpētājs prelāts A. Grosbergs nolasīja latviešu katoļu pārstāvja pie Svētā krēsla Vatikānā mons. K. Ruča vēstījumu. Katoļu studentu organizācijas Dzintars globālā prezidija un Grand Rapidu latviešu draudzes katoļu sveicienus nodeva Vitālijs Tarbūnas. No Indianapoles latviešu organizāciju padomes sveicināja Latviešu b-bas priekšnieks E. Bērziņš. Biedrības valdes sekretāre Lidija Odeiko nolasīja apsveikuma rakstus, to vidū arī no prelāta Dr. L. Vārnas no Demoinas, prāv. P. Beča no Sidnejas, Amerikas latviešu katoļu apvienības priekšsēža B. Baginska u.c.

Biedrības labā sadarbība izpaudusies arī ar mūsu centrālajām organizācijām. Tā iestājusies Latvijas brīvības fondā, darbojas Garezera veidošanā, iegādājoties pajas, Latviešu sabiedriskā centrā Indianapolē u.c. pasākumos. Cildinājumus un klātesošo aplausus saņēma vadošie biedrības darbinieki un agrākie priekšnieki, kādi aizvadītajos gados bijuši: P. Prizevoits, F. Zeps, St. Koza, A. Rudzītis, K. Motivāns, E. Kroičs un tagad J. Gžibovskis, tāpat dāmu komitejas agrākās vadītājas — Marija Zepa, Helēne Odeiko (mirusi), Jūlija Rudzāta, Veronika Pokule, Irēne Logina (tagad Kanadā), Viktorija Apēne un pašreizējā priekšniece Ausma Rudzāte, kas šinī amatā ir jau desmito gadu. Pašreizējā biedrības valdē darbojas priekšsēdis J. Gžibovskis, A. Vārpsalietis, K. Motivāns, St. Barba un Lidija Odeiko.

Svētku koncertā dziedāja tenors P. Lielzuika no Kalamazū ar pavadītāju pianistu V. Meļķi no Indianapoles. Koncerta sākumā P. Lielzuika paziņoja, ka programmā uzņemtās sešas E. Dārziņa dziesmas, veltītas viņa simtgadei. Koncertā dzirdējām arī F. Šūberta un A. Žilinska dziesmas. Atsaucīgie klausītāji vēlējās piedevas, un solists izvēlējās E. Dārziņa — Kā zagšus. Brīvmākslinieks V. Meļķis atskaņoja Fr. Šopēna Otras etīdes. Ziedi un aplausi liecināja, ka klausītājiem koncerts paticis, tāpat skatuves dekorējums, kuŗā bija redzams arī V. Freiberga veidotais Aglonas baznīcas siluets.

Saviesīgajā vakarā deju mūziku spēlēja Indianapoles latviešu trio Atmiņas (E. Bērziņš, J. Melnbārdis un Uldis Jansons), Dāmu komiteja bija sarīkojusi loteriju. O. K.

Maldinoši tirdznieciski darījumi kaitē ikvienam.

Lūk, ko Ontario valdiba dara, lai jūs no tā pasargātu.

Mums Ontario provincē ir jauns likums, saukts tirdzniecisko darījumu likumu akts. Tā nolūks ir pasargāt sabiedrību no negodīgiem darījumiem tirdzniecībā. Lūk, ko likums dara:

Tas aizliedz nepareizus un maldinošus paņēmienus tirdzniecībā un apkalpē.

Tas aizliedz pārāk augstas cenas, negodīgus līgumus un piespiedu pirkšanas metodes.

Palīdz cilvēkiem dabūt atpakaļ naudu, ja pārdevējs tos negodīgi izmantojis.

Ontario valdība vēlas, lai jūs par savu naudu saņemtu piemērotu pretvērtību. Tādas dārgas lietas kā automašīnas un mājas liek daudz pārdomāt, tāpēc Ontario valdība sagatavojusi vairākas vienkāršas grāmatiņas, kas norāda, uz ko griezt vērību, kad jūs pērkat, izskaidrojot, kā darīt vai nedarīt, kad jūs saņemat obligāciju, pērciet mašīnu, pērciet nekustamu īpašumu vai pērciet apartamentu (condominium).

Jūs varat arī dabūt grāmatiņu ar nosaukumu Norādījumi patērētājiem tirdzniecības darījumu akta izprašanai (Balance in the marketplace — The Consumers Guide to the Business Practices Act).

Ja jūs vēlaties kādu no šo grāmatiņu eksemplāriem (dabūjami vienīgi angļu valodā) vai arī jūs vēlaties ziņot par kādu negodīgu tirdzniecisku darījumu, rakstiet:

Ontario 20
Queen's Park
Toronto, Ontario M4Y 1Y7

Ministry of Consumer and Commercial Relations
Sidney Handleman, Minister

Province of Ontario
William Davis, Premier

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED
J. JANKOVSKIS, PRES.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA

Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

Veido

Toronto la
centra komi
laidību virza
projektu. P
traukuma, l
cekļi turpi
centra jautā
šas vairākas
tām, 4. nove
baznīcas telp
rākus centra
jumus. Sēdē
jas priekšsē
viņa vietniek
rēvics un lo
Grigors, mā

Latvie sadal

FONDA PAD

Latviešu fo
finanču kom
9. novembrī
locekles Edīt
deviņiem pa
piedalījās as
mes priekšsē
(Kalamazū),
sēdis Valdis
mazū), prie
Jānis Peniķis
ris Jānis Ku
sekretārs Vo
(Toronto), re
dītāja E. Āp
dis Bluķis (P
daļas vadītājs
lifornija) un
revīzijas kom
sekretāriāta
tīns Sventeck

Kasieris Jā
ja, ka Latvie
tais kapitāls
dol. un dalīb
pie kam 610.
Sadberijas no
maksu. Fond
dol. anonīms
īpašiem proje
prof. J. Siliņa
grāmatai Latv
20. g. simtenī,
viešu preses
das kopai vas
jaunajiem rep
cītos prakti
laikraksta red
1972. g. pieš
no projektiem
tad padome
naudas pieški
Miezītei vēl
kollektīva pē
par latviskās
tekmi uz latvi
sonisko un sa

LATVIS
AKMEŅ

latvieša
izpildījumā
A. A.
19 Mil
Toronto
Tālr. 4

Veidojas Centra juridiskā forma

Toronto latviešu sabiedriskā centra komiteja ar lielu neatlaidību virza uz priekšu centra projektu. Pēc vasaras pārtraukuma, kad komitejas locekļi turpināja kārtot arī centra jautājumus, jau notikušas vairākas sēdes. Pēdējā no tām, 4. novembrī, Sv. Andreja baznīcas telpās, apsprieda vairākus centra projekta jautājumus. Sēdē piedalījās komitejas priekšsēdis Valdis Liepiņš, viņa vietnieks Aleksandrs Budrēvics un locekļi — Richards Grigors, māc. Juris Cālītis, Jānis Reinbergs un Biruta Rubesa. Par sekretāri saistīta Daina Dreifelde, kas sēdē nebija klāt.

Līdzekļu vākšanas akcijā par vadītāju kooptēts Jānis Strautnieks, kas ir Bundy of Canada firmas prezidents un ar lielu pieredzi financiālos jautājumos. Vēl nebija saņemta atbilde uz iesniegto pirkšanas piedāvājumu apbūves gabalam Toronto austrumdaļā, St. Clair un O'Connor rajonā, ko iegūtu uz Toronto latviešu kreditsabiedrības vārda. Šis apbūves gabals atbilstu visām sabiedriskā centra vajadzībām, ieskaitot arī komerciālos pasākumus. To atzinīgi novērtējuši arī architekti, kreditsabiedrības valdes locekļi un centra izveidošanas komiteja.

Komitejas brīvprātīgās darbiniece G. Plūmane un L. Miķelsone sastādījušas pārskatu par latviešu sarīkojumu aktīvitātēm Toronto viena gada laikā, sākot no pagājušā gada oktobŗa, lai aptuveni noskaidrotu, kādā mērā šīs aktīvitātes varētu apmierināt jaunais latviešu centrs. Šis pārskats noderētu arī latviešu sarīkojumu veida un rakstura pētīšanai. Pēc Kanadas tautas skaitīšanas statistikas pēdējiem datiem iegūstams arī pārskats par šejienes latviešu sabiedrības sastāvu — vecuma grupām, ģimeņu vienību skaitu un iespējām iekļauties jaunajā centrā.

Lai centrs spētu apmierināt visas pašreizējās latviešu sabiedriskās dzīves vajadzības, vispirms ievērojot pašas neatliekamās prasības, projekts iedalīts divās fazēs, vispirms paredzot telpas visām tām sabiedriskā rakstura vienībām, kas jau atrodas eksistējošā Latviešu namā, pēc tam ieejot centra nākošajā fazē, kad pirmā būs galīgi nobeigta. Jaunajā centrā varētu notikt arī tādas aktīvitātes, kuŗām Latviešu nams līdz šim nebija piemērots un tām bija jāmeklē īrētās telpas citur.

Projekta īstenošanai radusies iespēja pieprasīt arī Ontario provinces loterijas „Vintario" līdzekļu fonda atbalstu. Lai iegūtu vislielāko iespējamo atbalstu, centram jāatrod vispiemērotākā un izdevīgākā organizācijas forma, sagādājot attiecīgos sākuma līdzekļus projekta iedzīvināšanai līdz būvdarbu uzsākšanai, kādām vajadzībām būtu nepieciešams ap 20.000 dol., ko varētu gūt, piemēram, ar īpašu Sabiedriskā centra loteriju. Tādā ceļā gūtu arī pārskatu par latviešu sabiedrības atsaucību un cik lielu interesi tā vēlas izrādīt savam sabiedriskajam centram.

Sēde iepazinās arī ar centra statūtu priekšlikumiem un citu etnisko grupu līdzīgiem pasākumiem, meklējot atbilstošo juridisko formu, lai varētu pretendēt uz valdības iestāžu financiāliem piešķīrumiem. Lai tos iegūtu, centram būtu jābūt bezpeļņas organizācajai, ko pārvaldītu īpaši ievēlēta direktoru padome, bet par biedriem uzņemtu personas, kas atbilst līdzdalības prasībām. Ar statūtu projekta pētīšanu nodarbojas advokāts A. Stabiņš.

Nākošā centra komitejas sēde 20. novembrī. V. S.

Latviešu fonds sadalījis 17.000 dolarus

FONDA PADOMES UN FINANČU KOMITEJAS SĒDE TORONTO

Latviešu fonda padomes un finanču komitejas sēdē 8. un 9. novembrī Toronto, padomes locekles Edītes Āpšes mājā, no deviņiem padomes locekļiem piedalījās astoņi: fonda padomes priekšsēdis Ģirts Kaugars (Kalamazū), bijušais priekšsēdis Valdis Muižnieks (Kalamazū), priekšsēža vietnieks Jānis Peniķis (Indiana), kasieris Jānis Kukainis (Detroita), sekretārs Voldemārs Gulēns (Toronto), reklāmas daļas vadītāja E. Āpše, biedrzinis Uldis Bluķis (Bostona), projekta daļas vadītājs Ojārs Celle (Kalifornija) un Valdis Liepiņš no revīzijas komisijas; klāt nebija sekretāriāta vadītājs Konstantīns Sventeckis (Indianapole).

Kasieris Jānis Kukainis ziņoja, ka Latviešu fondā ieguldītais kapitāls sasniedzis 251.000 dol. un dalībnieku skaits — 609, pie kam 610. dalībnieks ir DV Sadberijas nodaļa ar 50 dol. iemaksu. Fondā iemaksāts 1500 dol. anonims ziedojums diviem īpašiem projektiem: 500 dol. prof. J. Siliņam slīdīšu iegādei grāmatai Latvju māksla 19. un 20. g. simtenī, bet 1000 dol. Latviešu preses biedrības Kanadas kopai vasaras stipendijām jaunajiem reportieriem, lai mācītos praktiskā avīžniecībā laikraksta redakcijā. Tā kā no 1972. g. piešķīrumiem viens no projektiem nav īstenojies, tad padome vienojās no šīs naudas piešķirt Dr. Solveigai Miezītei vēl papildām 500 dol. kollektīva pētījuma izdošanai par latviskās audzināšanas ietekmi uz latviešu jauniešu personisko un sabiedrisko attīstību un 1000 dol. Latvian Haritage foundation Bostonā, kas ieskaņo lentēs latviešu radio raidījumus Bostonā, ko varētu izmantot citu pilsētu tautieši savos raidījumos.

Latviešu fonda šā gada piešķīrums kopā ar piešķīrumu Klīvlandē un anonimo ziedojumu sasniedz 17.000 dol. Latviešu fonds nākamgad piešķīrumiem varēs izlietot pāri par 20.000 dol. Piešķīrumus izdarīs pēc vienlīdzīga dalīšanas principa, t.i. organizācijām būs jāatrod veids, lai tās segtu pašas daļu no projektam pieprasītās summas. Projekti jāpieteic Latviešu fondam līdz 1976. g. 31. martam — projekta daļas vadītājam O. Cellem, 962 Westmont Court, San Jose, Cal. . 95117, U.S.A.

Pilnu dalības maksu 1000 dol. starplaikā vēl iemaksājuši 146 fonda dalībnieki: 135. Pauls un Ginta Sīkas, 136. DV Kanadā valde, 137. Brigita Gulēna, 138. Ivars un Līga Gaides, 139. Alfrēds Pladars, 140. Marģers un Māra Grīni, 141. Mārtiņš un Meta Blūmi, 142. Andrejs un Ārija Oltes, 143. Kārlis un Ella Lapiņi, 144. Hermanis un Lidija Vilki, 145. Sofija Leite, 146. Ernests un Elizabete Vītoli (Austrālijā).

Finanču komitejā no fonda padomes ieiet pad. priekšsēdis Ģ. Kaugars, fonda kasieris J. Kukainis, finanču vicepriekšsēdis V. Muižnieks, bet locekļi ir Richards Grigors, Ēvalds Lejiņš, Jānis Dīriņš, Brunis Rubess un Ēriks Savičs. No revīzijas komisijas finanču komitejas sēdē klāt bija Hermanis Vilks un Zigurds Miezītis.

Valdis Muižnieks izlidos uz Venecuēlu, lai piedalītos 18. novembŗa atceres aktā Karakasā, pārstāvot Latvijas brīvības fondu un Latviešu fondu. Pusi no ceļa izdevumiem sedz Latviešu fonds, bet otru pusi Venecuēlas tautieši. —ls—

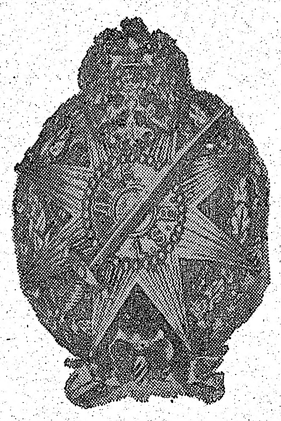

Mūžības pulkiem pievienojies

5. Zemgales latviešu strēlnieku pulka strēlnieks

Pēteris Graudiņš

dzimis 1892. gada 8. septembrī,

miris 1975. gada 6. novembrī

Latviešu kaŗa veterānu strēlnieku biedrība Toronto

Miervaldis Kārlis Rēvalds

dzimis 1898. gada 14. septembrī Jaunburtniekos,

miris 1975. gada 26. oktobrī Sellersville, Pa.

Cik daudz spožu staru,
Cik daudz liesmu garu,
Saltā tumsībā nav izdzisušu!
V. Plūdons.

Viņu piemiņā paturēs

Kārlis, Rūta, Zane Rēvalds un O. Karnītis

Johanna Gertrūde Ozols

dzimusi 1905. gada 30. janvārī,

mirusi 1975. gada 2. oktobrī

Chichester — Anglijā

Sērās viņu piemin:

vīrs, dēli ar ģimenēm, radi un draugi

LATVIŠKI KAPA AKMEŅI

latvieša
izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

KLĪVLANDE

● Klīvlandes latviešu pensionāru apvienības desmit gadu darbības atceri Apvienotās draudzes namā ar svētbrīdi ievadīja māc. L. Grendze, bet atklāja apvienības priekšnieks K. Karnītis. Vecos apvienības biedrus apbalvoja ar goda rakstiem. Koncerta daļā pensionārus ar dziesmām un mūziku iepriecināja Dr. V. Ūsis, V. Reinsons un meiteņu kvintets Aija.

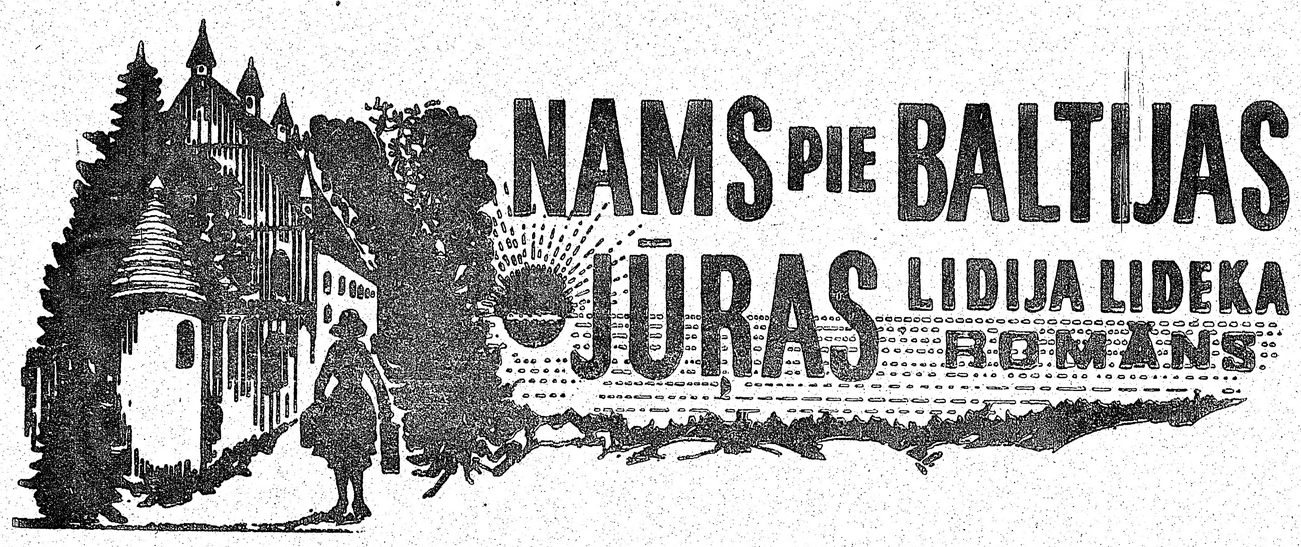

(8. turpinājums)

„Brīnišķīgs vārds un brīnišķīga meitene," runā mans dejas partneris savām ogļu melnajām acīm, gūstīdams manas...

Kā esat šeit iedzīvojusies? Vai jūŗas viļņu šalkšana netraucē naktīs miegu?"

„Nē, netraucē. Tā ieaijā."

„Tas skaisti. Dzīvīte šeit forša, vai ne?"

„Forša? — Ko tas nozīmē?" jautāju. Manā vārdnīcā nav vārda 'foršs'."

„Nu es redzu, ka jūs neesat rīdziniece. Foršs nozīmē — lielisks. Rīgas skuķi to zinātu. Mums, Rīgas puikām, bija pašiem savs leksikons. Vai 'forši' neizklausās iespaidīgāk kā 'lieliski'? Nu teiksim: Forša meitene! Šoreiz es domāju jūs!"

„Mani?" brīnos.

„Jā. Jūs, jaunkundz! Tajā dienā, kad ieraudzīju jūs ēdamzālē, teicu blakus sēdētājam, kādam labam čomam: Forša meitene, ko? Jūs taču mani arī ievērojāt, vai ne, jaunkundz?"

„Nē!" saku un pietvīkstu.

„Bet es varu apgalvot, ka skatījāties?!"

„Nē!" noraidoši purinu galvu.

„Esmu vīlies. Dziļi vīlies," viņš gaužas.

Vairākas dejas no vietas dejoju ar Emīlu Goldbergu. Viņam cirtaini melni mati. Dienvidnieciska seja. Ārkārtīgi spridzīgas tumšas acis un lieliska ritma izjūta.

Raibas komplimentu krelles veŗ mans pogainais kavalieris. Krelles virtnēm vien — spīguļojošiem stikliņiem. Vārdi, ar ko bārstās romānu „varoņi", Goldbergam nav sveši. Un pa starpām viņš mēģina iegalvot, ka maltīšu laikā cauri viras garaiņiem es esot viņu „nobūrusi".

Jānis Purgailis spēlē akordeonu visu vakaru. Tikai deju pārtraukumos viņš atstāj savu mūzikanta krēslu un reizēm atnāk pie mums, meitenēm. Pastāsta kādu vieglu joku. Kādu Šveika piedzīvojumu. Mūs pasmīdina un atkal aiziet.

Kādā starpbrīdī man priekšā nostājas paslaika, tumšmataina meitene, zemu pieri, drošu, viszinīgu skatu.

„Ja nemaldos, jūs esat Arvīda Kļavas māsa?" viņa man reizē jautā un sniedz roku.

„Esmu Kamilla Priede. Ar jūsu brāli Arvīdu bijām vienā klasē. Jūs atceros no pagājušās ziemas, kad pirmo reizi parādījāties ģimnazijas gaŗajos gaiteņos."

Skatos svešajā meitenē un mēģinu atmiņā atsaukt skolas dienas, visas tur redzētās sejas, bet velti — starp tām Kamillu Priedi neredzu. Tikai viņas vārds man liekas agrāk dzirdēts, kādā sarunā vai stāstā.

Kamilla Priede paliek sēžot starp mani un Vizmu. Deju sarpbrīžos pārliecinos, cik viņas mēle lokana, cik viņas valoda raita.

Kamilla kopā ar vecākiem un brāli dzīvo šepat ciemā. Priedes iebraukuši Vāczemē vēl atvasarā. Kamilla mani neizjauţā. Viņa stāsta (gan paklusu), reizēm aizgūdamās, atradusi manī vērīgu klausītāju.

Atpūtas nama meitenes, jaunie kaŗavīri zili pelēkajās uniformās — ir viņas tema.

Kamilla nepiemirst arī svešās ciema meitenes. Vienai kleita par īsu. Otrai par šauru. Citai vieta vēl bērnudārzā. —

Sīki, jo sīki viņa informē mani par katru manu „lūdzēju". Par Emīlu Goldbergu Kamilla saka:

„Tas melnīgsnējais dejo lieliski, bet..." un viņa piemetina vācu mēlē: „Der läuft jeder Schürze nach!"

— . —

Salnas mēneša pēdējās dienas atnāk neparasti klusas, saulainas. Tikai retumis vējš, ass ziemelis trinkšķ krastā un uz jūŗas ziemas pirmās ieskaņas. Biežāk jūŗmalā šalko dienvidu vakaru vēji. To pūsmā vēl smaržo vasaras siltums — ziedu, zāles un lapu smarža.

Saule Prūsijas ciemā pie Baltijas jūŗas ir izšķērdīga, vēlīga. Tik daudz spoža zelta un sudraba, tik daudz neizsakāma skaistuma kā jūŗas klēpī vienā pašā saules dienā, nav visā plašajā pasaulē.

Vai nenotiek tā, ka katru dienu no jauna saule iemīlas jūŗā un jūŗa saulē? — Saule jūt ūdeņu nemiera alkas... Juŗa — saules kvēlo glāstu...

Stundām un cēlieniem klejoju gar ūdeņu malu saules krāsotiem, vēju appūstiem vaigiem.

„Nestaigā pārāk tālu gar svešu jūŗmalu un nenes tos akmeņus mājās!" māte dažu vakaru saka.

„Bet māt, šī ir mūsu pašu Baltijas jūŗa, kur liedagā vasarās aug sāls zāle, piena puķes un šķēpenes. Svešs ir tikai krasts. Un skaistie, krāsainie oļi nav laukmales akmentiņi."

— . —

Vēlā svētdienas pēcpusdienā Kamilla Priede sagaida mani ar karstu kafiju un skaļu, sprēgājošu valodu. Advokāta Priedes ģimene apdzīvo jaunas, modernas mājas otro stāvu Jūŗas ielā 120.

Mājas ārpuse ar iekšējo ir asā kontrastā. — Apdilušās jau savu laiku cilvēku godībai izkalpinātās mēbeles, kuŗas Priedēm sadāvinājuši ciema iedzīvotāji, nekādi neiederas glītajā dzīvoklī.

Kamillu es sastopu mājās vienu. Viņas vecāki un brālis izgājuši. Man vēl uz sliekšņa stāvot, Kamilla nāk ar priekšlikumu mums saukties uz „tu". Es viņai jūsmīgi piekrītu, jo „jūs" mūsu vecumā izklausās auksti un nedraudzīgi.

Bagātu cienasta galdu klāj Kamilla Priede. Kā kādreiz mājās, tur netrūkst ne medus, ne sviesta, ne siera rituļa. Neslēptā izbrīnā raugos Kamillā un raibajā galdā. Viņas spridzīgās acis ievēro manu pārsteigto seju.

„Mēs badu nepazīstam. Pārtikas jautājums mums atrisinājies labvēlīgi, jo mana cienījamā mātes kundze strādā ciema pārtikas veikalā par pārdevēju. Viņa upurējas ģimenes galvas labā. Nemaz nebrīnies — mans tēvs ir īsts ‚feinšmekers".

„Bet Kamilla, šis te jau ir svētku mielasta galds!"

„Tas viss tev par godu," smejas Kamilla un vēl piebilst: „Paliks labākas atmiņas no ciemošanās pie manis. Es nedomāju, ka atpūtas namā jūs tur diezin kā baro. — Margarīns brokastīs. Sausi kartupeļi pusdienās. Novārīts ūdens vakariņās. Vai tā nav?"

„Atpūtas namā uzturs ir labs."

„Un tu domā, es tev ticēšu? Nē, draudziņ!"

Tērzējot dzeŗam kafiju un mielojamies ar Habichtsbergas ciema veikala gardumiem.

(Turpinājums sekos)

Labas ziņas

Lētākā sūtīšana kā jebkad!!!

Intertrade Express sūtīšana ir lētāka kā jebkur citur. Sūtot caur mums jūsu piederīgie saņem labāko dāvanu — SPECIĀLOS RUBĻU CERTIFICATUS

Vispirms jums to teica

INTERTRADE EXPRESS CORP.

— to apstiprina arī jūsu piederīgie.

Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk. Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

Pilnīga garantija, ātra piegāde — 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.45

Pieprasait mūsu ilustrētos katalogus.

PASŪTINAIT TAGAD tikai caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, Fifth floor NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde

Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101 Jaunais, uzlabotais (Export Model)	$3442.00
Zhiguli Vaz 2103	$3947.00
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	$3795.00
Moskvitch 412 IE	$3492.00
Moskvitch 427 IE Station Wagon Jaunais, uzlabotais	$3909.00
Zaporozhets ZAZ 968 AE	$2505.00

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM. PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 26 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 25 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas ilustrēto katalogu.

Māc. Modris K. Gulbis

Kā iesākt bībeles lasīšanu

„Esmu sācis lasīt bībeli jau trīs reizes," teica kāds draudzes loceklis. „Pirmajā reizē mana interese apsika I Mozus grāmatas 10. nodaļas ciltsrakstos, otrreiz tā noslīka kopā ar ēģiptiešu karavīriem II Mozus grāmatas 14. nodaļā, bet trešajā reizē tā izgaroja dažādos upuros, kas aprakstīti III Mozus grāmatas sākumā."

Acīm redzot, šis cilvēks bija mēģinājis bībeli lasīt gluži tāpat kā jebkuru citu grāmatu, sākot ar tās pirmo lappusi. Tā darot, viņš bija uzdūries svešas zemes ģeografijai, seno notikumu aprakstiem un garlaicīgiem likumiem. Nav brīnums, ka interese tādā gadījumā var pazust. Pretēji šim negātīvajam piedzīvojumam, vairāki citi cilvēki man ir apgalvojuši, ka viņi bībeli izlasījuši, sākot ar tās pirmo lappusi līdz pat pēdējai lapai.

Ievērojot gandrīz neatvairāmās grūtības Vecās derības lasīšanā, mans ieteikums ir iesākt ar daudz labāk pazīstamo Jauno derību. Šī apsvēruma dēļ arī mūsu rokas grāmata (Lasīsim Bībeli, izd. Latv. ev. lut. Kristus draudzes Minesotā Garīgo rakstu komiteja, 1975. g. — red.) vispirms apskata Jaunās derības grāmatas un tikai pēc tam pievēršas Vecajai derībai.

Saprotams, ir arī vēl citi ieteikumi. Viens no tiem ieteic katru dienu izlasīt divas nodaļas Vecajā derībā un vienu nodaļu Jaunajā derībā. Kāda cita autoritāte domā, ka labāk būtu sākt ar vieglākajām Jaunās derības grāmatām, tad pāriet uz vieglākajām Vecās derības grāmatām un tikai pēc tam lasīt grūtākās grāmatas abās derībās.

Kad lasītājs ieguvis vispārīgu priekšstatu par „grāmatu grāmatu", ieteicams turpināt Svēto Rakstu lasīšanu, izsekojot kādam noteiktam tematam. Lietojot konkordanci un iepazīstoties ar radniecīgiem pantiem dažādās bībeles grāmatās, lasītājs gūst dziļāku ieskatu kādas problēmas risinājumā.

Lai vieglāk orientētos bībeles saturā, ieteicams iepazīties ar dažādo grāmatu grupējumiem. Iesaku sameklēt attiecīgos grupējumus bībelē, novērtēt to lappušu skaitu, kā arī mēģināt atcerēties atsevišķo grāmatu nosaukumus.

(Izvilkums no rokas grāmatas Lasīsim Bībeli)

Jēzus Kristus - mūsu Kungs

Jēzus Kristus ir Kungs, un Viņš ir Kungs tādēļ, ka Dievs Viņu iecēla šādā katēgorijā. Apustulis Pāvils raksta: „Dievs Viņu (Jēzu) ir ļoti paaugstinājis un dāvinājis viņam vārdu pāri visiem vārdiem . . . ka Jēzus Kristus ir Kungs par godu Dievam Tēvam." (Filipiešiem 2.)

Nav mums zināms otrs, kas bija cilvēka un Dieva Dēls vienā personā: kas bija cilvēku Pestītājs, bet cilvēki piesita Viņu krustā; kas mira pie krusta, bet dzīvo vēl šodien; kas bija godības ķēniņš, bet kronēts ar ērkšķu kroni; kas bija miera Lielkungs, bet kuŗu tiesāja kā miera traucētāju; kas runāja kā neviens nebija runājis, bet kas neatbildēja ne ķēniņam Herodam, ne zemes pārvaldniekam Pontijam Pilātam uz viņu jautājumiem. Nav otra, kam Dievs būtu devis tik lielu vārdu kā vienīgi Jēzus Kristus.

Pirmkristiešiem bija īsa 3 vārdu ticības apliecība: Jēzus ir Kungs. Kad pirmkristieši izrunāja šos vārdus, viņi bija pateikuši, ka viņi pieder Jēzum Kristum kā Kungam.

Galilejas jūrmalā Jēzus tuvojās diviem zvejniekiem un vēl diviem zvejniekiem — Pēterim, Andrejam, Jēkabam un Jānim — un Viņš tiem teica tikai divus vārdus — „Sekojiet man." Viņi bez argumentiem un vilcināšanās atstāja savas laivas, tīklus un piederīgos, un aizgāja Jēzum līdz. Jēzus redzēja Levi, Alfeja dēlu, sēžam savā muitas būdā, jo viņš bija muitnieks, kam teica tos pašus vārdus: „Seko man." Viņš cēlās un aizgāja Jēzum līdz.

Sajūsminātam jauneklim Jēzus teica: „Lai miroņi aprok savus mirušos, bet tu nāc un seko man." Bagātam jauneklim, kas bija ieinteresēts mūžīgā dzīvošanā, Jēzus teica: „Ej un pārdod, kas tev ir, izdali nabagiem un nāc un seko man."

Tev un man Jēzus šodien saka: „Kas grib būt mans māceklis, tas lai aizliedz pats sevi, uzņemas savu krustu un lai nāk un seko man." Tādas ir Jēzus prasības: visu vai neko. Tā ir Jaunās derības kristietība.

R. E.

Jēzus mācekļi:

JĒKABĒS, ALFEJA DĒLS

Jēkabu, Alfeja dēlu, saukāja par Mazo Jēkabu, lai atšķirtu viņu no Jēkaba, Cebadeja dēla, kas augumā bija lielāks. Bet augums nav kavēklis būt lielam garā. Maza auguma bija arī Napoleons, Jūlijs Cēzars u.c.

Mazā Jēkaba māte bija viena no tām trim Marijām, kas stāvēja pie krusta, kad Jēzus mira. Mazajam Jēkabam bija brālis vārdā Jāzeps (Mat. ev. 27:58). Viņa tēvs bija Alfejs, kas varēja būt arī tēvs Matejam (Marka ev. 2:14). Ja šis pieņēmums pareizs, tad uzdrošināsimies sacīt, ka tā bija „karaliska" ģimene, kas deva Dieva valstībai tēvu, māti un trīs dēlus.

Jēzum derēja arī tas, kas bija mazs. Viņš runāja par ticību maza sinepju graudiņa lielumā, kas spējot kalnus pārcelt. Jēzus stāstīja par sievieti, kas bija pazaudējusi grasi, mazu monētas vērtību, un kas ātrāk mierā nelikās, kamēr nebija nozudušo grasi atradusi. Jēzus uzticēja savas draudzes turpinājumu „maziem cilvēkiem", bijušiem zvejniekiem, muitniekiem, darba rūķiem, kādi bija Viņa mācekļi.

Starp apustuļiem, Jēzus mācekļiem, nebija nevienas izcilas personas, neviena miljonāra, neviena universitātes prezidenta. Kristīgā draudze tika uzturēta pa lielākai daļai visus 19 gadu simtus no maziem cilvēkiem — no atraitņu ārtavām un no bāriņu vērdiņiem, Mazie, neievērojamie cilvēki ir Kristus draudzes stūrakmeņi. Izņemiet tos, un visa celtne sabruks. Mazais Jēkabs ir liels pīlārs Kristus celtnē.

—ek—

Mūsu mīļais filistrs

Pēteris Auziņš

Dzimis 1919. gada 20. martā

Miris 1975. g. 29. oktobrī Toronto

Fraternitas Academica konvents

Nemirstība un es

Es jūtu sevī nemirstību. Es zinu, ka augu pretim debesīm. Zeme dod man savu sulu kā kokam, kas iestādīts zemē, bet es esmu vairāk nekā koks, jo man ir dvēsele. Debesis apgaismo mani ar nepazīstamu pasauļu atspīdumu. Jūs, varbūt, sakāt, ka dvēseles nav? Bet kāpēc manī ierodas spožāka gaisma, kad fiziskie spēki sāk izsīkt? Ziema ir uz manās galvas, bet mūžīgs pavasaris sirdī. Jo tuvāk es nāku savas zemes dzīves beigu cēlienam, jo skaidrāk dzirdu ap sevis pasauļu simfoniju, kas aicina mani savās sfairās. Tas ir kaut kas brīnišķīgs, bet tomēr vienkāršs, tā ir pasaka, bet reizē arī vēsture. Es par to esmu stāstījis citiem, bet tas bijis mazums, ko esmu varējis tiem atstāt. Kad mani soļi tuvojas kapsētai, manas zēmes gaitas šeit izbeidzas, bet mana dzīve atkal turpināsies jaunā rītā, tā šeit nebeigsies ar kapu. Kaps man nav tumša aleja, bet eja no vienas pasaules citā. Lai mani sapņi un ilgas, ticība un cerība varētu gūt reālas formas, man ir slāpes pēc nemirstības un mūžības.

—ek—

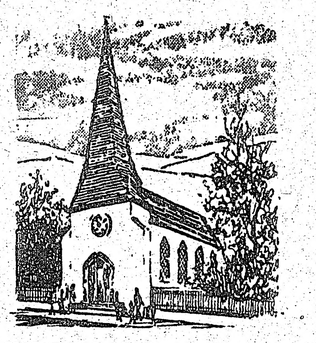

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Mācītājs sastopams baznīcas kancelejā otrdienās no pl. 6.30—9 vak., trešdienās un ceturtdienās no pl. 9.30—12 dienā. Piektdienās no pl. 6.30—8 vak. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas.

16. novembrī dievkalpojums veltīts Latvijas neatkarības dienas atcerei. Mūzikālā daļa. Dziesmu lapiņas. Piedalās Alma Mača ar patriotiskiem dzeju skandējumiem.

23. novembrī Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Mūzikālā daļa. Dziesmu lapiņas.

30. novembrī 1. adventa svētdienas dievkalpojums.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 8 Rolland Road, Toronto, Ont. M4G 1V5. Tālr. 482-5743. Māc. A. Cops, 84 John Street, Weston, Tālr. 249-6593.

Draudzes mācītāju var satikt birojā trešdienās no pl. 10—12 dienā un no pl. 6—8 vak., piektdienās no pl. 6—8 vak.; arī citā laikā, iepriekš piesakoties.

Sākot ar 28. oktobri, katru otrdienas vakaru pl. 7 — iesvētes stunda.

16. novembrī pl. 11 dievkalpojums, veltīts Latvijas neatkarības dienas atcerei. Draudzes koris.

23. novembrī pl. 11 no rīta Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums. Draudzes koris.

30. novembrī pl. 3 pēcp. 1. Adventa svētdienas dievkalpojums. Draudzes koris. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

16. nov. pl. 1.30 dienā 18. nov. atceres dievkalpojums Grace United baznīcā **Bramptonā.**

23. nov. pl 1 dienā Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu un svētdienas skola.

30. nov. pl. 1 dienā Adventa dievkalpojums un svētdienas skola.

Māc. E. Ekšteins, 487 Brookdale Avenue, tālr. 782-8570. Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Avenue, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 12. 30 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

16. nov. dievkalpojums Otavā nenotiek; mācītājs kalpo Soo draudzē.

18. nov. pl. 8 vak. dievkalpojums baznīcā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 20. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM.

No Niagara WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagara WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARIGOS RAIDĪJUMUS —

700 CLUB, CBN FM radio 107.7 un TV 29. staciju pl. 11.30 no rīta.

Tuvāka informācija, tel. 889-3128.

Sveicam tautiešus Latvijas valsts 57. dzimšanas dienā!

Latviju latviešiem!

LATVIEŠU NACIONĀLĀ APVIENĪBA KANADĀ

Sveicam tautiešus Latvijas valsts dibināšanas atceres dienā!

BENJAMINA FILMU LABORATORIJA

247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tālrunis 863-1166

Sveicam tautiešus Latvijas valsts dibināšanas atceres dienā!

LAIMON'S AUTO SERVICE

603 Gerrard St. East, Toronto 8, Ont.
tālr. 466-0540

DAUGAVAS VANAGU KLUBS

125 Broadview Avenue, Toronto, Ontario
M4M 2E9

Tel. 465-5225

A. EGLITIS TV Rentals

161 A Roncesvalles Ave., Toronto 3

tālr. 537-1401

CREST FLORISTS

Nosūtām ziedus arī uz ārzemēm

567 Mt. Pleasant Rd., Toronto 7
tālr. 487-0491, mājās 223-4484

Elmāra Gulbis

VALUTE

DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS

Zeltkalve

Aldonas KIVLENIEKS-KORMS

Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

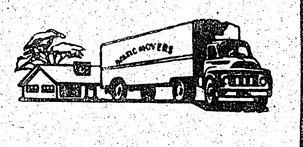

BALTIC MOVERS
TALR. 534-1403, Toronto

BROADVIEW DELICATESSEN

(pie Broadview Ave.) 141 Danforth Ave.,
Toronto 6, Ont.

Tel. 465-9905

Ausma Miķelsone

ĒRGĻU LIGZDAS MEDUS

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563

S. Vasarājs

PAVASARA

delikatešu veikals un konditoreja

361 Roncesvalles Ave., Toronto

Tel. 531-7353 *S. Cukuls*

Ziemsvētku tirdziņš 6. un 7. decembrī

DV KANADĀ VALDES SĒDE LONDONĀ

DV Kanadā valdes sēde 25. oktobrī Londonā notika centrālās YMCA telpās DV Londonas nodaļas 25 gadu darbības atceres zīmē. Sēdes ievadījumā nodaļas priekšsēdis R. Aliksnis sveicināja sēdes dalībniekus un pateicās par parādīto uzmanību nodaļas svētku gadījumā sasaukt sēdi Londonā. Priekšsēža G. Brikmaņa aicinājumā ar klusuma brīdi godināja nesen mūžībā aizsaukto DV Hamiltonas nodaļas biedru mācītāju Edvardu Pavasaru un Vācijā mirušo laikraksta Latvija Amerikā bijušo redaktoru Alfredu Vinčelu.

Priekšsēdis informēja, ka piedalījies Hamiltonas, Kičeneras un Bramptonas DV nodaļu darbības atceres sarīkojumos, tāpat arī DV Toronto nodaļas sporta kluba gada svētkos un ka 8. novembrī piedalīsies DV Montrealas nodaļas 25 gada atceres svinībās, bet 15. novembrī teiks valsts svētku runu Sūsenmarijā (Sault St. Marie). Tur DV nodaļai izraudzīts jauns priekšsēdis Edgars Krūmiņš. 16. novembrī. G. Brikmanis piedalīsies DV darbinieku saietā Sadberijā, bet 22. novembrī Sv. Katrīnu nodaļas 25 gadu atceres svētkos.

Aprūpes daļas vadītājs E. Pulciņš DV Kanadā valdes vārdā apsveicis DV Ņujorkas apvienību 25 gadu jubilejā. Viņa ierosinājumā piešķīra 2 palīdzības saiņus tautiešiem dzimtenē. Iespiestas 30.000 Ziemsvētku kartītes. To cena ir 30 centu gabalā. Bažas rada pasta streiks. Tam ieilgstot, var celties neiedomājamas grūtības.

Ārējās informācijas daļas vadītājs R. Puriņš iepazīstināja ar apkārtrakstu, kuŗu informācijas daļa izsūtījusi DV nodaļām kopā ar citiem informācijas materiāliem. Izteikta pateicība Sv. Katrīnu un Toronto nodaļām par aktīvitāti informācijas laukā. Kanadas ārlietu ministrijai nosūtīts raksts pret Pad. savienības uzliktām nodevām palīdzības saiņu sūtījumiem piederīgajiem dzimtenē. LNAK demonstrāciju izdevumu segšanai Helsinku konferences laikā nodeva 250 dol.

Kultūras daļas vad. J. Gailītis ziņoja par topošo DV Kanadā 25 gadu jubilejas skaņu un krāsu filmu, kuŗu varēs izrādīt jau nākošā gada pavasarī. Sporta daļas vadītājs J. Treijs piedalījies sporta darbinieku kongresā, kā arī kārtojis šaušanas un makšķenieku sekcijas dabības koordinēšanu. Saimniecības daļas vad. A. Šterns informēja par veiktajiem priekšdarbiem Ziemsvētku tirdziņam, kas notiks 6. un 7. decembī DV namā Toonto.

Pārrunās izskanēja bažas par Kanadas pasta darbinieku streiku, kuŗam ieilgstot var nokavēties balsu iesūtīšana DV priekšnieka un vanadžu priekšnieces vēlēšanās.

Sēde ilga 3 stundas. Tajā bez jau minētajām amatpersonām piedalījās vēl sekretārs A. Kulupnieks, kasieris R. Britāls, DV goda tiesas priekšsēdis K. Bencons un DV Toronto ndaļas pārstāvis O. Kļavenieks. O. K.

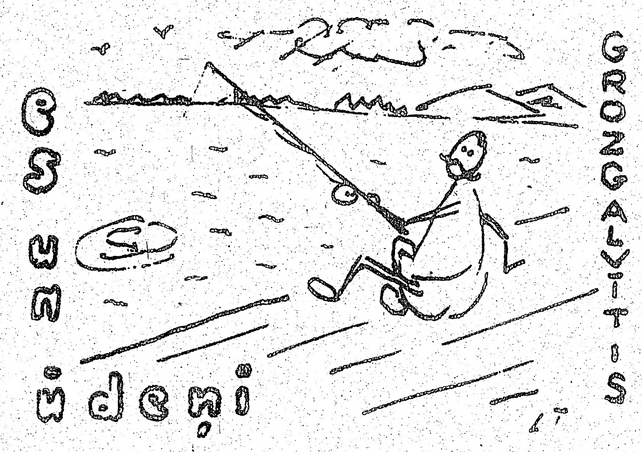

(14. turpinājums)

DAŽI JAUTRI BRĪŽI MŪSU ZVEJAS GAITĀS

Ne jau tikai medniekiem vien, bet arī makšķerniekiem gadās viens otrs jautrāks piedzīvojums, galvenokārt reizēs, kad lielākās zivis no auklas noraujas. Es nu savā mūžā daudz melojis neesmu, tādēļ var droši ticēt, ka mani nostāsti ir pamatoti. Pašam tādu gadījumu daudz nav, bet vienam otram — bagātīgi.

Sākšu pats ar sevi. Kādreiz piekodās prāvāka forele. Kamēr to lēnām, tinot auklu uz spoles, skrūvēju ārā, tā taisīja lēcienu sāņus. Lēciens bija uz krasta pusi, kur visādi žagari un koku celmi. Tā kā forele bija savas pāris mārciņas svarā, negribēju to atstāt drazās. Ģērbties nost arī negribēju — varbūt pa tuvējo celiņu iet gaŗām kāds meitietis.

Lēcu upē ar visām drēbēm, zābakiem kājās. Sāku rakņāties žagaru čupā. Bet... tikko biju saķēris foreli aiz astes, tā taisīja lēcienu, pārraujot auklu un pazuda atvarā, pat nepateikusi: „Uz redzēšanos!"

Labi, ka bija silta, saulaina diena. Tad pāris stundas krūmos, patālāk no ceļa gar upi, tēloju Ādamu Paradīzes dārzā, baidīdamies, ka nejauši neiemaldās kāda Ieva. Ne jau cita dēļ, bet mana vācu valoda nebija labāka kā tagad angļu. Vilhelmam Apsītim vēl tagad atmiņā šāds piedzīvojums.

Ir jau parasts, ka makšķernieki par labākajām vietām reti stāsta citiem. Bet reiz viņš palaidis muti, ka tādā un tādā upē, patālu no nometnes, stacijas tuvumā, atrodami zuši. Ziņa tūdaļ atradusi dzirdīgas ausis.

Svētdienas rītā stacijā, ceļā uz upi, viņš ar savu draugu satikuši divus nometnes vīrus. Sākuši runāties. Apprasījušies — kurp katrs brauc. Tie pateikuši pavisam citu staciju, tālāku nekā brauc Apsītis ar draugu.

Bijis pārsteigums, kad attiecīgā stacijā arī iepriekš sastaptie ir uz perona. Visi saskatījušies un gabaliņu viens no otra devušies uz zušu upi.

Sastapušies arī braucot mājup. Nevienam nav bijis ar ko lielīties.

Otrā vasarā, 1948. g., kad atļaujas deva vācieši, pie tam skopi, Aleksandrs Grants to mēģinājis dabūt no birģermeistara. Tas nav devis, jo iepriekšējā vasarā upes malās novērojis Granta veiksmi. Tad Grants sametes kopā uz pusgraudu ar kādu, kuŗam ir nometnes atļauja. Ja gadījusies vācu kontrole, apgalvojis, ka pats nemakšķerē, bet apmāca iesācējus — kursantus! Vācietis pabolījis acis un aizgājis.

Netrūka arī humora.

Neškiŗami ūdens brāļi bija Apsītis un Atvars.

Reiz Atvars parādījis Apsītim no krasta padziļāku atvaru un jautājis: „Ko tu, draugs, darītu, ja es te iekristu?"

Apsītis mazliet padomājis un atbildējis: „Vispirms es pārliecinātos, vai tev gulēšana ir pietiekami ērta. Tad es dotos uz nometni un par to paziņotu tavai sievai, lai tā var sarunāt palīgus, kas nāk un tevi velk ārā".

Nevar palaist gaŗām nepieminētu kādu lietu. Tās bija Insulas nometnes sētā ierīkotās zivju žāvētavas. Divas. Katrā sētas galā pa vienai. Tās sākot ar pavasari līdz vēlam rudenim nepārtraukti kūpēja dienu un nakti. Vi nalga, darbdiena vai svētdiena. Vai spīdēja saule vai mēness, vai arī lija lietus.

Kas tās iekārtojis, vēl šodien nezinu. Savas foreles žāvēt varēja visi. Bija gan viens vīrs, kas kārtoja žāvētājus rindās. Pirmā kārtā pie žāvēšanas laida tos, kas strādāja ārpus nometnes, amerikāņu garāžās, turpat netālu no nometnes aiz upītes, uz Berchtesgādenas un Reichenhalles šosejas. Tad rinda nāca IRO darbiniekiem, kas strādāja noliktavās vai garāžās Reichenhallē. Pēc tam bija kārta nometnes darbiniekiem, pašās beigās nāca īstie dīpīši, kas nestrādāja nekur un neko.

Es parasti zvejoju sestdienu un svētdienu pievakarēs, vai pirms pusnakts.

Tā kā mani lomi reti kad sniedzās pāri pusducim, tad blakus varēja iekārtoties vēl kāds cits. Tikai pāris reizes visā vasarā arī man bija pilns lādiņš.

Visvairāk žāvētavas kūpināja bij. pastmeistars Jānis Bērziņš. Viņš, gatavodamies uz izceļošanu, iestājās kurpnieku artelī, lai pārskolotos aizjūrai piemērotākā darbā. Viņš varēja pa upmalu dzīvot cik patīk.

Malka žāvēšanas vajadzībām bija vienmēr krājumā. Tā bija jāsagādā pašiem. Nebija grūti. Reizi mēnesī katrs žāvētājs iegāja turpat aiz nometnes mežā, kur visa piekalne bija bagāta dažādiem nokaltušiem kokiem. Tos bez kādas speciālas atļaujas varēja pievākt uz nometni.

Manas zvejas gaitas arī izbeidzās ar 1948. g. Jau 1949. g. sākumā biju ievadījis pats uz savu roku galvojuma sagādi uz ASV. Tieši uz ASV „slapjāko" pavalsti — Minesotu. Galvojums bija pie kāda Mineapoles miljonāra par mājkalpotājiem viņam piederošā saliņā Minetonkas ezerā, pie Ekselsiora pilsētiņas.

Sapņos jau cīnījos ar asaŗiem, līdakām un citām savā mūžā neredzētām zivīm. Tā sakot — varēju lielīties, ka būšu salas gubernātors.

Tāda apziņa vēl bija arī 1949. gadā, pašā Jāņu dienas rītā, kad gaŗām Brīvības statujai, mūsu „Marine Jumper" ieslīdēja Ņujorkas ostā.

Bet notika pēc parunas —

Kas augstu kāpj, zemu krīt.

Kāds cienīgtēvs, kas kopā ar citiem šeit mūs sagaidīja, mani nelaida par gubernātoru uz salas, bet pievāca savas lauku draudzes priekšniekam, vistu farmerim par kalpu. Tas bija somu izcelsmes luterānis, par kuŗu kāds cits soms — baptists, izteicās vēlāk: „Viņš ar jums apgājās tā, kā pirms simt gadiem ar nēģeŗiem dienvidu pavalstīs, tādēļ mēs jūs ar ģimeni iekārtosim citur." Viņš bija pilsētiņā sameklējis mums dzīvokli un darbu.

Tikai nu ar zvejniecību nekas nesanāca. Uz to bija jāgaida vesels gads, kad, dēlam iestājoties armijā, pārcēlāmies uz Mineapoli.

Šeit nu arī sākās manas makšķernieka gaitas tādā vidē, par kādu savā bērnībā un jaunībā pat sapņot nevarēju.

Bet tas nu atkal būs cits stāsts.

(Turpinājums sekos)

THE BALTIC SAGA

1. **Neatkarīgās Igaunijas, Latvijas un Lietuvas ģerboņi.**
2. **Nelietīgais Hitlera un Staļina pakts noveda pie Igaunijas, Latvijas un Lietuvas okupācijas un sagraušanas 1940. g. To neatkarība un brīvība ir jāatjauno.**
3. **Viena nakts Igaunijas, Latvijas un Lietuvas vēsturē — masu deportācijas 1941. g. 13. un 14. jūnijā.**
4. **Igaunijas, Latvijas un Lietuvas brīvības cīnītāju bruņota pretestība no 1940. g. līdz 1952. g.**
5. **Apvienoto Nāciju cilvēka tiesību deklarācija domāta visām tautām. Arī igauņiem, latviešiem un lietuviešiem ir tiesības uz savu zemi, valodu un neatkarību.**
6. **„Nāvējošais vilnis vēlās uz priekšu, atpakaļ un atkal uz priekšu, cauri Igaunijai, Latvijai un Lietuvai. Bet nebija šaubu par to, kur atrodas taisnība. Baltijas valstīm jābūt suverēnām, neatkarīgām nācijām." Vinstons Čerčils 1950. g.**

— MŪSU LIKTEŅA STĀSTS

sudraba, zelta un platīna medaļās tēlnieka A. A. Kopmaņa (R.C.A.) veidojumā. Katra sveŗ 30 gr. un ir 40 mm diametrā.

Saviem radiem un draugiem Latvijā

Jūs varat nosūtīt

PĀRTIKU • RUBĻU CERTIFIKATUS

AUTOMOBIĻUS • MOTOCIKLETUS

Tuvāka informācija

DV GRĀMATNĪCĀ,

491 College St., Toronto. Tel. 921-7121

Ja esat nodomājuši iegādāties

Jaunu 1976. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO

OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

PASŪTINĀJUMA KUPONS

BALTICOIN, 148 Duke Street, Hamilton, Ontario, Canada, L8P 1X7.

Lūdzu sūtīt:

THE BALTIC SAGA medaļas Nr. .....
tīrā 99,9% sudrabā, katra $26.50 ..... $.....

THE BALTIC SAGA medaļas Nr. .....
22 karatu zeltā, katra $324.00 ..... $.....
platīnā — $393.00 katra

Ontario provinces iedzīvotājiem jāpieskaita 5% „sales tax" ..... $.....

Pasūtinātājiem ārpus Kanadas jāpieskaita $1.00 par pasūtinājumu .... $ 1.00

Pievienoju čeku/naudas pārvedumu uz BALTICOIN vārda par $.....

Vārds: .....

Adrese: .....

..... Pasta kods: .....

LŪDZAM RAKSTĪT LIELAJIEM BURTIEM

GRĀMATAS DĀVANĀM UN PAŠU PRIEKAM

Arn. Rasa — Gaismas stars tumsā, apceres	$6.25
Vold. Richters — Vakardiena, atmiņu tēlojumi	$7.50
Māc. K. Briedis — Dieva Valstība ir Jūsu vidū	$7.00
P. Klāns — Kadet, uguni! atmiņas	$11.00
Dž. Makfersona — Osians, skotu eps.	$7.50
Edg. Dunsdorfs — The Baltic Dilemma	$12.50
A. Solženicins — Gulaga II daļa	$ 14.00
I. Baruss — Koka kaijas, dzej	$ 3.00
S. Steiners — Kaķu kāzas, latv. t. dz. virkne	$ 1.50
J. Jaunsudrabiņš — Piemini Latviju	$ 2.50
Andr. Eglītis, Velta Sniķere — No such place lasts summerlong, dzej. angļu valodā	$3.00
Art. Landsmanis — Pastāvēt vai iznīkt, Baltijas tautu destrukcija	$5.00
A. Balka — Varvīksnēm skanot, dzej.	$5.50
T. Zeltiņš — Nu ir tā stunda, rom.	$7.00
Dž. Barrons — KGB padomju aģenti	$9.00
J. Zariņš — Skaistais ģimnazijas laiks	$8.75
J. Babris — Draudzība uz spārna	$4.75
J. Babris — Friendship on the wing	$5.95
J. B. Vests — Baltā nama augšstāvā	$8.50
K. Ieviņš — Mežābeles koka kastīte, stāsti	$8.60
I. Lesiņa — EDE, bērnības stāsti	$8.60
Latviešu - Franču - Spāņu vārdnīca	$5.00
Ž. Unāms — Aiz septiņiem kalniem, kultūrvēsturiskas skices	$6.75
A. Vīksne - Vītoliņa — Šodien, apceres	$6.50
T. Puisāns — Pa senču pēdām, stāsti, pasakas	$ 7.25
G. Janovskis — Ieklausies naktī, noveles	7.00
A. Voitkus — Dod man savu sirdi, rom.	8.00
A. Gailits — Eke Mors, rom.	6.50
A. Lācis — Ozolvīru pulki	24.00
Latviešu kaŗavīrs II pas. k. l. 3. daļa	15.00
E. Kurzemnieks—Divdesmitā gadsimta verdzībā PSRS	10.25
Latvijas armija 20 gados	25.00
M. Celms—Graudnieki, kultūrvēsturisks stāsts	6.60
A. Eglīts — Lūdzu ienāciet Sēr I-II	18.00
E. Kociņa — Skan mantotā stīga, rom.	6.50
I. Gubiņa—Ar diviem punktiem teikums nebeidzas, stāsti	6.50
K. Raudive — Laikmetu ārdītāji, pārdomas par mūsdienu traģiku	6.00
A. Kraujiete — Ne bungas, ne trompetes, dzejoļi	5.00
I. Gubiņa, G. Janovskis — Paskaties kļavā, dzejoļi	5.50
V. Rūķe-Draviņa — Vārds īstā vietā	9.50
L. Tolstojs — Evaņģelijs patiesā gaismā	8.25
A. Zemdega — Cirsma, dzejoļi	5.50
Dr. P. Cirsis, S. J. — Dziļāk domāta doma, mūsdienu svarīgākie virzieni un galvenās problēmas	8.00
J. Sīlis — Meitenes Āras mīlas stāsts	6.80
O. Akmentiņš — Vidzemes auna zīmē	14.80
R. Scarry — Jautrā grāmata, bērniem	12.00
Archīvs XIV — Tautas veselība	9.00
Agr. J. Venners—Ģimenes mājas augļu dārzs	6.00
A. Solženicins — Gulaga Archipelāgs	13.00
Latvju sēta	25.00
K. Osis — Cilvēks cilvēkos, apcere	5.75
T. Krūka — Aiztecējuši ūdeņi dzirnas negriež, rom.	6.00

Dabūjamas

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem pieskaitiet 10% līdz $10.00 un 5% virs $10.00.

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen).
Perupieniņš (Royal Jelly) no
ERGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17, Tālr. 534-0563

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447

PAVASARA LE 1-7353

delikatešu veikals un konditoreja

361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

A. KRISTAPSONA

gaļas un gaļas
izstrādājumu veikals

1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.
Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait
921-7121

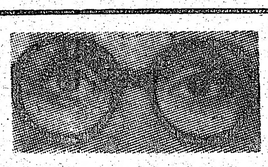

RATAS

— IGAUŅU OPTIĶIS

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251

Gatavo brilles pēc receptēm ● Acu pārbaude

Zeiss ● Rodenstock ● Christ. Dior rāmji

Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)

Pulksteņi: Omega, Tissot, Bulova. Latviešiem atlaide

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$21.—
☐ 6 mēnešiem	$11.50
☐ 3 mēnešiem	$ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Jauns abonents Δ pagarinājums Δ

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

Gaidu Mārtiņu vakars

Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakaru 2. novembrī Toronto Sv. Andreja baznīcas telpās atklāja vadītāja M. Vilka un latviešu gaidu priekšnieces uzdevumā pasniedza šai vienībai balvu — kokli. Tā iegūta par 1. vietu organizācijas mērogā jaunu gaidu dziesmu sacerēšanā pag. gadā.

Izrādīja Intas Purvas vienceļienu Karalis Kartupelis V. Zobenas režijā. Dekorācijas bija gatavojusi I. Prikule. Pēc tam zālē ieradās pulciņš ķekatnieku — guntiņas un lielgaidas ķekatnieku tērpos. Netrūka arī bara čigāniešu. Labāko ķekatnieku godalgošana notika izlozes veidā. Balvas — latviešu bērnu grāmatas saņēma Ilze Ezergaile (burkāns) un Sandra Dubrovska (skursteņslauķis).

Blakus telpās risinājās bērnu nodarbības krāsošanā un veidošanā. Loterijā galveno laimestu — Mārtiņu gaili — ieguva K. Grāvīte. Netrūka arī dažādu Mārtiņu vakara cienastu.

Sarīkojuma telpas bija gaumīgi dekorētas, un visa programma notika latviskā gaisotnē. Apmeklētāju bija ap 160. Žēl to daudzo vecāku, kuŗi neatrada laika uz šo latvisko sarīkojumu atvest arī savus bērnus.

E. O.

Ukraiņu skautu draudzības vakars

Toronto ukraiņu skauti un gaidas, kuŗi apvienoti kopējā organizācijā PLAST, bija rīkojuši draudzības vakaru pārējām Toronto etnisko skautu un gaidu vienībām 31. oktobrī Ukraiņu skautu namā Blūra ielā. Rīgas 72. vienības skautus šajā sarīkojumā pārstāvēja vad. L. Lukss un N. Batraks, kuŗi ar savām tautasdziesmām ģitaras pavadībā ieguva nedalītu mītnes vakara dalībnieku atzinību.

Kanadas etnisko skautu apvienības prezidents Edm. Ozols savā uzrunā aicināja visas etniskās grupas saslēgties daudz ciešākā draudzībā un kopdarbībā nekā tas darīts līdz šim, lai gūtu panākumus mūsu visu lielajam mērķim — brīvību komūnistu apspiestajām tautām. No kanadiešu skautiem sveica vadītājs Maklins. Draudzības vakarā piedalījās arī prāvs pulciņš poļu skautu un gaidu, kā arī lietuviešu un ungāru skautu un gaidu vadītāji.

Toronto ukraiņu skautiem pieder plašs trīsstāvu nams Blūra un Kenedija ielas stūrī. Nama pirmais stāvs izīrēts ārstiem un aptiekai, bet abus pārējos stāvus izmanto skautu un gaidu nodarbībām. Šogad nams remontēts, skauti tur iekārtojuši arī dažādas savu darbu skates. Vienā telpā ierīkota prāva bibliotēka ar grāmatām ukraiņu valodā.

E. O.

Daugavas Vanagu nams
125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

Daugavas Vanagu klubs
atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai ieak., piektd. un sestd. no pl. 12—1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country R.E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

41 Heathcote Avenue, Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

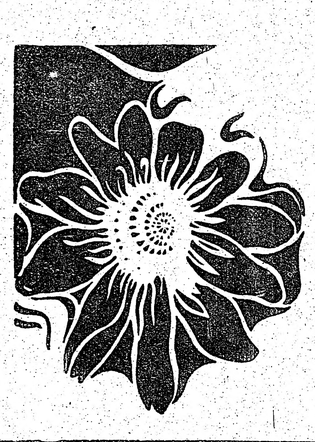

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas.
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P3
Tel. (416) 863-1166

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING
- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Arturs Mime
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864
2226 Dundas St. W.
Toronto. M6R 1X3

VALUTE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalis
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $12.00 mēnesī
23" $12.00 mēnesī
krāsu $20.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1491
985 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Bez muitas: automašīnas, motocikli, ledusskapji, televīzijas aparāti u.t.t. Arī naudas certifikātus.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto.
Liela mantu izvēle mūsu veikalā.
Biroja laiks pirmdien — piektd. no pl. 9.00 — 7.00, sestdienās no pl. 9.00 — 5.00, trešdienās birojs slēgts.
Baltic Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
M6R 2N5 Tālr.: 531-3098.

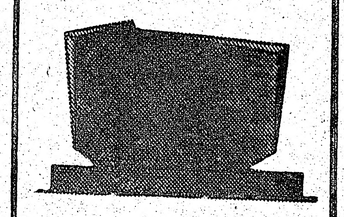

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

Visāda veida iespiedumdarbi

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9

TĀLR- (416) 466-1514

Ziedi mocekļu kapus nesasniedza

DV LONDONAS NODAĻAS 25. GADA SVĒTKOS

Trešā lielākā Kanadā — DV Londonas nodaļa 25. oktobrī ukraiņu zālē rīkoja 25 gadu darbības atceri, kas bija pulcinājusi šeit reti piedzīvotu apmeklētāju skaitu — pāri par 200. Svinīgo aktu ar lūgšanas vārdiem ievadīja A. Beitāns, kas bija arī programmas vadītājs. Aizkustinošs bija brīdis, kad DV vīru koris diriģenta A. Saulītes vadībā dziedāja Mūžam zili, un zālē ienāca vīri ar karogiem (Londonas nodaļas — V. Miķelsons, Toronto — J. Treijs, Hamiltonas — O. Ieviņš, Sv. Katrīnu — P. Vītols — Kičeneras — A. Simsons, Bramptonas — E. Ronis, Druvas — A. Kalniņš). Daugavas Vanagu svinīgo solījumu teica U. Bite, bet DV vīru koris dziedāja Daugavas Vanagu lūgšanu.

Nodaļas dibināšanas iniciātors un pirmo gadu priekšnieks kapt. A. Liepiņš (decembra vidū viņam piepildīsies 75 mūža gadi) savā uzrunā pakavējās atmiņās pie nodaļas organizēšanas. Nodaļas pamati likti pirms 25 gadiem, kad 10. novembrī sapulcējušies 18 iniciātoru. Nodaļa tagad apvieno 127 biedrus. A. Liepiņš atcerējās arī lielo incidentu 1955. gadā, kad viņa vadībā delegācija „apsveikusi" Pad. savienības lauksaimniecības ministru ar ziediem, lai tos noliek uz nomocīto latviešu kapu kopiņām Sibirijā. Par šo notikumu rakstīja prese, ziņoja radiofons un televīzija. Nodaļas darbības laikā mūžībā aizsaukti 17 DV biedri. Viņu un kritušo varoņu piemiņu godināja ar klusuma brīdi, vīru koris nodziedāja Lielo jundu.

Nodaļas pašreizējais priekšsēdis R. Alksnis pieminēja nodaļas dibinātājus ar A. Liepiņu priekšgalā un vēlākos nodaļas priekšsēžus: A. Beitānu, P. Vasariņu, T. Bērziņu, R. Bērziņu, T. Zandersonu (miris) un G. Brikmani. Vanadžu kopu vadījušas: Aurelija Liepiņa, Zenta Štengele, Ausma Niedra, Anna Ēbele (mirusi), Irma Epnere, Anna Ādmine, bet pašreizējā kopas priekšniece ir Ilga Bērziņa. R. Alksnis pateicās Londonas latviešu organizācijām par labo sadarbību un tautiešiem par atbalstu. Uzrunai sekoja Daugavas Vanagu dziesma.

DV Kanadas valdes priekšsēdis G. Brikmanis svētku runā norādīja, ka dzīvojam zemē, kur valda liela labklājība, bet tā nav parādījusi redzamu interesi mūsu tautas atbrīvošanas centieniem. Tauta dzimtenē cer uz mums, kam brīvībā dzīvojot iespējams sakopot visus savus spēkus Latvijas brīvības atgūšanai. Šinī darbā vēl aktīvāk jāiesaistās mūsu jaunajai paaudzei, kas šeit ieguvusi labu izglītību un spēj mūsu cīņu sekmīgi turpināt. G. Brikmanis nodeva arī DV Centrālās valdes sveicienus.

Pēc Latvijas himnas un karogu iznešanas DV Londonas nodaļu 25 gadu atceres svētkos pirmais sveicināja tālākais viesis DV Klīvlandes apvienības pārstāvis V. Jekums. Londonas latviešu kopas pārstāvis V. Albertiņš savā apsveikumā sevišķi atzīmēja nodaļas rosmi aprūpes darbā. Ar rakstu nodaļu bija sveicinājis DV priekšnieks J. Frišvalds Anglijā, tāpat LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Sveicināja arī vietējā latviešu kreditsabiedrība, ev. lut. un katoļu draudze, skauti un gaidas, tāpat DV nodaļu priekšsēži — O. Ieviņš (Hamiltona), P. Vītols ar vanadžu kopas priekšnieci Mildu Vītolu (Sv. Katrīnas), A. Kalniņš (Druva), A. Simsons ar vanadžu kopas priekšnieci Valiju Simsoni (Kičinera), E. Ronis ar vanadžu kopas priekšnieci (Mirdzu Roni (Bramptona). Pārējo DV nodaļu rakstveida sveicienu vidū bija vēlējumi arī no Toronto, Montrealas, Britu Kolumbijas un Edmontonas DV nodaļas.

G. Brikmanis ar vanadžu kopas priekšnieces vietnieci Dzidru Stirāju pasniedza DV zelta nozīmi nodaļas vanadžu kopas ilggadējai priekšniecei Ilgai Bērziņai, kas savukārt pasniedza nodaļas priekšsēdim R. Alksnim latviskus svečturus — vanadžu kopas atzinības velti, bet G. Brikmanis — grāmatas velti, sakarā ar nesen aizvadītiem 50 mūža gadiem.

DV Centrālās valdes atzinības rakstu saņēma vanadzes Antonija Šarmane un Mirdza Dambeniece, bet DV Kanadas valdes atzinības rakstu — Laila Dambeniece, Erna Lestiņa, Z. Krēsliņš, P. Laipnieks, P. Siliņš, H. Laviņš, A. Jurkāns un V. Lukšēvics. DV Kanadas valdes sporta daļas vadītājs J. Treijs ar DV sporta medaļu apbalvoja ilggadējo nodaļas mednieku - makšķernieku un šaušanas sekcijas vadītāju Tālivaldi Bērziņu un Voldemāru Miķelsonu.

Vakara programmu ievadīja Daugavas Vanagu vīru kokoris ar gaisa spēku izpalīgu dziesmu Klip, klap. Mainoties koŗa un solo dziesmām, pēdējās dziedāja Skaidrīte Darkēvica, Dzidra Egle, Viesturs Brants un Alberts Vītols. Klavieŗu pavadījumus spēlēja Ārija Dombrovska. Programmas beigās koris kopā ar publiku nodziedāja Paliec sveiks un Zilo lakatiņu.

Saviesīgā vakara ievadā bija kopējas vakariņas. Par deju mūziku rūpējās Runči trimdā. Ar daudz baltu dieniņu sumināja DV un skautu darbinieku Jūliju Tesvinu 50 gadu jubilejā. Loterijā galveno laimestu — Voldemāra Skultes gleznu Pavasaŗa intonācijas laimēja Skaidrīte Darkēvica.

O. K.

Kokļu izstādē Toronto kokļu gatavošanas speciālisti inž. K. Dravnieks no ASV (pa kreisi) un K. Staško stāsta par kokļu gatavošanu. Foto: J. Liģers

Kultūras fonda devums

(Pa tālruni no mūsu Ņujorkas redakcijas): Kultūras fonds šogad sadalījis pavisam 13.200 dol., no tiem 9600 dol. kultūrāliem pasākumiem un 3600 dol. goda balvām. Izdarīti šādi piešķirumi: kultūras darbinieku kursiem — 500 dol., Kultūras birojam skaņu plašu izdošanai ar J. Mediņa un A. Šturma darbiem — 1200 dol., literāro darbu sacensībai — 1000 dol., latv. institūta kartotēkai — 1500 dol., ALA apgādam skolas grāmatu izdošanai — 1000 dol., Izglītības birojam skolotāju materiāliem — uzskaites līdzekļiem — 1000 dol., skolu lasāmās grāmatas sastādīšanai — 1000 dol., bērnu mēnešrakstam Mazputniņš — 1000 dol., latviešu valodas rakstu krājumam Mūsu valoda — 200 dol., mēnešrakstam Ceļa Zīmes — 200 dol., lugu sacensībām — 400 dol., aktieŗu ierunātai skaņu lentei — 600 dol.

Kultūras fondā no ASV ienākuši 8000 dol., Kanadas — 2500 dol., Austrālijas un Jaunzēlandes — 2600 dol. un no Eiropas — 500 dol.

PBLA priekšsēdis vēl nav ievēlēts

(Pa tālruni no mūsu Ņujorkas redakcijas): Pasaules brīvo latviešu apvienības priekšsēdis Uldis Grava 9. novembrī izsludinājis otrreizējas PBLA priekšsēža vēlēšanas, izsūtot PBLA locekļiem jaunas balsošanas zīmes, kas atsūtāmas atpakaļ līdz 1. decembrim, jo neviens no uzstādītiem trim kandidātiem priekšsēža amatam nav ieguvis vajadzīgo balsu skaitu. Par Ilgvaru Spilneru nodotas 6 balsis, bet Viktors Upeslācis un Imants Freimanis katrs ieguvis 4 balsis. Vēlēšanās piedalās 14 PBLA balstiesīgo locekļu.

KLĪVLANDE

● DV apvienības revīzijas komisijas priekšsēža J. Ozoliņa vadībā, piedaloties sekretāram J. Ūdrim un loceklim J. Ezergailim, sakārtoja un izsūtīja DV organizācijas priekšnieka un vanadžu priekšnieces vēlēšanu materiālus apvienības vanagiem un vanadzēm. Pārrunās izskanēja iebildumi par to, ka vanagi netiek pielaisti pie vanadžu priekšnieces vēlēšanas, bet vanadzes ir tiesīgas vēlēt arī vanagu priekšnieku.

J. E.

Archib. Arnolds Lūsis ...

(Turpinājums no 1. lp.)

mājam atteikties no tiesībām, kādas uz brīvību tagad tiek dotas daudzām citām tautām.

Ja šis rezolūcijas nonāktu asamblejas plēnumā, tad, protams, asu reakciju izteiks Pad. savienības delegāti; pareizticīgo baznīca viena pati sūta uz Nairobi 25 oficiālos delegātus ar balstiesībām. Tik liels delegātu skaits nav piešķirts nevienai citai no 283 protestantu baznīcām, kas ir Pasaules baznīcu apvienības locekles. Ja nu vēl pieskaita šiem pareizticīgo baznīcas pārstāvjiem pārējo, no Austrumeiropas nākošo baznīcu delegātus, tad kopējais skaits sanāk 108. Pieredze rāda, ka šim nogrupējumam balsošanā parādās vienota nostāja, un tādējādi lielā mērā tas ietekmē plenārsēdes, kur balstiesības ir 545 delegātiem, kas nākuši no 545 valstīm. Pēdējā laikā pieredze rada zināmas šaubas arī par to, vai šīs asamblejas dalībniekiem būs iespējams izteikt savus uzskatus tik brīvi, kā tas, piemēram, bija Upsalā 1968. gadā.

Šī gada vasarā, piemēram, Nairobi notika International Council of Christian Churches konference. Šī baznīcu apvienība savos teoloģiskos uzskatos ir ļoti konservātīva; tās vadītājs Dr. C. Mekintairs ir aktīvs cīnītājs pret kmūnismu. Uz šo konferenci bija aicināts arī pazīstamais krievu rakstnieks Solžeņicins, bet Pad. savienības sūtniecība Nairobi panākusi, ka viņu Kēnijā nemaz neielaiž. Pēc tam kad konferences laikā Mekintairs atļāvās kritizēt dažas parādības Afrikas tautu cīņā pret kolonialismu, viņš pats no Kenijas izraidīts kā persona, kas „sagādā nepatiku mūsu draugiem". Drīz pēc tam no Kēnijas parlamenta deputāts Kasanga Mulva publicējis rakstu, kurā uzbrucis Mekintairam.

Archibīskapam A. Lūsim radījusi aizdomas Comunist Daily World palaistā ziņa, ka Maskavā nesen viesojies Pasaules baznīcu apvienības ģenerālsekretārs Dr. Pf. Potters. Tur viņš ticies ne vien ar Pad. savienības augstākajiem garīdzniekiem, bet arī ar Pad. savienības Augstākās padomes priekšsēdi Alekseju Čitikovu, kas vadīja arī padomju delegāciju Eiropas drošības konferencē. Pārrunās esot skarti jautājumi, kas saistās ar Pasaules baznīcu apvienības asambleju Nairobi. — Esot dīvaini, ka Pasaules baznīcu apvienības biļetenā, kas iznāk ik pāris nedēļas, par šo Pottera braucienu uz Maskavu nekas nav minēts, — saka archibīskaps un turpina:

No citiem avotiem nāk ziņas, ka Pad. savienības valdība nemaz nevēloties, ka padomju garīdznieki asamblejā piedaloties. Jādomā, ka šādas atturības iemesls ir bažas, vai asambleja varēs izvairīties no kritikas par cilvēku tiesību ignorēšanu Pad. savienībā un tai nepatīkamu rezolūciju pieņemšanas.

Mūsu, latviešu, stāvoklis asamblejā būtu daudz vieglāks, ja Internacionālā tiesa (International Court of Justice) būtu pieņēmusi kādu lēmumu Baltijas valstu okupācijas lietā. Tad mēs varētu atsaukties uz Pasaules baznīcu apvienības 4. asamblejā Upsalā 1968. gadā pieņemtiem atzinumiem, kas deklarē, ka „visiem cilvēkiem ir tiesības uz pašnoteikšanos" (Report 65. lp.), un „kristiešiem ir jāprasa, lai viņu valdības bez iebildumiem padodas Starptautiskās tiesas lēmumiem." (Report 70. lp.).

Pēdējā laikā samērā bieži dzirdams, ka, atbalstot dažu Afrikas tautu centienus pēc neatkarības un aicinot baznīcu solidarizēties ar nabadzīgiem un apspiestiem, Pasaules baznīcu apvienība sludinot Kristus evaņģelijam pretēju „revolūcijas teoloģiju", — saka archibīskaps A. Lūsis. — Domāju, ka šāds uzskats ir nepamatots. Kristus pats jau savā pirmajā Nācaretes sinagogā teiktajā svētrunā raksturojis savu sūtību ar pravieša Jesajas vārdiem, kuŗos ir runa par apspiesto atbrīvošanu; visam evaņģelijam cauri aužas aicinājums pēc jaunas dzīves ziņas un jaunas taisnības, kur varmācību aizstāj labestība un cilvēki palīdz viens otram nest viņu nastu. Mums ir jāatzīst, ka vēstures gājumā baznīca bieži vien ir aizmirsusi sekot Kristus norādījumiem.

Mūsu tauta ir to izjutusi un pie tam vēl nesenā pagātnē. Tāpēc mums būs jāmeklē sabiedrotie arī starp tām tautām, kas pašas nesušas nebrīvības jūgu. Varbūt ka šie cilvēki mūs sapratīs labāk nekā dažs labs no arogantiem rietumu baznīcu pārstāvjiem, kas pašreizējās detantes laikmetā domā, ka mēs traucējam cerīgi iesākto saprašanos. Cīņa par mūsu apspiestās tautas brīvību šodien nav tikai politiska, bet, vēl vairāk, tā ir tieši kristīgās morāles problēma. Mūsu līdzdalība Pasaules baznīcu apvienībā ir ļoti nozīmīga, kaut arī dažkārt mums rastos iebildumi pret lēmumiem vai atzinumiem, kas tiek pieņemti šīs organizācijas ansamblejās un lēmumos, — nobeigumā secināja archibīskaps A. Lūsis

—ls—